

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİNİN
İLKÖĞRETİM BİRİNCİ KADEMEDE UYGULANMA
DÜZEYİ (SAKARYA ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Oğuzhan KABAŞ

Enstitü Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri

Enstitü Bilim Dalı : Eğitim Programları ve Öğretimi

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Ahmet ESKİCUMALI

MAYIS 2007

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİNİN
İLKÖĞRETİM BİRİNCİ KADEMEDE UYGULANMA
DÜZEYİ (SAKARYA ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Oğuzhan KABAŞ

Enstitü Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri

Enstitü Bilim Dalı : Eğitim Programları ve Öğretimi

Bu tez 03/07/2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Aytekin İŞMAN

Jüri Başkanı

Yard.Doç.Dr. Ahmet ESKİCUMALI

Jüri Üyesi

Yard.Doç.Dr. Murat İSKENDER

Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Oğuzhan KABAŞ

31.05.2007

ÖNSÖZ

Eğitim alanında son yıllardaki hızlı değişim geleneksel öğrenme, öğretme ve değerlendirme yaklaşımlarını da etkilemiş ve değiştirmiştir. Yeni yaklaşımlar ürünle birlikte sürecin de değerlendirilmesi üzerinde durmaktadır. Sürece yönelik değerlendirmede kullanılan yöntemlerinden biri olan portfolyo, özellikle yeni müfredat programı ile birlikte daha etkin bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Bu çalışma, yeni bir değerlendirme yöntemi olan Portfolyo (Bireysel Gelişim Dosyası) Değerlendirme Yönteminin Sakarya ilindeki ilköğretim okulları birinci kademedeki uygulanma düzeyini araştırmaya ve uygulama sırasında karşılaşılan durumları tespate yöneliktir. Diğer ölçme ve değerlendirme yöntemleriyle beraber Portfolyo değerlendirme yöntemini de kullanacak öğretmen arkadaşlara, bu çalışmanın faydalı olacağını düşünüyorum.

Yüksek Lisans eğitimim ve tez çalışmalarım sırasında bilgi ve desteğini eksik etmeyen ve beni yönlendiren tez danışmanım ve hocam Yard. Doç. Dr. Ahmet ESKİCUMALI'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Yine tezime değerli fikirleriyle destek veren Prof. Dr. Aytekin İŞMAN ve Yard. Doç. Dr. Murat İSKENDER hocalarıma da teşekkür ederim. Her konuda desteklerini esirgemeyen Okul Müdürüm Mehmet IŞIK; beraber görev yaptığımız, tecrübe, bilgi ve desteklerini eksik tutmayan öğretmen arkadaşım İbrahim ŞOR; verilerin toplanmasında yardım ve destek veren, uygulama okullarındaki idareci ve tüm öğretmen arkadaşlarıma şükranlarımı sunarım. Bilimsel veriler ışığında hazırlanmış yönergeleri başarı ile uygulayan Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu 4-B sınıfındaki sevgili öğrencilerime ve onların kıymetli anne ve babalarına teşekkür ederim. Son olarak; hem eğitimim sırasında hem de tez dönemindeki çalışmalarım sırasında beni yüreklendiren, maddi-manevi destekleriyle her daim yanımda olan ailem ve eşim Esra KABAŞ' a içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

Oğuzhan KABAŞ

31 Mayıs 2007

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLolar LİSTESİ	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
ÖZET	ix
SUMMARY	x
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	9
1.1. Bireysel Gelişim Dosyası (Portfolyo) Nedir.....	9
1.2. Bireysel Gelişim Dosyasının (Portfolyo) Özellikleri.....	12
1.3. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Amaçları.....	13
1.4. Portfolyo Değerlendirmesi Hangi Kazanımlar İçindir?.....	15
1.5. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Avantajları ve Dezavantajları.....	16
1.6. Geleneksel Değerlendirme Yöntemi” ile “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Arasındaki Temel Farklılıklar.....	18
1.7. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğrenme Sonuçları.....	21
1.8. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin” Çeşitleri.....	22
1.9. Portfolyo Değerlendirme Sürecinin Evreleri.....	23
1.10. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Kullanılışı.....	25
1.10.1. Portfolyo Dosyası İçinde Bulunması Gereken Bölümler.....	26
1.10.2. Portfolyoda Bulunabilecek Materyaller.....	27
1.10.3. Portfolyo İçinde Bulunacak Çalışmaların Seçimi ve Sayısı.....	29
1.11. Portfolyo Değerlendirme Sürecinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar.....	30
1.11.1. Portfolyonun İncelenme Zamanı ve Sıklığı.....	31
1.11.2. Portfolyo İçindeki Çalışmaların Değerlendirilmesinde Kullanılacak Kriterlerin Oluşturulması (Rubrikler).....	31
1.11.2.1. Rubrik (Puanlama yönergesi, dereceli puanlama ölçeği)’ in Temel Özellikleri.....	33
1.11.2.2. Rubrik Oluşturmada Kullanılabilecek Dereceli Ölçekler.....	33
1.11.2.3. Portfolyo Değerlendirmesinde Rubrik Oluşturulması.....	35
1.12. İlgili Çalışmalar ve Araştırmalar.....	36

BÖLÜM 2: ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	42
2.1. Araştırma Modeli.....	42
2.2. Evren ve Örneklem.....	42
2.2.1. Evren.....	42
2.2.2. Örneklem.....	43
2.3. İşlem Yolu.....	43
2.4. Veri Toplama Araçları.....	44
2.4.1. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Uygulama Anketi.....	44
2.4.2. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu.....	48
2.4.3. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğrenci Tutum Anketi.....	48
2.4.4. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Veli Tutum Anketi.....	51
2.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	54
BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUM.....	56
3.1. Araştırmanın Örneklemine İlişkin Bulgular.....	56
3.2. Araştırmanın Alt Problemlerine İlişkin Bulgular.....	60
3.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	60
3.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	78
3.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	87
3.2.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	95
3.2.5. Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Anket Maddelerine Verdikleri Cevapların Karşılaştırılması.....	103
SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	115
KAYNAKÇA.....	123
EKLER.....	127
ÖZGEÇMİŞ.....	135

KISALTMALAR

- P.D.Y.** : Portfolyo Değerlendirme Yöntemi
MEB. : Milli Eğitim Bakanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Geleneksel Değerlendirme Yöntemi” ile “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Arasındaki Temel Farklılıklar.....	19
Tablo 2: Portfolyoda Öğrenme Sonuçları Tablosu.....	21
Tablo 3: Rubrik Oluşturmada Kullanılabilecek Dereceli Ölçekler.....	34
Tablo 4: Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Değerlendirme Tablosu.....	35
Tablo 5: Portfolyo Sunumu İçin Hazırlanmış Dereceli Puanlama Ölçeği Tablosu.....	36
Tablo 6: Araştırma Örnekleminin Sayısal Durumu.....	43
Tablo 7: P.D.Y.’ye Genel Bakış Açısı İle İlgili Öğretmen Görüşlerini Ölçen Sorular.....	45
Tablo 8: P.D.Y.’nin Öğrenci Becerilerine (Kazanım) Katkısı İle İlgili Öğretmen Görüşlerini Ölçen Sorular.....	46
Tablo 9: P.D.Y.’nin Öğretmene Sağladığı Yararlar İle İlgili Öğretmen Görüşlerini Ölçen Sorular.....	46
Tablo 10: P.D.Y.’nin Aileye Sağladığı Faydalar İle İlgili Öğretmen Görüşlerini Ölçen Sorular.....	46
Tablo 11: P.D.Y.’ye Genel Bakış Açısı İle İlgili Öğrenci Görüşlerini Ölçen Sorular.....	49
Tablo 12: P.D.Y.’nin Becerilerine (Kazanım) Katkısı İle İlgili Öğrenci Görüşlerini Ölçen Sorular.....	50
Tablo 13: P.D.Y.’nin Aileye Sağladığı Faydalar İle İlgili Öğrenci Görüşlerini Ölçen Sorular.....	50
Tablo 14: P.D.Y.’ye Genel Bakış Açısı İle İlgili Veli Görüşlerini Ölçen Sorular.....	52
Tablo 15: P.D.Y.’nin Öğrenciye Sağladığı Faydalarla İlgili Veli Görüşlerini Ölçen Sorular.....	53
Tablo 16: P.D.Y.’nin Velilere Öğrenciyi Tanıma ve Gelişimlerini Takip Etme Konusunda Sağladığı Faydalarla İlgili Veli Görüşlerini Ölçen Sorular.....	53
Tablo 17: Araştırmaya Katılan Öğretmenlere Ait Kişisel Bilgiler ve Oranları.....	56

Tablo 18: Mezuniyet Okul Tipini ‘Diğer Olarak İşaretleyen Öğretmenlerin Dağılımı.....	57
Tablo 19: Okul Örnekleme İle İlgili Bilgiler.....	59
Tablo 20: Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Uygulanma Düzeyi.....	60
Tablo 21: Öğretmenin Okulundaki Diğer Sınıflarda P.D.Y.’nin Uygulanma Düzeyi.....	61
Tablo 22: P.D.Y.’nin Öğretmenlerin Sınıflarında ve Okuldaki Diğer Sınıflarda Uygulanma Düzeyi.....	61
Tablo 23: P.D.Y.’nin Okullarda Uygulanma Sebebi.....	62
Tablo 24: Standart Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Yanında Farklı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerinin Uygulanma Düzeyi.....	63
Tablo 25: P.D.Y.’yi Uygulayan Öğretmenlerin Diğer Alternatif Yöntemleri Uygulama Düzeyi.....	63
Tablo 26: P.D.Y. Hakkında Öğretmenlerin Genel Fikri.....	64
Tablo 27: P.D.Y.’yi Uygulayan Öğretmenlerin Uygulamayla İlgili Genel Fikri.....	64
Tablo 28: Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerinin P.D.Y.’yi Uygulama Düzeyine Etkisi.....	64
Tablo 29: Öğretmenlerin Görev Yaptığı Okulun Genel Özelliklerinin P.D.Y.’yi Uygulama Düzeyine Etkisi.....	66
Tablo 30: P.D.Y.’ye Genel Bakış Açısı İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	68
Tablo 31: P.D.Y.’nin Öğrenci Becerilerine (Kazanım) Katkısı İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	70
Tablo 32: P.D.Y.’nin Öğretmene Sağladığı Yararlar İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	72
Tablo 33: P.D.Y.’nin Aileye Sağladığı Faydalar İle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	73
Tablo 34: Öğretmenlerin Kişisel Farklılıklarının P.D.Y. Hakkındaki Görüşüne Etkisi.....	74
Tablo 35: Öğretmenlerin Görev Yaptığı Okulların Genel Özelliklerinin P.D.Y. Hakkındaki Öğretmen Görüşüne Etkisi.....	76
Tablo 36: Öğrencilerin P.D.Y.’ye Genel Bakış Açısı.....	87

Tablo 37: Öğrencilerin P.D.Y.'nin Becerilerine (Kazanım) Katkısı İle İlgili Görüşleri.....	89
Tablo 38: Öğrencilerin P.D.Y'nin Aileye Sağladığı Faydalar İle İlgili Görüşleri.....	91
Tablo 39: P.D.Y.'ye Genel Bakış Açısı İle İlgili Veli Görüşleri.....	95
Tablo 40: P.D.Y.'nin Öğrenciye Sağladığı Faydalarla İlgili Veli Görüşleri... ..	97
Tablo 41: P.D.Y.'nin Velilere Öğrenciyi Tanıma ve Gelişimlerini Takip Etme Konusunda Sağladığı Faydalarla İlgili Veli Görüşleri.....	99
Tablo 42: 'P.D.Y. Öğrencinin Güçlü ve Zayıf Yönlerini Farketmesine Yardımcı Olur.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	103
Tablo 43: 'P.D.Y. Öğrencinin Sorumluluk Duygusunun Gelişmesini Sağlar.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	104
Tablo 44: 'P.D.Y. Öğrencinin Gelecekteki Öğretmenlerine Güvenli Bilgi Sağlar.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	104
Tablo 45: 'P.D.Y. Öğrencinin Yeteneklerini Sergileme Fırsatı Verir.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	105
Tablo 46: 'P.D.Y. Öğrencinin Gelişimini Bir Bütün Olarak Takip Etme Fırsatı Verir.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	105
Tablo 47: 'P.D.Y. Öğrencinin Yaratıcılık Yeteneğini Geliştirir.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	106
Tablo 48: 'P.D.Y. Uygulanması Kolay Bir Yöntemdir.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	106
Tablo 49: 'P.D.Y. Aile İle Öğretmen Arasındaki İlişkinin Gelişmesini Sağlar.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	107
Tablo 50: 'P.D.Y.'nin Ailenin Okul Etkinliklerine Katılım Oranına Olumlu Etkisi Vardır.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	107
Tablo 51: 'P.D.Y.'nin Uygulanabilmesi İçin Uzun Bir Zamana İhtiyaç Vardır.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	108
Tablo 52: 'Portfolyo Değerlendirme Süreci İçerisinde Öğrenci, Kendisine İlişkin İleriye Dönük Hedefler Belirleme Fırsatını Elde Eder.' Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	108

Tablo 53: ‘P.D.Y. Öğrencinin Gelişimini Takip Edebilmeyi Sağlar.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	109
Tablo 54: ‘P.D.Y. Her Öğrenciye Başarma Fırsatı Verecek Bir Ortam Oluşturur.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	109
Tablo 55: ‘P.D.Y. Öğrencinin Başarısının Değerlendirilmesinde Tek Başına Yeterli Bir Yöntemdir.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	110
Tablo 56: ‘P.D.Y. Öğrenciye Toplum İçinde Konuşma ve Sunum Yapma Yeteneği Kazandırır.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	110
Tablo 57: ‘P.D.Y. Her Öğrenciye Sınıf İçerisinde Değer Verildiğinin Duygusu Gelişir.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	111
Tablo 58: ‘P.D.Y. Okulumuzda Etkili Bir Şekilde Uygulanmaktadır.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	111
Tablo 59: ‘P.D.Y. ‘ye Geçişte Zorlanmadım (çocuğum zorlanmadı).’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	112
Tablo 60: ‘P.D.Y. ‘yi Uygulamada Öğrenciler İsteklidir.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	112
Tablo 61: ‘Veliler P.D.Y.’nin Uygulanmasından Memnun ve Yardımcıdır.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	113
Tablo 62: ‘P.D.Y.’nin Öğrencilerin Gelecekteki Başarılarına Olumlu Etkisi Vardır.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	113
Tablo 63: ‘P.D.Y. Tavsiye Edebileceğim Bir Yöntemdir.’ Anket Maddesi İle İlgili Görüşler.....	114

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Portfolyo Nedir?, Ne Değildir?.....	11
Şekil 2: Rubriklerin Öğrenci ve Öğretmen İçin Anlamı.....	32

Tezin Başlığı: Portfolyo Değerlendirme Yönteminin (P.D.Y.) İlköğretim Birinci Kademedeki Uygulanma Düzeyi (Sakarya Örneği)	
Tezin Yazarı: Oğuzhan KABAŞ	Danışman: Yard.Doç.Dr. Ahmet ESKİCUMALI
Kabul Tarihi: 03.07.2007	Sayfa Sayısı: X(ön kısım)+126 (tez)+9(ekler)
Anabilim Dalı: Eğitim Bilimleri	Bilim Dalı: Eğitim Programları ve Öğretimi
<p>Bu araştırmanın amacı; yenilenen ilköğretim müfredatı ile daha etkin bir şekilde kullanılan Portfolyo Değerlendirme Yönteminin, ilköğretim birinci kademedeki uygulanma düzeyini, öğretmen, öğrenci ve velilerin bu uygulama hakkındaki düşüncelerini tespit etmek ve uygulamada karşılaşılan olumlu ve olumsuz yönleri ortaya koymaktır.</p> <p>Araştırmada öncelikle, öğrenci başarısını değerlendirme amacıyla alternatif bir yöntem olarak uygulanan Portfolyo Değerlendirme Yöntemi, literatür taraması yapılarak ortaya konulmaya çalışılmıştır. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin uygulayıcısı olan öğretmenlerin, Portfolyo değerlendirme yöntemini uygulama düzeyini tespit etmek amacıyla öğretmenlere anket çalışması yapılmıştır. Bu yöntemi etkin bir şekilde uyguladığı tespit edilen öğretmenlerle birebir görüşmeler yapılarak uygulamanın avantajları ve dezavantajları ile uygulamada karşılaşılan güçlükler tespit edilmeye çalışılmıştır. Anketler Sakarya ili Adapazarı İlçesindeki 120 resmi ve özel okul arasından değişik sosyo-kültürel bölgelerden tespit edilen 21 okuldaki 287 sınıf öğretmenine uygulanmış ve 8 öğretmen ile birebir görüşme yapılmıştır.</p> <p>Portfolyo değerlendirme yönteminin kapsamlı bir biçimde uygulandığı bir sınıftaki öğrencilere ve onların velilerine yönelik olarak hazırlanan anket ile öğrenci ve velilerin P.D.Y.'ye ait tutumları tespit edilmiş ve açık uçlu sorularla da uygulamanın olumlu-olumsuz yönleri ile zorluklar tespit edilmeye çalışılmıştır.</p> <p>Toplanan verilerin değerlendirilmesi sonucunda; P.D.Y., Sakarya İli Adapazarı ilçesindeki ilköğretim okulları birinci kademesinde yüksek bir oranda uygulamaktadır. Uygulanma düzeyine, öğretmenlerin kişisel farklılıklarının ve görev yaptıkları okulun özelliklerinin çok belirgin olmasa da etkili olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde anket sonuçlarına yakın verilere ulaşılmıştır. Öğretmen, öğrenci ve veliler, genel olarak uygulamaya olumlu baktıklarını ve başka okullara tavsiye edebileceklerini belirtmişlerdir. Uygulamanın öğrenciye, öğretmene ve velilere sağladığı birçok faydaları yanında dezavantajlarının da olduğu, bu yönüyle öğrenci başarılarını ölçme ve değerlendirmede tek başına yeterli bir yöntem olmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda çalışmaya katılanların P.D.Y.'nin uygulanması, avantajları ve dezavantajları hakkındaki görüşleri ile bu yöntemi uygulamak isteyen öğretmenlere önerileri konularında görüş ve öneriler ortaya konmuştur.</p>	
Anahtar Kelimeler: Portfolyo, Bireysel Gelişim Dosyası, Ürün Dosyası, Performans Değerlendirme, Alternatif Ölçme ve Değerlendirme	

Title of the Thesis: The Application Level of Portfolio Assessment Methodology (P.A.M.) at The Primary Schools (an application in Sakarya)

Author: Oğuzhan KABAŞ

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Ahmet ESKİCUMALI

Date: 03.07.2007

Nu. of pages: X(pre text)+126 (main body)+9 (appendices)

Department: Educational Sciences **Subfield:** Curriculum and Instruction

The aim of this research is to determine the degree of the implementation at the primary school level, recording the attitude of the teachers, students and their parents about the portfolio assessment methodology which is being implemented in a more efficient way with the renewed primary school curriculum. In addition the positive and negative aspects of the implementation of this methodology will be discussed.

Primarily the portfolio assessment methodology is analyzed with the research made in the literature with the aim of rating the student success. Later surveys are made over the teachers in order to decide the level of implementation of the portfolio assessment methodology. With the help of the results of the surveys achieved, we made one on one interviews with the teachers who came to be the most efficient implementers of the methodology. Surveys were realized in a range of 287 primary school teachers from 21 schools of the 120 public and private schools of the Adapazarı district of the Sakarya region also representing different socio-cultural regions. The interviews were made with 8 teachers who were chosen within the 287 teachers.

At a classroom which was identified as one of the classes where P.A.M is applied, we made a survey with the students and their parents in order to identify the approaches and behaviours of the involved parties against the P.A.M. Open ended questions were directed to those parties to understand the evens and odds of the implementation of P.A.M.

Evaluation of the data collected showed that P.A.M is being applied in a high ratio within the first class of the primary schools in the Adapazarı district of the Sakarya region. Although it was observed that the approaches of the teachers and schools implementing the system caused some differences in different places, that did not showed as a main concern. All of the related parties including teachers, students and their parents replied positively to the implementation of the methodology, but also underlined the disadvantages emphasising that it is not enough for a proper measuring and assessment by itself.

The conceptions of the related parties including the advantages, disadvantages and the implementation of the P.A.M and their recommendations for other teachers who are willing to apply the system are also included in this study.

Keywords: Portfolio, individual progress portfolio, product portfolio, performance evaluation, alternative measuring and assessment

GİRİŞ

Günümüz dünyasında bilim ve teknoloji alanında çok büyük gelişmeler olmaktadır. Bu gelişmeler o kadar hızlı olmaktadır ki insanlar bu gelişmeleri takip etmede başarısız olmaktadır. Bugün için yeni olan bir teknolojik gelişme henüz yarın olmadan eskimektedir. Bu hızlı gelişimi sağlayan insan beyni olduğu gibi, bilim ve teknolojiadaki gelişmeler, sistemin ihtiyaç duyduğu beyin gücünü yeniden üretmek için işe koşulur. Aslında eğitim sistemlerinde de böyle bir yeniden üretim sözkonusudur.

Eğitim örgütleri, bireylerin davranışlarını üst sistemin politikalarına uygun olarak değiştirmek üzere yapılandırılmış örgütlerdir. Söz konusu bu örgütler hazırladıkları eğitim programlarıyla bireyin davranışlarını değiştirme sürecine tabi tutarlar. Davranış değiştirme süreci, öğrenme - öğretme etkinliklerinin bütününe aktif olarak kullanıldığı bir ortamı gerektirmektedir. Böyle bir ortam ancak okullarla mümkün olabilmektedir.

Toplumsal sistemler, sistemi oluşturan insan ögesinin tüm ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve yeni ihtiyaçlar yaratabilmek için çaba sarfederler. Bu çaba aynı zamanda sistemin devamlılığı için de bir zorunluluktur. İhtiyaçlara yanıt veremeyen toplumsal sistemler yok olma ile karşılaşabilirler. Günümüzde gelişen ve değişen teknolojik olanaklar, iletişim hızındaki değişim, bireylerin ihtiyaçlarını yeniden yapılandırmaktadır. Söz konusu değişim toplumsal sistemlerden biri olan okulu da etkilemektedir (Aydın, 2002:29-30).

Yaşadığımız çağda; plan yapan, karar veren ve önüne gelen verileri yorumlayan, çıkarımlarda bulunan, çıkarımları üstüne yeni bilgiler inşa edebilen, sosyal ve teknik sorunlar için düşünen, yaratıcı, sorgulayan, sorumluluk sahibi bireyler yetiştirerek, var olan sorunları çözümlerin en önemli araçlarından biri eğitimidir. Gelişmiş ve gelişmekte olan bütün ülkeler eğitim sistemlerini sorgulamakta ve yeniden yapılanma için hiçbir masraftan kaçınmamaktadırlar. Bu amaçla 2004 yılında öğrenciyi merkeze alan yeni bir müfredat programı geliştirilmiş. Yenilenen ilköğretim 1-5. sınıf müfredat programı 2004-2005 Eğitim ve Öğretim Yılında 9 ilde 120 pilot okulda uygulaması yapıлып sonuçları alınarak 2005-2006 Eğitim ve Öğretim yılında ülke genelindeki ilköğretim okulları birinci kademe ile ikinci kademe 6. sınıf düzeyinde uygulanmaya başlanmıştır (Karip, 2005:11).

Yaşanan değişimler, birçok alanda yenilikler getirdiği gibi eğitim sistemlerini de doğrudan etkilemektedir. 21. yüzyılın bilgi toplumu, geleneksel öğretime alternatif olarak yeni yaklaşımları talep etmektedir. Öyle ki; hazır olan bilginin aktarılması anlayışı değişmiş, onun yerine bilgiye ulaşma, gerekli olanı ayıklama ve bu bilgilerle yeni bilgiler üretebilme becerilerini kazandırma anlayışı önem kazanmıştır.

Günümüzde anlamlı öğrenmede yansıtmacılık, yapılandırmacılık ve özdüzenleme vardır. İnsanlar gerçek bilgileri sadece kaydeden bireyler olarak değil, kendilerine özgü bilgi yapılarını yaratan bireyler olarak görülmektedir. Bir şeyi bilmek o bilgiyi sadece almak değil, onu yorumlamak, önceden öğrenilmiş bilgilerle ilişkilendirmektir. Ek olarak, sadece nasıl uygulayacağımızı bilmenin önemini değil, aynı zamanda ne zaman uygulayacağımızı ve bildiğimizi yeni durumlara nasıl uyarlayacağımızı fark etmiş durumdayız.

Ülkemizde de eğitimciler, eğitim dünyasındaki yönelim ve değişimleri yakından izleyerek çağdaş gelişmelerin gerisinde kalmamak için gerekli çabayı ve özveriyi göstermektedirler. Eğitimcilerin çalışmaları sonucunda son yıllarda;

- “Proje Tabanlı Öğrenme”,
- “Probleme Dayalı Öğrenme”,
- “İşbirliğine Dayalı Öğrenme”,
- “Beyin Temelli Öğrenme”,
- “Eleştirel Düşünme”,
- “Yansıtıcı Düşünme”,
- “Etkin Öğrenme”,
- “Yaratıcı Düşünme”,
- “Yaşam Boyu Öğrenme”
- “Çoklu Zekâ Kuramı” vb. öğrenme modelleri eğitime yeni bakış açıları getirerek

sistemdeki yerini almıştır.

Yeni gelişmeler ışığında öğrencilere öğrenmeleri için nasıl farklı olanaklar ve yöntemler sunuluyorsa, ne öğrendiklerini göstermeleri için de farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmalıdır. Her insan değişik öğrenme biçimlerine sahiptir. Her öğrenme biçimi her öğrenciye uygun olmadığı gibi dolayısıyla kullanılan, bir çeşit

ölçme ve değerlendirme yönteminin de herkese uygun olmayacağı kesindir. Öğrenci gelişimini belirlemeye yönelik beceri, bilgi, süreç ve stratejiler çeşitlidir ve bütün süreçlerin, tek bir ölçüm yöntemi kullanılarak ölçülebilmesi mümkün değildir. Her yöntem belli koşullar altında başarılı olacağından; öğretmenlerin, öğrenci kapasitesi hakkında karar verebilmeleri için farklı zamanlarda edinilmiş, farklı biçimlerde, farklı bilgilere gereksinimleri vardır. Ayrıca alternatif değerlendirme, başarılı edimleri göstermekte, olumlu özellikleri vurgulamakta ve ne kadar bildiğini değil başka öğrencilere göre neleri bildiğini değerlendirmeyi sağlar.

Ekonomik, toplumsal, teknolojik v.b. gelişmeler ışığında değişen dünyada sistem içerisinde toplumu idare edecek kişileri yetiştirecek eğitim örgütlerinin asıl hedefi ve amacı; sorgulayan, araştıran, tasarlayan, üreten ve sorumluluk alan insan tipini yetiştirmektir. Bunu başarmak üzere yeni gelişmeler ışığında belirlenen müfredat programları içerisinde hedef davranışları en iyi biçimde kazandırmaya dönük öğrenme ve öğretme stratejileri ile kazandırılacak hedeflere ne düzeyde ulaşılabilirdiğini veyahut süreç içerisindeki bireyin hangi becerilere sahip olduğunu ölçme ve değerlendirme yapabilmekte, son yıllarda sıklıkla kullanılan alternatif yöntemlerinden biri de *'Portfolyo Değerlendirme Yöntemi (P.D.Y.)'* dir. Bu yöntem, süreç içerisinde öğrencinin çabalarını, başarılarını, zorlandığı noktaları ve hatalarını gösteren kişisel bir koleksiyon niteliğinde olup, yapılan değerlendirmede esas olan öğrencinin kendini değerlendirmesi, başarılarını ve eksikliklerini fark etmesidir. Ayrıca bu değerlendirmeye anne ve babası ile akranları ve öğretmenlerinin de katılımıdır.

Problem

Problem Durumu

Geçen yüzyılın ortalarına kadar evrende sabit bir düzenin egemen olduğu ve evreni yöneten yasaların değişmediği anlayışı egemendi. Bugün ise evrende sürekli değişen bir düzenin olduğu anlayışı daha baskın. Bilimsel bilginin kişiye, yere ve zamana göre anlam kazandığını düşünüyoruz. Bu nedenle bilimsel bilgilerin değişmeyecekmiş gibi saklanması bir anlamı kalmadı. Evren algılamamızla beraber eğitim felsefemiz de değişti (M.E.B. İlköğretim Genel Müdürlüğü, 2005:5).

Bilginin hızla üretildiği çağımızda bireylerin gerekli becerileri kazanması, bu becerileri kullanarak kendisine maledebilmesi, analiz, sentez ve değerlendirme becerilerini geliştirebilmesi, bunlara dayanarak ürünler ortaya koyabilmesi çağdaş bir eğitim ile mümkün olabilir. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığı, içinde bulunduğumuz bilgi ve teknoloji çağında, çoklu zeka ve yapılandırıcı eğitim yaklaşımları ön plana çıkmaktadır (TTK., 2004:5). Bu eğitim yaklaşımlarında öğrencinin istenen bilgi ve becerileri kazanıp kazanmadığının tespitinde öğrenciyi eğitim-öğretim süreci içerisinde izleyen ve değerlendiren “portfolyo değerlendirme yöntemi”nden faydalanılabilir.

Eğitim alanında meydana gelen değişimler ışığında yenilenen ilköğretim müfredat programı gereği eğitim ve öğretimde, tartışma, beyin fırtınası, rol oynama, örnek olay incelemesi, gösteri, gözlem gezileri, bireysel ve grup projeleri gibi alternatif öğretim yöntem ve tekniklerin kullanılması ile öğrencilerde kalıcı öğrenme deneyimlerinin sağlandığı düşünülmektedir (Saban, 2004:247-270). Bu yöntem ve tekniklerle yapılan öğretimin değerlendirilmesinin sürece değil sonuca odaklanan klasik değerlendirme yöntemleriyle yapılması, öğrencinin öğrenme deneyimlerinin kazanması esnasında göstermiş olduğu performansı, çabayı ve gelişimi göstermediğinden yetersiz kalabilmektedir.

Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı okullardaki öğrencilerde, sorumluluk bilinci, toplum karşısında konuşma, kendi kendini değerlendirme, başarıma isteği ve yaratıcılık gibi becerilerin geliştiği düşünülmektedir. Bu yöntem onların sorgulayıcı, araştırmacı, yansıtıcı, üretken ve kendine güvenen bireyler olarak yetişmesine yardımcı olabilmektedir. Öğrencilerin gelecekteki öğretmenlerine, öğrenciler hakkında ayrıntılı bilgi sunup, öğretmenler arasında öğretim materyalleri ve tekniklerinin paylaşımına katkıda bulunarak öğretmeni standart testlerin sınırlamalarından kurtarıp, öğrenciler üzerinde daha rahat odaklanabilmesini ve öğrencilerle sürekli ve yakın ilişkiler kurabilmesini sağlayabilmektedir. Bunlarla birlikte veli ile olan iletişimi artırıp, öğrenci çalışmalarına veli katılımını ve geri bildirimini sağlaması açısından da bu yöntemin okullarda uygulanmasının önemli olduğunu düşünülebilir.

Portfolyo değerlendirme yönteminin okullarda uygulanabilmesi öğretmenlerin bu konuda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları ile mümkün olabilir. Bu bilgi ve beceriyi

elde etmelerinde söz konusu uygulamanın yapıldığı okullardaki öğretmenlerin görüşlerinin, deneyimlerinin ve önerilerinin öğrenilmesi faydalı olabilir. Ayrıca bu uygulamanın etkin bir şekilde kullanıldığı sınıflardaki öğrenciler ve onların anne-babalarının uygulama hakkındaki düşünceleri de, Portfolyo değerlendirme yöntemini sınıfında uygulamayı düşünen öğretmenlere yol gösterici olabileceği düşünülmektedir.

Problem Cümlesi

“Portfolyo değerlendirme yönteminin Sakarya ilindeki ilköğretim birinci kademesindeki sınıflarda uygulanma düzeyi, ile P.D.Y.’ yi uygulayan ilköğretim birinci kademe öğretmen, öğrenci ve öğrenci velilerinin söz konusu uygulamaya ilişkin görüşleri, tecrübe ve önerileri nelerdir?”

Alt Problemler

Problem durumuna bağlı olarak dört alt problem geliştirilmiştir.

- 1- Portfolyo değerlendirme yönteminin Sakarya ilindeki ilköğretim okulları birinci kademesindeki sınıflarda uygulanma düzeyi ve öğretmenlerin yöntem hakkındaki görüşlerinde kişisel özelliklerinin etkisi var mıdır?
 - a . Cinsiyetlerine,
 - b . Meslekte çalışma sürelerine,
 - c . Mezun oldukları okul türlerine,
 - d . Mezun oldukları branş türlerine,
 - e . Görev yaptığı okulun özelliklerine göre farklılıklar nelerdir?
- 2- İlköğretim birinci kademe de Portfolyo değerlendirme yöntemini sınıflarında uygulayan sınıf öğretmenlerin söz konusu uygulama ile ilgili sorulan açık uçlu sorulara verdikleri cevaplarda farklılıklar nelerdir?
- 3- Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı sınıflarda öğrenciler uygulama ile ilgili neler düşünmektedirler?
- 4- Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı sınıflardaki öğrencilerin velileri uygulama ile ilgili neler düşünmektedirler?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, geleneksel değerlendirme yöntemlerine alternatif olan P.D.Y' nin Türk Eğitim Sistemi içerisindeki uygulanabilirliğini ortaya çıkarmak ve mevcut uygulamaları ise daha etkili hale getirebilmektir. Bu genel amaca ulaşabilmek için; söz konusu yöntemin Sakarya ilindeki uygulanma düzeyi, öğretmenlerin, uygulamaya katılan öğrenci ve velilerin uygulamaya ilişkin görüşleri betimlenerek, deneyimleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Portfolyo değerlendirme yöntemini uygulayan öğretmen, uygulamaya katılan öğrenci ve velilerin görüşlerinden ve konu ile ilgili literatürden yola çıkılarak söz konusu yöntemin nasıl kullanılacağı, avantaj ve dezavantajları, geleneksel değerlendirme yöntemi ile arasındaki farklılıklar, yöntemin uygulanmasında öğretmen, öğrenci ve veliye düşen görevleri tespit etmek araştırmanın özel amaçları olarak sıralanabilir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, "Portfolyo Değerlendirme Yöntemi" ile ilgili öğretmen, öğrenci ve öğrenci velilerinin görüşlerini anlamak ve "portfolyo değerlendirme yöntemi"nin Türk Eğitim Sistemi içerisinde uygulanabilirliğini keşfetmek amacıyla Sakarya ili örneği araştırılmaya yöneliktir. Bunun için öncelikle, konu ile ilgili literatür taranarak kuramsal bilgi toplanmıştır.

Araştırma, tarama (survey) modelinde yapılmıştır. "Tarama modelleri, geçmişte veya hali hazırda mevcut olan bir durumu (olay, kişi, nesne) kendi şartları içinde olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan araştırma modelleridir. Bu tür araştırmalar, kaynak araştırması, tarih araştırması ve alan araştırması diye ifade edilirler" (Eroğlu, 2005:22). "Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez" (Karasar, 2005:77). Bu sebeple araştırma konusu, içinde bulunduğu durumla tanımlanmaya çalışılmıştır.

Konu ile ilgili öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik tutum anketleri hazırlanmış 275 öğretmen 16 öğrenci ve 16 öğrenci velisi ile anket çalışması yapılmıştır. Araştırmaya katılan kişilerin uygulama ile ilgili görüşleri açık uçlu sorularla da alınmaya çalışılmıştır. Taramaya, konu ile ilgili yapılan bilimsel çalışmalar dahil edilmiştir.

Araştırmanın Önemi

Öğretmenlik, özel bilgi, beceri ve ilgi isteyen önemli bir meslektir. Öğretmen, öğretme ve öğrenme ortamlarının önemli değişken ve düzenleyicilerinden biridir. Eğitim ve öğretim etkinlikleri öğretmenlerin bilgi, beceri ve yeterlilikleri ölçüsünde başarıya ulaşmaktadır. Günümüzde, öğrencilerine etkileşimli ve katılımcı ortamlar sağlayabilmek için öğretmenlerin, öğrencilerine eleştirel düşünme becerileri kazandıran, onların yaratıcılıklarını teşvik eden, karar vermelerini sağlayan, işbirliği ve ekip çalışmasına yönlendiren, teknolojilerden yararlanmaları için gerekli ortamları sağlayan bireyler olmaları zorunlu hale gelmiştir (Akkoyunlu, 2005:19). Bu yetilere sahip öğretmenler eğitim ortamlarını öğrencilerine göre düzenlemekte, tüm eğitim ve öğretim faaliyetlerde öğrenciyi merkeze almakta ve kazanımlara ulaşma düzeyini belirlemek için alternatif yöntemleri tercih etmektedirler.

Okullarda, istendik davranış değiştirme süreci sonunda, istenilen davranışlara ne derece ulaşıp ulaşılmadığının gözlemlenmesi ve bunların kayıt altına alınması önemlidir. Her okulda ve sınıfta bu amaçla farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmaktadır. Portfolyo değerlendirme yöntemi kullanılagelen ölçme yöntemlerine alternatif bir süreç sunmaktadır. Portfolyo değerlendirme yöntemine ilişkin; bu yöntemi uygulayan ilköğretim birinci kademe öğretmenlerinin, öğrencilerin ve öğrenci velilerinin görüşlerinin belirlenmesinin, söz konusu yöntemin daha etkili bir şekilde uygulanması, uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi ve bu yöntemi okullarında uygulamak isteyen öğretmenlere ışık tutması açılarından önemli olduğu düşünülmektedir.

Sayıtlılar

- 1- Araştırmaya katılan öğretmen, öğrenci ve velilerin araştırma süreci boyunca kendilerine sunulan ölçme araçlarına içtenlikle ve doğru bir şekilde yanıt verdikleri düşünülmektedir.
- 2- Uygulanan ölçeklerin kapsam geçerliliğini belirlemede kendilerine başvuru uzmanların görüşleri yeterlidir.
- 3- Çalışma kapsamında hazırlanan ve kullanılan ölçme araçlarının, gözlenmek isteneni, geçerli ve güvenilir olarak ölçebildiği varsayılmaktadır.
- 4- Araştırmacı tarafından yapılan gözlemlerin, objektif olarak değerlendirildiği varsayılmıştır.

Sınırlıklar

- 1- Araştırma 2006-2007 eğitim ve öğretim yılına ait veriler ile,
- 2- Sakarya ilindeki ilköğretim birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenleri ile,
- 3- Öğrencilerle yapılan P.D.Y. uygulaması ve veri toplama çalışması, Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu 4-B sınıfı öğrencileri ile,
- 4- Öğrenci velileri ile yapılan veri toplama çalışması, Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu 4-B sınıfı öğrencilerinin anne ve-veya babaları ile,
- 5- Uygulanan anketlerden ve görüşmelerden sağlanan veriler ile sınırlıdır.

Tanımlar

Sınıf Öğretmenliği: İlköğretim okullarının ilk beş sınıfını okutan, üniversitelerin eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü, eğitim enstitüsü, eğitim yüksek okulu mezunu öğretmenlerdir.

Oluşturmacı Yaklaşım (Konstruktivizm): Bireyin geçmiş deneyimlerini yeni deneyimler kazanma sürecinde kullanabilmesi, bunu yaparken çevresiyle sosyal bir ilişki içine girebilmesi ve kendini aktif kılarak bilginin pasif alıcısı olmak yerine bilgiyi kendi kendine üretebilmesi, öğrenebilmesi ve hayata uygulayabilmesi süreci

Öğrencilerin ön bilgilerine dayanarak çevreyle etkileşimleri sonucunda yeni bilgiyi oluşturduklarını ileri süren aktif öğrenme yaklaşımı.

Portfolyo Dosyaları (Bireysel Gelişim Dosyası – Ürün Dosyası) : Öğrencinin çabasını, ilerleyişini veya başarısını gösteren çalışma örneklerinin belli bir amaca yönelik olarak toplanmasıdır. Hedefi belirlenen, öğrencinin konu, ünite veya yıl boyunca yaptıkları etkinliklerin, hazırladıkları materyallerin bulunduğu; öğrencilerin performanslarını ortaya koyan çalışma dosyalarının tümü.

Dereceleme Ölçeği (Rubrik): Kişisel yargılar aracılığıyla bir özelliğin çeşitli derecelerinin nicel olarak ölçülmesidir.

BÖLÜM 1: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Dünyadaki çağdaş eğitim kuramlarını benimseyen ve uygulayan öncü okullar artık klasik kağıt-kalem testlerine dayalı değerlendirme sistemlerini terk etmişlerdir. Çoklu zeka kuramı, yapılandırmacılık, yaratıcılık, probleme dayalı öğrenme, proje tabanlı öğrenme gibi çağdaş eğitim yaklaşımlarına dayalı öğrenme-öğretme süreçlerinde kazandırılan beceriler kağıt-kalem testleri ile ölçülememekte; kağıt-kalem testleri “Hangi öğrenci daha çok biliyor?” sorusu ile ilgilenirken; Portfolyo değerlendirmesi, “bu öğrenci ne biliyor?” sorusu ile ilgilenmektedir (Car, 2006:2-5).

Öğrencinin performansını açığa çıkarabilmek için, geleneksel değerlendirme araç ve tekniklerinden farklı olarak alternatif değerlendirme tekniklerinin kullanılmasına ihtiyaç vardır. Çünkü geleneksel yöntemler öğrencilere kazandırılması hedeflenen problem çözebilme, keşfetme, grupla çalışabilme, okula karşı olumlu tutum geliştirme, dersleri sevme gibi bilişsel ve duyuşsal özellikteki davranışları ölçmede yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, uygulanacak değerlendirme etkinliklerinde, öğrencinin hem öğrenme ürünlerine hem de öğrenme sürecine odaklanması gerekmektedir.

1.1. Bireysel gelişim dosyası (Portfolyo) nedir?

Baki (2004a:2), Portfolyo ve Portfolyo değerlendirmeyi şöyle açıklıyor:

“Son yıllarda eğitim alanında yaygın olarak kullanılmaya başlanan ve öğrencinin öğrenme sürecinde bireysel ve grup olarak göstermiş olduğu performansını değerlendirmede kullanılan, sosyal constructivist ve bilişsel öğrenme kuramlarının felsefesi ile tutarlı olan alternatif değerlendirme tekniklerinden biri de “bireysel gelişim dosyası”(portfolio assessment) uygulamalarıdır (Birgin, 2003; Kaptan ve Korkmaz, 2000)

Genel anlamda bireysel gelişim dosyası, öğrencinin çabasını, ilerleyişini veya başarısını gösteren çalışma örneklerinin amaçlı olarak toplanmasıdır. Bireysel gelişim dosyası ile yapılan değerlendirme (portfolio assessment) ise, öğrencinin belli bir süreç içinde bir veya birkaç alandaki becerilerinin, yapmış olduğu çalışmalarının veya gösterdiği davranışlarının düzenli ve birikimli olarak toplanması ile elde edilen verilerin önceden belirlenen kriterlere göre değerlendirilmesi olarak algılanmaktadır (Baki, 2004a:2).

Portfolyo, öğrencinin kendi yaptığı her türlü çalışma ve dokümanı içeren, “süreç gelişim dosyası” , “tümel değerlendirme dosyası” , “bireysel gelişim dosyası” , “ürün dosyası” ,

“ürün seçki dosyası” gibi isimler verilebilen, öğrencinin süreç içindeki gelişimi gösteren dosyalardır. Öğrencinin, kendisine göre en iyi çalışmalarının, güçlü ve zayıf noktalarını göz önüne serer. Bu dosyalar, yıl veya yıllar içinde yapılan ilerlemeyi açıklayarak çocuğun, önceden nerede olduğunu ve neler başardığını göstermektedir.

“Portfolyo” kavramı Latince “portare = taşımak” anlamına gelen bir fiilden ve yine Latince’de kağıtlar veya çalışmalar olarak geçen “foglio” sözcüğünden gelmektedir (Karamanoğlu, 2006:29).

Bekiroğlu (2004:113), çeşitli Portfolyo tanımlarını şu şekilde aktarıyor:

“Portfolyo, öğrencinin belirli bir amaç için yaptığı çalışmaların veya görevlerin toplandığı, öğrencinin bir süreç içerisindeki gayretini ve başarılarını yansıtan bireysel bir koleksiyondur (Collins, 1992; Arter ve Spandel, 1992). Yazılı bir sınav belli bir anda ne öğrenildiğini gösteren bir fotoğraf ise, portfolyo zaman içindeki değişimin ve gelişimin gösterildiği bir fotoğraf albümüne benzetilebilir (Wiggins, 1993). “

Yine Özyenginer (2006:7-8), portfolyonun literatürdeki, değişik yönleriyle yapılmış tanımlarını şöyle aktarıyor:

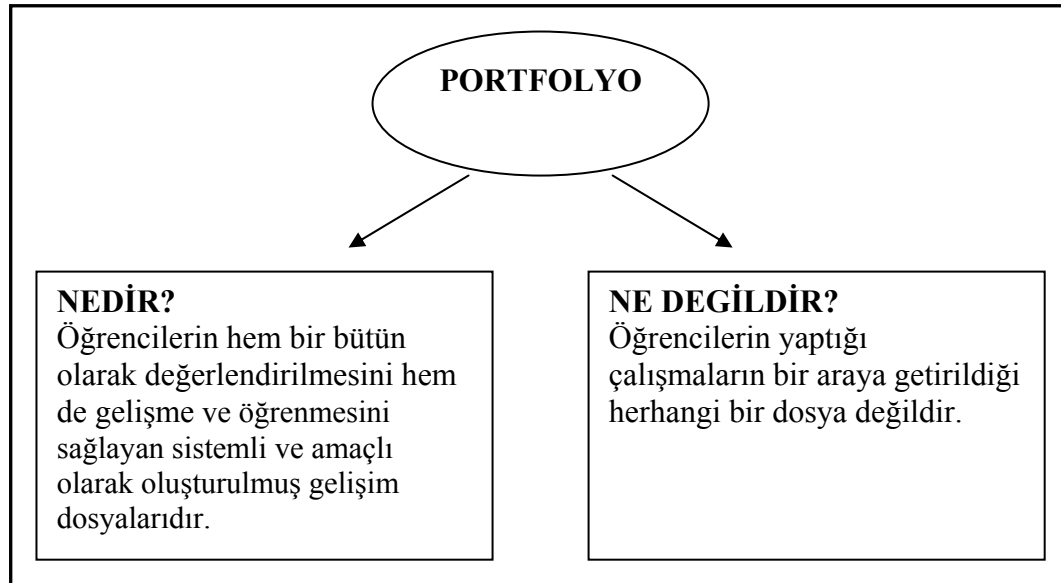
“Portfolyo seçilmiş, kişinin özgün ürünü ya da ürünlerinden oluşan, zamanla gelişimini yansıtan, planlı ve amaçlı bir şekilde düzenlenmiş çalışmaları topluluğudur. (Barrett, 2000). Portfolyolar profesyonel anlamda büyümenin ya da kapasitenin tam anlamıyla ifadesinin organize edilmiş, hedefleri belirlenmiş ve arşivlenmiş kompozisyonları ya da dokümanları olarak ifade edilir (Cambell ve diğer, 2001). Portfolyo öğrencilerin çalışmalarını, gelişimlerini, kat ettikleri aşamaları ve başarılarını ortaya çıkaran öğrenci çalışmalarının toplamıdır. Bu koleksiyon; öğrencilerin konuları seçerken katılımını, seçimlerdeki kriterlerini, ölçümleri değerlendirirken kriterlerini ve kendisini yansıtmalarının kanıtlarını içermelidir.(Paulson, Paulson ve Meyer, 1991). Ayrıca Paulson ve Meyer öğrenci portfolyolarını, öğrenmeyi geliştirmek için öğretim ve değerlendirme tecrübelerinin iç içe kullanılmasına izin veren öğretim ve değerlendirmenin “kesişimi” şeklinde tanımlamışlardır. Portfolyolar, öğrencilerin belirli alanlardaki çabalarının, ilerlemelerinin ve başarılarını gösteren ürünlerinin yada çalışmalarının amaçlı, örgütlü ve sistemli biriktirimidir (Arter ve diğer., 1995; Tedick ve Klee, 1998). Grace (1992) portfolyonun bir çocuğun öğrenme sürecinin kaydı olduğunu söylemiştir. Grace’e göre bu kayıta çocuğun ne öğrendiği, öğrenmede ne kadar ilerlediği, nasıl düşündüğü, sorguladığı, çözümlediği, birleştirdiği, ürettiği ve diğer bireyler ile nasıl etkileşimde bulunduğu dair kanıtlar yer almaktadır. Black ve Wiliam (1998) portfolyoyu, öğrenciler tarafından hazırlanmış genellikle daha büyük bir birikimden seçilen ve neden seçildiğine dair öğrenci tarafından yazılmış yansıtma ile birlikte sunulan ürünlerin bir birikimi olarak tanımlamaktadır.”

Yukarıda verilen tanımlara bakıldığında portfolyolar; öğrencilere ürünleri hakkında yansıtma ve yorum yapma fırsatı veren ve öğrenciler tarafından hedeflere yönelik olarak hazırlanan, öğrenci çalışmalarının bir koleksiyonudur diye tanımlanabilir.

Portfolyo, öğrencilerin tüm etkinliklerinin içinden, belli bir hedefe yönelik olarak seçtiği örnek çalışmalardan oluşan dosyadır. Çalışmaların klasörlerde tutulması, öğrencilerin istedikleri zaman bu çalışmalarını gözden geçirmelerine, değerlendirmelerine, geliştirmelerine, öğretmen ve sınıf arkadaşlarıyla tartışmalarına olanak sağlayan bir çalışmadır. Bu dosyalar yıl ve yıllar içinde yapılan ilerlemeyi açıklayarak çocuğun, önceden nerede olduğunu ve neler başardığını göstermektedir. Öğrenciler, oluşturdukları portfolyolarda kararların çoğunu kendileri alır, çalışmalarını yönetir ve dosyalama konusunda sorumluluk alırlar (Car, 2006:2-5).

Portfolyo hazırlarken öğrenciler organize etme ve sentez yapma kabiliyetlerini kullanarak, ne kadar başarılı olduklarını ve ne kadar öğrendiklerini en iyi şekilde göstermeye çalışırlar. Portfolyonun en önemli özelliklerinden birisi, “öğrencinin kendini yansıtmasını sağlaması”dır. Öğrenci portfolyoya koymak için neden o materyali seçtiğini ve seçme kriterlerini anlattığı için, öğretmen öğrencinin nasıl ve ne kadar öğrendiği hakkında bilgi sahibi olabilir. Bu da portfolyoyu bir öğrenci dosyasından ayıran en önemli özelliktir (Bekiroğlu, 2004:114).

Şekil 1: Portfolyo nedir?, Ne değildir?

Kaynak: Karamanoğlu, (2006:31)

Öğrencilerin ürünlerinin toplanmasının özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- ✓ Toplanacak çalışmaların amaçlarının belirlenmesine öğrencinin katılımı sağlanmalıdır.
- ✓ Yapılacak çalışmaların seçiminde kriterler oluşturulmalıdır.
- ✓ Toplanacak çalışmalarda değerlendirilecek unsurlar belirlenmelidir.
- ✓ Öğrencilerin kendilerini (deneyimlerini, bilgilerini ve tutumlarını) yapacakları çalışmalara yansıtılmaları sağlanmalıdır (Güngör, 2005:17).

Portfolyo değerlendirmesi ile aşağıdaki sorulara cevap bulunur ve öğrenci süreç içinde bütünsel olarak değerlendirilir.

- ✓ Ne öğrendi ve öğrenirken nasıl bir yol izledi?
- ✓ Nasıl düşündü? Nasıl soru sordu? Nasıl analiz etti?
- ✓ Bilgiyi nasıl yapılandırdı?
- ✓ Diğer insanlarla nasıl iletişim kurdu?
- ✓ Öğrenirken karşılaştığı güçlükler nelerdi?

Öğrenciler bir öğrenme süreci içerisinde bireysel gelişim dosyaları hazırlayabilecekleri gibi, okul dönemi boyunca da bir öğrenci çalışma dosyaları hazırlayabilirler.

1.2. Bireysel Gelişim Dosyasının (Portfolyo) Özellikleri.

Baki (2004b:3), bireysel gelişim dosyaları ile ilgili başlıca özellikleri aşağıda gibi aktarmaktadır:

- ✓ Portfolyo, öğrencinin bir veya birkaç alandaki çalışmalarının amaçlı, sistematik ve anlamlı olacak şekilde toplanmasıdır.
- ✓ Gelişim dosyasına girecek olan çalışmaların belirlenmesinde öğretmen, öğrenci, veli ve okul yönetiminin görüşleri alınabilir.
- ✓ Gelişim dosyasını oluşturma sürecinde öğrenciler, gelişim dosyasına girecek çalışmaları seçmenin yanında seçtikleri çalışmalar için kriter oluşturmayı öğrenirler.
- ✓ Gelişim dosyasının içeriği günlük hayattan alınan öğrenme aktivitelerini yansıtmak şekilde düzenlenmeli.
- ✓ Gelişim dosyaları, belli bir süreçte öğrencinin başarısını, ilerleyişini ve çabasını gösterecek şekilde devam eden bir süreci kapsamalı.
- ✓ Gelişim dosyasına seçilen çalışmalar çeşitli ve çok yönlü olmalı.

Borton ve Collins (1997; Aktaran: Ağca,2005:20),)'e göre portfolyolarda bulunması gereken özellikleri şu şekildedir:

- ✓ Portfolyolar çok kaynaklı olmalıdır; öğrenciler, öğretmenler, aileler, program katılımcıları ve diğer toplum üyelerinin görüşleri ve gözlemlerini, öğrenci ürünleri, test sonuçları, fotoğraflar, çizimler, ses, görüntü kasetleri vb içermelidir.
- ✓ Kişiyeye özel (otantik) olmalıdır; üretilen ürünler program aktiviteleriyle, amaç ve kriterleriyle bağlantılı ve orijinal olmalı, öğrencinin ilgi ve yeteneklerini yansıtmalıdır.
- ✓ Dinamik olmalıdır; gelişim ve değişimi kapsamalı, veri veya kaynaklar sadece değerlendirmeden önce değil, belli zaman noktalarında bir süreç içinde toplanmalıdır.
- ✓ Net olmalıdır; amaçlar açık olarak belirlenmiş olmalıdır.
- ✓ Ürünler, program aktiviteleriyle ve hayat deneyimleriyle uyum içinde olmalıdır.
- ✓ Sahipliğe dayalı olmalıdır; öğrenciler, kaynakları seçme ve amaçları belirlemeye yardımcı olmalı, böylece süreci benimseyerek sadece başkaları tarafından değerlendirilmeyip, kendi kendini değerlendirmeli ve bunları yansıtmalıdır.
- ✓ Çok amaçlı olmalıdır; öğrencinin performansının yanı sıra, programın etkililiğini de değerlendirmelidir.
- ✓ Aynı zamanda aile, öğretmen ve toplum üyeleri arasında iyi bir iletişim aracı olarak hizmet vermelidir.

Bu özelliklere sahip P.D.Y., etkin bir şekilde uygulanması durumunda öğrencinin süreç içerisindeki gelişimini takip etme fırsatı vermiş olacaktır.

1.3. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Amaçları

Portfolyonun en genel amacı, öğrencinin belirlenen öğrenim hedeflerine ulaştığını göstermesi ve kanıtlamasıdır (Bekiroğlu, 2004:3). Portfolyo değerlendirme yöntemi şu amaçlara ulaşmak için uygulanmaktadır (Karamanoğlu, 2006:32-33).

- ✓ Öğrencinin öz disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek ve kendi kendini değerlendirme becerisi kazandırmak.
- ✓ Müfredata bağlı olarak gerçekleştirilen yazılı ve sözlü değerlendirmelerin dışına çıkmak, alternatif bir değerlendirme yöntemi geliştirmek.
- ✓ Öğrencinin gelişimini, kanıtlarla ve daha sağlıklı izleyebilmek.
- ✓ Öğrencinin gelecekteki öğrenmelerine bilgi sunmak ve ışık tutmak.
- ✓ Öğrencinin gerçekte ne öğrendiğinin somut resmini çizebilmek.

- ✓ Öğrencilerin yeteneklerini sergilemek ve ilgi alanlarını geliştirmek.
- ✓ Öğrencilerin, arkadaşlarının portfolyolarını da izleyerek birbirlerine yardımcı olmalarını sağlamak ve böylelikle gelecekte yapacakları ekip çalışmalarının başlangıcına alt yapı oluşturmak (Bekiroğlu, 2004:1-7).
- ✓ Çocuğun zihinsel, psiko-motor, duygusal, sosyal ve dil gelişimlerini gözlemlemek.
- ✓ Çocuğun okulda yaptığı çalışmalar, hikayeler, ses kayıt bandı, resim, proje çalışmaları, fotoğraflar, elişi etkinlikleri vb. kontrol etmek, güven gelişimlerini desteklemek, öz disiplini ve sorumluluk bilincini geliştirmek.
- ✓ Fiziksel, ruhsal ve sosyal alandaki gelişimlerini fark edebilmesi, seçici olabilmesi ve zevkle çalışabilmesi sağlamak.
- ✓ Olaylara bakış açısını değerlendirebilmesi, çok yönlü düşünebilmesi, yaratıcılık yönlerinin geliştirmesini sağlamak.
- ✓ Öz disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek.
- ✓ Alternatif bir değerlendirme yöntemi geliştirmek.
- ✓ Öğrencinin gelişimini kanıtlarla ve daha sağlıklı izleyebilmek.
- ✓ Öğrencinin gelecekteki öğrenmelerine bilgi sunmak ve ışık tutmak.
- ✓ Portfolyo çalışması, öğretmen açısından zaman alıcı olmakla birlikte daha objektif değerlendirme yapabilmesi için ve yaptığı değerlendirmenin gerektiğinde somut kanıtını sunabilmesi için yararlıdır.
- ✓ Öğrencinin yeteneklerini sergilemek ve ilgi alanlarını geliştirmek.
- ✓ Kendi çalışmalarını değerlendirmesine yardım etmek.
- ✓ Yazma, okuma ve düşünme becerileri arasında bağlantı kurmasını sağlamak.
- ✓ Çocukların okulda yaptığı resimleri, hikâyeleri, günlükleri, harita ve benzeri ürünleri dikkatli kontrol etmek, çocuğa bireysel bir bakış ve öğrenen bir çevre sağlamak. Çocuğun çalışmasına sürekli bir bakış, büyüme grafiği ve gelişimini görmesini sağlamak.
- ✓ Çocuğun başarısını test skorlarıyla değil, öğrencinin süreç içerisindeki öğrenmelerinin ürünü olan çalışmalarından yola çıkarak değerlendirmek.
- ✓ İlk öğrenme ürünü ve son öğrenme ürünü gibi hangi çalışmanın ne zaman yapıldığını göstermek.
- ✓ Öz değerlendirme becerilerini geliştirmek gibi pek çok amaca yöneliktir (Bekiroğlu, 2004:1-7).

(Collins, 1991; Slater, 1994 ve (Murphy and Smith, 1990; Aktaran: Karamanoğlu 2006:32-33),’ e göre: P.D.Y.’ nin amaçları şunlardır:

- “Portfolyo öğrenci merkezli olup, öğrencinin kişisel çabalarını, ilerlemelerini ve başarılarını, bir veya daha çok öğrenme aralıklarıyla ortaya koymasını sağlar (Collins, 1991).”
- “Portfolyo öğretme ve öğrenme aracı olarak temel bilgilerin oluşturulmasında ve araştırma alanlarında kullanılmaktadır (Slater, 1994). “
- “Öğretmenler Portfolyo çalışması sonucunda elde edilen verileri gelecekteki eğitim hedeflerinin daha kolay ve daha gerçekçi belirlenmesinde kullanırlar. Bu şekilde öğrencileri motive etmeye, öğrenme sorumluluğunu almaya, düşünme ve yazmada gelişmelerine yardımcı olur (Murphy and Smith, 1990).”
- “Portfolyolar, öğretmen merkezli bir sınıftan çok kendi eğitimlerinde söz sahibi olan, sorumluluk alan öğrenci merkezli bir sınıf yönetimine yol açar.”

1.4. Portfolyo Değerlendirmesi Hangi Kazanımlar İçindir?

P.D.Y., aslında öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yapmış olduğu çalışmaların değerlendirilmesiyle öğretmene, veliye ve öğrencinin kendisine, kişisel gelişimi ile ilgili bilgi verirken, müfredat kazanımları dışında, öğrenci yönüyle, uygulamadan kaynaklanan bazı kazanımlar da sözkonusudur:

- ✓ Öğrencinin öz disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek.
- ✓ Öğrenciye yetenekleri, ilgi alanları ve bilgi düzeylerini sergileme fırsatı vermek.
- ✓ Öğrenciye kendi kendini değerlendirebilme becerilerini kazandırmak.
- ✓ Daha etkin iletişim becerisi kazandırmak.
- ✓ Çocuğun zihinsel, psiko-motor, duygusal, sosyal ve dil gelişimini gözlemlemek.
- ✓ Çocuğun el işi becerilerini geliştirmek.
- ✓ Fiziksel, ruhsal ve sosyal alandaki gelişimini sağlamak.
- ✓ Çalışmalarını zevkle yapabilmesini sağlamak.
- ✓ Olaylara bakış açısını genişletmek, çok yönlü düşünebilmesi, yaratıcılık yönlerini geliştirmesini sağlamak.
- ✓ Öğrencilerin, diğer arkadaşlarının yaptığı portfolyoları izleyip, yardımcı olarak gelecekteki takım çalışması kültürü kazandırmak (Car, 2006:2-3).

Yeni müfredat programı ile uygulanmaya başlanan P.D.Y. yukarıda belirtilen amaçlara ulaşmak amacıyla okullarda uygulanmaktadır.

1.5. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Avantajları ve Dezavantajları

Alternatif değerlendirme yöntemlerinden portfolyo, eğitim kurumlarına yeni bir bakış açısı getirmektedir. “Sınama” yerine “değerlendirme” ön plana çıkarılmaktadır. Sağlıklı değerlendirme yapabilmek için öğrencilerin hedeflerinin ne olması gerektiği ve başarı standartları açıkça belirlenmelidir. Öğretmen ve öğrenci bunun için belirli ölçek ve yöntemler geliştirerek öğrenci performansının gözlenmesine olanak sağlamalıdır (Car, 2006:4). Öğrenci performansının gözlenmesi ve gelişimi gösteren dosyalarda saklanması öğretmene sağlayacağı avantajlar vardır:

- ✓ Öğrenci gelişiminin uzun bir zaman diliminde ölçülmesine imkan verdiği için, gelişimin ne kadar ve ne yönde olduğunu gösterir.
- ✓ Öğretmenin daha objektif değerlendirme yapabilmesi ve gerektiğinde somut kanıt sunabilmesi açısından yararlıdır (Car, 2006:5).
- ✓ Öğretmenin öğrenme-öğretme süreci içerisinde her bir öğrencinin, gelişimleri ile ilgili müsvedde, karalama, düzeltme ve sonuca giden performansını içeren geniş bir kaydının elinde olmasını sağlar.
- ✓ Öğretmenler arasında öğretim materyalleri ve tekniklerinin paylaşımını sağlar.
- ✓ Başka sınıflardaki öğrencilerin çalışmalarını incelerken, öğretimle ilgili fikirlerini geliştirme olanağı bulur.
- ✓ Öğrencinin bir bütün olarak gelişim aşamalarını izleme fırsatını elde eder.
- ✓ Öğrenme-öğretme süreci hakkında bilgi verir (Car, 2006:5).
- ✓ Öğretmen değişimi ya da öğrencinin okulunu değiştirmesi durumunda yeni öğretmen, öğrencisi hakkında daha gerçekçi bir ön bilgiye sahip olur (Korkmaz, 2004).

P.D.Y.’nin öğretmene sağladığı avantajlar yanında öğrenciye de sağladığı bazı avantajlar sağlar:

- ✓ Öğrencinin bir sınav kağıdı üzerindeki başarısını değerlendirmek yerine bir öğretim süreci içerisindeki gelişimini takip etmesini mümkün kılar.
- ✓ Bir öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, çalışmalarını, performansını, müsveddelerini, eksikliklerini ve düzeltmelerini ayrıntılı bir şekilde bir arada görebilmesini sağlar.
- ✓ Öğrencinin müsveddeden, karalamalara ve düzeltmeye kadar çalışmasının her bölümünün önemli olduğunu ve birbiriyle ilişkili olduğunu fark etmesini sağlar.

- ✓ Ünite içerisindeki birçok adımdan sonra öğrenci, dönemlik gelişimini görebilir.
- ✓ Öğrencinin kendi çalışmalarını değerlendirmesine rehberlik eder.
- ✓ Daha bağımsız, değerlendirmeci ve araştırmacı olmak için pratik yollar önerir.
- ✓ Öğrencinin yaratıcılığını geliştirmede daha bilinçli olmasını sağlar.
- ✓ Öğrenci, en iyi çalışmalarını portfolyo dosyasına koymayı ve çalışmalarıyla iftihar etmeyi, çalışma için daha fazla sorumluluk almayı öğrenir (Kaptan, 2000:214-215).
- ✓ Öğrencinin kendi çalışmalarını değerlendirmesine rehberlik eder.
- ✓ Portfolyo kültürü, öğrenenlerin birbirleriyle etkileşimini destekler.
- ✓ Öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini, bilgilerini, kendilerini ifade edebilme yeteneklerini ve katılımlarını artırır.
- ✓ Öğrencilerin sınıf dışında da düşünmesini ve çalışmasını sağlar.
- ✓ Öğrenciye yeteneklerini sergileme ve ilgilerini geliştirme şansı verir (Car, 2006:5).

P.D.Y. birçok yönden avantajlar sağlamasına rağmen, uygulamada karşılaşılan bazı aksaklıklar ve bazı dezavantajlarının da olduğu düşünülmektedir.

Sewell, Marczak ve Horn (2003:3; Aktaran: Ağca (2005:15), a göre bu yöntemin dezavantajlarını şöyle sıralayabiliriz:

- ✓ P.D.Y. çoktan seçmeli testler gibi daha nicel ölçme teknikleri kadar güvenilir ve objektif olmayabilir.
- ✓ P.D.Y.'yi ilk defa uygulayacak öğretmenler ve öğrenciler tarafından bireysel kriterlerin konulması ve uygulanması zor olabilir.
- ✓ Amaç ve kriterler açık bir şekilde ifade edilememişse, Portfolyo dosyaları çeşitli eserlerin bir araya getirildiği dosyalar olarak kalabilir.
- ✓ Öğrencilerin gelişimini göstermek için ürünlerin bir araya getirilmesi ve analizi zor ve zaman alıcı olabilir.
- ✓ Somut, kesin hedefleri ve amaçları olan programları değerlendirmede, program ve öğrencileri nicel ve standart yollarla sıralayarak standart normlarla karşılaştırmada kullanışlı olmayabilir
- ✓ P.D.Y. ile ilgili diğer bir olumsuzluk ise sınıfın kontrolü ile ilgilidir. Bu yöntem ile sınıfta daha samimi ve esnek ilişkiler kurulacağından öğretmenin sınıf kontrolü üzerindeki etkisi biraz azalacaktır. Öğretmenlerin, sınıfın kontrolü ya da alınacak kararlarda demokratik ilkeler kullanacak olması sınıf kontrolünü öğrencilerle

paylaşmayı zorunlu kılacaktır. Öğrenciler de böyle bir sorumluluğa alışkın olmadıkları için bunu üzerlerine almaktan çekinebilir ya da bunu kötüye kullanmak isteyebilirler.

Baki (2002:2), P.D.Y.'nin uygulamadaki dezavantajlarını aşağıdaki gibi aktarıyor:

- ✓ Bireysel gelişim dosyasının sonuçları, özellikle okulların ve öğrencilerin karşılaştırılması için kullanılacaksa, diğer performans değerlendirmelerde olduğu gibi gelişim dosyalarındaki çalışmalara verilen puanların niteliği (geçerliliği ve güvenilirliği) hakkında (Koretz ve diğer., 1994; Aktaran: Baki, 2002:2) ve gelişim dosyasındaki çalışmaların kimin yaptığı konusunda(Geathart ve diğer., 1995; Aktaran: Baki, 2002:2) eleştiriler yapılmaktadır.
- ✓ Bireysel gelişim dosyasındaki çalışmaların değerlendirilmesi zaman alıcıdır.
- ✓ Çalışmaların depolanması, elde edilen verilerin analizi, değerlendirme kriterlerini belirlenmesi zorluk çıkarabilir.
- ✓ Bireysel gelişim dosyası ile yapılacak olan değerlendirmenin çok boyutlu olmasına ve değerlendirmenin sağlıklı ve güvenilir olması için de verilerin farklı kaynaklardan (öğretmen, öğrencinin kendisi, öğrencinin arkadaşı, veli) alınmasına fırsat verecek şekilde içeriğin düzenlenmesi gerekmekte (Sewell, ve diğ., 2002; Aktaran: Baki, 2002:2) olduğundan uygulamayı yapacak öğretmen ve öğrencinin ayrıca zaman ayırması gerekir.
- ✓ Uygulamayı yapacak kişilerin konuyla ilgili bilgileri yeterli olmayabilir.
- ✓ Öğrencilerin portfolyolarına koyacakları çalışmalar, onların performansı hakkında genelleme yapabilme olasılığını düşürebilir. Aslında öğrenci çok çeşitli ve kaliteli eğitim ürünleri ortaya çıkarmış olmasına rağmen bunları seçme, sergileme ve sunma konusunda başarısız olması öğrencinin gerçek performansını ortaya koymayacaktır.
- ✓ Ürün seçki dosyasında yer alan işleri kimin yaptığının tespiti zordur.

Uygulamada karşılaşılan dezavantajlarının yanında P.D.Y.'nin öğretmene, öğrenciye ve velilere sağladığı avantajlar yönüyle olumlu bir yöntem olduğu düşünülmektedir.

1.6. Geleneksel Değerlendirme Yöntemi” ile “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Arasındaki Temel Farklılıklar

Standart test geliştirmede yaşanan ciddi gelişme ve ilerlemelerin yanında, bazı eğitimciler eğitimsel ölçme sürecinin psikometrik dayanaklarının artık istenmediğini

belirtmektedirler (Bümen, 2002:88). Geleneksel değerlendirme yönteminin süreç içindeki değerlendirmede yetersiz olduğu durumlarda alternatif bir yöntem olan “Portfolyo Değerlendirme Yöntemine” başvurulabilir. P.D.Y. ile geleneksel değerlendirme yöntemleri arasındaki temel farklılıklar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1: Geleneksel değerlendirme yöntemi” ile “Portfolyo değerlendirme yöntemi” arasındaki temel farklılıklar

Geleneksel değerlendirme yöntemi	Portfolyo değerlendirme yöntemi
Çocuğun performansını olumsuz etkileyen bir stres yaratır.	İlginç, etkin, canlı ve heyecanlı yaşantılar sağlar.
Belli bir öğrenci yüzdesinin başarabileceği bir standart yaratır.	Her öğrenciye başarıma fırsatı verecek ortam oluşturur.
Öğretmenleri, öğrencileri yalnızca sınavda test edebilecek bir öğretim programına doğru sınırlar.	Öğretmenlerin anlamlı bir öğretim programı geliştirmelerine olanak tanır
Bilginin bir zihinde, bir anda ve bir sınavlık değerlendirilmesini temel alır.	Öğrenci başarısını daha gerçekçi izleyebilmek için süreç temelli yaklaşım izlenir.
Yanlış, eksik, düşük puan vb. gibi öğrencilerin yapamadığı şeylerin yorumlanmasına odaklanır.	Öğrencilerin neler yapabildikleri yada neler yapmaya çalıştıklarına yönelir.
Test puanı gibi önemsenen tek bir veriye odaklanır.	Öğrencinin gelişimini izleyebilmek için çoklu yöntemler kullanılır.
Tüm öğrencilere tek bir yaklaşımla hitap eder.	Her öğrenciye “biricik” birer insan muamelesi yapar.
Değerlendirme ve öğretimi birbirinden bağımsız etkinlikler olarak görür.	Değerlendirme ve öğretimi birbirine bağımlı, ilişkili etkinlikler olarak görür.
Öğrenciler nadir olarak tekrar gözden geçirme, düşünme, düzeltme şansı bulur.	Öğrencilere öz eleştiri ve gözden geçirme şansı verir.
Sonuçları tümüyle anlamak ve yorumlamak için iyi bir istatistik bilgisi gerektirir.	Öğrencinin performansını veli, öğrenci gibi istatistik bilgisi bulunmayanların da anlayabileceği biçimde açıklar.
Öğrencileri, öğrenmenin doğal yapısını bozan, yapay bir öğrenme ortamına koyar.	Öğrencileri doğal öğrenme ortamında değerlendirir.
Genellikle öğrenci etkileşimini yasaklar.	İşbirliğine dayalı öğrenmeyi destekler.
Öğrencileri birbirleri ile karşılaştırır.	Öğrencileri kendi geçmiş performanslarıyla karşılaştırır.
Öğrencinin yeteneği tek bir zamanda ölçer.	Öğrencinin yeteneğini süreç içinde her zaman ölçer.
Öğrenci ölçütlerden habersizdir, öğretmen değerlendirmeyi yalnız yapar.	Değerlendirme, öğretmen ve öğrenci tarafından belirlenen ölçütlere göre yapılır.
Öğrencilere bir derece tayin eder.	Öğrencinin kendi değerlendirmesini içerir
Öğrenciye sorumluluk düzeyi azdır.	Öğrenci nasıl sorumluluk alacağını öğrenir

Tablo 1'in devamıdır.

Değerlendirme, doğal ortamda yapılmaz	Değerlendirme, öğrencinin içinde bulunduğu doğal ortamda yapılır.
Öğrencinin belli bir alandaki hataları hakkında sınırlı bilgi verir.	Öğrencinin eksiklerini göstermesinin yanında başarılı olduğu yönlerini gösterme fırsatı sağlar.
Öğrencinin öğrenmesindeki eksikliklerin teşhisine yönelik olarak sınırlı bilgi verir.	Öğretmene öğrenci hakkında birinci elden bilgi verir
Öğrencinin grup içindeki seviyesi hakkında bilgi verir	Öğretmene, öğrenciye, veliye ve yöneticilere öğrencinin zayıf ve güçlü olduğu alanları görme fırsatı verir.
Öğrenciyi sınırlı bir zaman diliminde sadece belli becerilerini değerlendirir.	Devam eden bir süreç olduğundan çok çeşitli değerlendirme yapma imkanı vardır
Öğrenci için anlamlı olmayabilen suni olarak oluşturulan etkinlikler içinde değerlendirir, .	Öğrenci için gerçekçi ve anlamlı olan, günlük hayattan alınan etkinlikler içinde öğrenciyi değerlendirir.
Öğrenciden sadece arzu edilen cevabı vermesini ister.	Öğrencinin kendi bilgileri ve çalışmaları hakkındaki düşüncelerini yansıtmasına (metacognitive) teşvik eder.
Velilerin çoğu zaman anlamakta zorlandığı sayısal veriler sunar.	Veliye çocuğunun çalışmaları hakkındaki düşüncelerini yansıtmasına teşvik eder.
Öğretmen-yönetici etkileşimine odaklanır.	Öğretmen- öğrenci-veli arasında iletişimin kurulmasına teşvik eder
Eğitim sürecinin merkezine müfredatı yerleştirir.	Öğretimi ve müfredatı yönlendirir, öğretim sürecinin merkezine öğrenciyi yerleştirir.

Kaynaklar: Ağca, (2005:17), Karamanoğlu, (2006:48), Baki, (2004b:4)

Pek çok değerlendirme yöntemi, öğrencileri değerlendirme nesnelere olarak ele alıp, değerlendirme sorumluluğu ve görevini öğretmenlerin eline bırakabilmektedir. Öğrencilerin sorumluluk ve kontrol sahibi olmaları için geleneksel değerlendirme yöntemleri çok az fırsat vermektedir. Portfolyolar ise öğrenci çalışmalarını yansıtarak, onların karar alma sürecinde yer alan bireyler olarak yetişmelerini sağlar. Öğrencileri, güçlü ve zayıf oldukları yönleri değerlendirerek kendi hedeflerini belirlemeleri için teşvik eder. Aynı zamanda portfolyolar, öğrenci kayıtlarının devamlılığını sağlayarak öğrenci gelişiminin takibini sağlaması bakımından da faydalıdır. Ayrıca portfolyolar, rutin olarak öğrenci ve öğretmen tarafından tartışılırsa, öğrencinin görüşlerinden, nasıl öğrendiğinden, başvurduğu yöntemlerden vb. haberdar olunabilir. Bu öğrencinin ilgisini ve kendi öğrenmesindeki sorumluluğunu arttırabilir (Ağca, 2005:18).

1.7. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğrenme Sonuçları

Portfolyo uygulaması sonunda öğrencilerin edindikleri bilgiler doğrultusunda; soran, düşünen, iletişim kuran, risk üstlenen, bilgili, ilkel, önemseyen, açık görüşlü, dengeli – tutarlı, düşünen bireylerin yetişmesi beklenir. Öğrencilerin süreç sonunda aşağıdaki tabloda belirtilen öğrenme sonuçlarına ulaşmaları hedeflenir (Karamanoğlu, 2006:49).

Tablo 2: Portfolyoda öğrenme sonuçları tablosu (Students Learning Outcomes)

ÖĞRENME SONUCU	ÖĞRENCİDEN BEKLENEN DAVRANIŞLAR
Soran (inquirer)	Neden sonuç ilişkisi kurar. Araştırmayı sever ve kolayca vazgeçmez. Öğrenmekten hoşlanır. Öğrenme eyleminin içinde etkin olarak yer alır ve bunu bir yaşam biçimi olarak belirler.
Düşünen (thinker)	Sorunları çözmek ve doğru kararlar alabilmek için eleştirel ve yaratıcı düşünür.
İletişim kuran (communicator)	Birden fazla dil kullanarak (matematik sembol dili de dahil) kendi görüşlerini kendine güvenerek rahatça açıklar ve başkalarının görüşlerine saygılıdır.
Risk üstlenen (risk – taker)	Hata yapmaktan çekinmez. Öğrenmeye isteklidir. Öğrenirken daha önce bilmediği yolları deneyebilir. İlk defa karşılaştıkları durumlara karşı; kaygı geliştirmeden, kendine güven duygusunu kaybetmeden, gereken yeni rolleri, görüşleri, stratejileri üstlenir.
Bilgili (knowledgeable)	Kendisiyle ve çevresiyle ilgili kavramları bilir. Öğrenmek için zaman ayırabilir. Öğrenmenin önemini fark eder ve çevresini cesaretlendirir.
İlkeli (principled)	Dürüst, adil ve ilkelidir. Sorumluluk duygusu gelişmiştir. Akılcı kararlar alabilir.
Önemseyen (caring)	Başkalarının duygu, düşünce ve gereksinimlerini önemser (empati yapabilir.) ve duygularını gösterir. Kişisel katılımını ve hizmetlerini esirgemez.
Açık görüşlü (open minded)	Başkalarının görüşlerine, değer yargılarına, geleneklerine ve kültürlerine karşı saygılı ve duyarlıdır. Tartışmaya, eleştiriye ve öz eleştiriye açıktır.
Dengeli – tutarlı (well-balanced)	Fiziksel ve zihinsel dengenin, bireyin kendisini daha iyi hissetmesi için önemli olduğunu bilir. Kendisinin başkaları üzerindeki etkisini anlamaya çalışır. Zamanını dinlenmeye, eğlenmeye ve öğrenmeye adil olarak ayırır.
Dönüşümlü düşünen (reflective)	Kendi öğrenme gereksinimlerine, kişisel güçlerine ve zayıf yönlerine karşı analitik düşünce geliştirir. Yaptığı ve söylediği şeyler hakkında düşünür, eleştiriye açıktır.

Kaynak: Karamanoğlu, (2006:49)

P.D.Y. uygulaması sonucunda; soran, düşünen, iletişim kuran, risk üstlenen, bilgili, ilkel, önemseyen, açık görüşlü, dengeli – tutarlı, dönüşümlü düşünen bireylerin

yetişmesi beklenir. Bu yetilere sahip insanlar, bilgi toplumu olma yolunda ilerlediğimiz bu günlerde ihtiyaç duyulan insan tipidir. P.D.Y. süreç sonunda değil aynı zamanda uygulama sırasında da bu becerileri kazandırma özelliğine sahip bir yöntemdir.

1.8. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin” eşitleri

Portfolyolar kullanıldıkları sınıflara ve onları oluşturup üzerinde çalışan öğrencilere göre değerliklik göstermektedir. Ayrıca portfolyolar özel amaçlarına, kime sunulduğuna ve öğretmenin, öğrenme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerine göre de değerliklik gösterebilmektedir (Erdoğan, 2006:31-32).

Portfolyolar amacına göre iki türde incelenir.

- ✓ Portfolyo sürece yönelikse “*Süreci yansıtın portfolyo*”,
- ✓ ürüne yönelik ise “*rn yansıtın portfolyo*” olarak adlandırılır.

Süreci Yansıtın Portfolyolar: Öğrencinin ğrenme ve gelişim sürecini yansıtır. Başlangıç alışmaları ile süreçteki çalışmaları karşılaştırır, uygulamada karşılaşılan güçlükleri ve öğrenme ürünlerini içermektedir.

rn Yansıtın Portfolyolar: ğrenme sürecinden ziyade, bitmiş çalışmaları yansıtır. Öğrencinin en iyi olduğunu dřndđđ bitmiş çalışmalarını içermektedir.

Bunlardan farklı olarak, içindeki ürünleri saklama şekline göre portfolyoyu; klasik ve elektronik portfolyo olarak da ayırmak mümkündür. Bu portfolyo çeşitlerinden sadece biri kullanılabileceği gibi bunları etkileşimli olarak bir arada kullanmak ta mümkündür.

Klasik Portfolyo; ğrenci çalışmalarının, dosya, klasör, kutu vb bir şeylerin içerisinde biriktirilmesidir (Ağca, 2005:19).

Elektronik portfolyo ise; ğrenci çalışmalarının, elektronik ortamda muhafaza edilmesidir. (Ağca, 2005:19). Klasik ve elektronik portfolyonun özellikleri ilgili bölümde daha geniş bir şekilde açıklanacaktır.

Adları değerlik olsa da tüm Portfolyo eşitlerinin ortak özellikleri belli bir amaca göre biriktirim yapılması, öz-yansıtma bulunması ve öğrencilerin sadece ne bildiğini değil özellikle ne yapabildiğini gösteren ürünlerden oluşmasıdır.

1.9. Portfolyo Değerlendirme Sürecinin Evreleri.

Portfolyoları tasarlama aşamasında tek bir doğru yol yoktur. Her bir sınıfın ya da kurumun alternatif değerlendirmeye yönelik farklı bir yaklaşımı olabilir, dolayısıyla portfolyoları da farklılık gösterecektir.

Portfolyo sürecinin nasıl olması gerektiğine ve izlenecek işlem basamaklarına ilişkin literatürde değişik modellerle karşılaşılabilir. Portfolyo kullanımının

1. Örgütlenme ve planlama (Planing)
2. Biriktirme, toplama (Collection)
3. Seçme (Selection)
4. Yansıtma (Reflection)
5. Bağlantı (Connection) olarak beş ana bölümden oluştuğu söylenebilir.

Örgütlenme ve planlama (Planing) aşamasında, öğretmen ve öğrenciler beraber çalışarak hangi ürünlerin portfolyoya gireceği, biriktirilen ürünlerin ne şekilde sergileneceği ve portfolyoların nerede tutulacağı gibi konularda çeşitli kararlar alırlar. Öğretmen ve öğrenci arasındaki görüş alışverişi sayesinde öğrencilerin portfolyonun amacını da tam olarak anlamaları sağlanır.

Biriktirim (Collection) aşamasında, öğrenciler portfolyonun bağlam ve içeriğine uygun olarak belirledikleri ürünleri bir yere toplarlar. Ürünlerin ve örneklerin seçilip biriktirilmesi sırasında üzerinde çalışılan konu, öğrenme süreci ve özel proje ya da temalar gibi etmenler de rol oynarlar. Biriktirime gidilen ürünlerin değerlendirmeye tabi tutulacak ölçütleri yansıtması gereklidir.

Seçme (Selection) aşamasında, öğrenciler topladıkları çalışmalarını başta belirlenen amaçlara yönelik olarak gelişimini gösterecek biçimde seçerler. Öğrenci bunu yalnız da yapabilir, öğretmen ya da ortak çalışmalar sonucu da seçme işlemi gerçekleştirebilir.

Yansıtma (Reflection) aşamasında, öğrenciler öğrenme süreci ve önemli bilgi ve becerileri edinmeleri konusunda bilişüstü yansıtma yaparlar.

Bu aşamada öğrenci,

- Portfolyosuna seçtiği her bir çalışmayı niçin seçtiğini açıklar,
- Çalışmalarını yaparken geçirdiği süreci ve bu süreçte öğrendiklerini anlatır,

- Kendi başarısını görür, bunu ifade eder ve değerlendirme sürecine katılır.

Bağlantı (Connection) aşamasında, öğrencilerin portfolyo çalışmasından elde ettiği neticelerini eğitim hayatı veya diğer yaşamı ile bağlantı kurması beklenir.

Moya ve O'Malley (1994; Aktaran: Erdoğan, 2006:23-26)' a göre portfolyo değerlendirmesi aşağıdaki basamaklardan oluşmalıdır:

1. Portfolyonun amacının belirlenmesi
2. Portfolyo içeriğinin planlanması
 - a) Değerlendirme işlemlerinin seçilmesi
 - b) Portfolyo içeriklerinin belirlenmesi
 - c) Değerlendirmenin sıklığına karar verilmesi
3. Portfolyo çözümlemesinin tasarlanması
 - a) Standart ve ölçütlerin oluşturulması,
 - b) Bilgilerin birleştirilmesine yönelik işlemlerin belirlenmesi
 - c) Çözümleme için personel sorumluluklarının programlanması
4. Öğretime hazırlanma
 - a) Öğretimsel kullanımını planlama
 - b) Öğrenci ve velilere geri dönütü planlama
5. İşlemlerin kontrolünü planlama
 - a) Güvenirliği kontrol etmek için bir dizgi oluşturma
 - b) Kararları geçerliği için bir dizgi oluşturma
6. Modeli uygulama

O halde portfolyo oluşturmada şu sıra izlenebilir:

1. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin ölçülmesi ve motive edilmesi.
2. Öğrencilere ve velilere uygulama hakkında bilgi vermek
3. Uygulamada ölçülecek hedeflerin belirlenmesi
4. Hedefler ışığında hangi portfolyo çeşidinin kullanılacağı belirlenmesi
5. Portfolyo çeşidine göre değerlendirilecek ürünlerin tespiti
6. Değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi
7. Ürünlerin hazırlanması, toplanması, bir araya getirilmesi ve düzenlenmesi.
8. Bireysel gelişim dosyasının (Portfolyo) oluşturulması

9. Değerlendirme süreci ile ilgili zamanlama planı ve görev dağılımı yapılması
10. Velilerin ve okul personelinin de değerlendirme sürecine katılımının sağlanması
11. Portfolyo dosyanın değerlendirilmesi.
12. Değerlendirme sonuçlarının yorumlanması ve eğitimde kullanımı
13. Portfolyo dosyalarının paylaşımı, başka kişilere incelenmesi ve arşivlenmesi.
14. Sürecin olumlu ve olumsuz yönleri ile aksayan yönlerinin tespiti ile ilgili değerlendirme toplantıları yapılması.

Uygulamada yukarıda belirtilen sıra takip edilmelidir. Öğrenci ve velilerin uygulama hakkında bilgi sahibi olmadan ve hedef davranışlar belirlenmeden uygulamaya geçilmesi durumunda çalışma, sadece öğrencilerin iyi çalışmalarının biriktirildiği bir dosya olmaktan ileri gidemez.

1.10. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Kullanılışı

Portfolyo dosyalarının oluşturulması, değerlendirme yapabilmek için gerekli materyali sağlaması bakımından önemlidir. Fakat P.D.Y.’de en zor olan aşama değerlendirme aşamasıdır. Çünkü asıl elde edilmek istenen süreç, sonundaki öğrencinin başarısıdır. Bunu belirlemek çok karmaşık bir süreç gerektirir.

Bireysel gelişim dosyasının nasıl değerlendirileceğine dair kesin bir değerlendirme yaklaşımı olmayıp, gelişim dosyasının amacına göre değerlendirme biçimi değişmektedir. Ama genel olarak iki amaç için portfolyo değerlendirmesi yapılır:

- ✓ Öğrencinin öğrenme süreci içindeki gelişimini takip etmek,
- ✓ Öğrencinin yapmış olduğu çalışmalarla başarısını değerlendirmektir.

Eğer bireysel gelişim dosyasını kullanmaktaki amaç; öğrencinin öğrenme süreci içindeki gelişimini takip etmek, eksiklikleri gidermek ve rehberlik etmekse, gelişim dosyasındaki çalışmalar genelde öğretmen tarafından belirlenir ve çalışmalar öğrencinin kendisi, arkadaşı ve öğretmeni tarafından değerlendirilerek öğrenciye dönüt verilir. Değerlendirmeden elde edilen sonuçlar, daha çok öğrenciye rehberlik etmekte kullanılır.

Eğer, gelişim dosyasını hazırlamaktaki amaç; öğrencinin yapmış olduğu çalışmalarla başarısını değerlendirmekse, değerlendirmeye girecek olan çalışmalar genellikle öğrenci tarafından seçilir. Öğrencinin hazırladığı portfolyo dosyası, dönem veya yıl içinde

yapılan en iyi çalışmalarını içerir. Öğretmen tarafından önceden belirlenen kriterlere göre öğrencinin sunduğu en iyi çalışmalar notlandırılarak değerlendirilir (Baki, 2004b:6).

Bireysel gelişim dosyasına puan vermek ve değerlendirmek için çeşitli yaklaşımlar başarılı bir şekilde kullanılmaktadır. Genel olarak üç temel yaklaşım kullanılmaktadır (Kuks, 1994; Aktaran: Baki, 2004b:6):

1. Bireysel gelişim dosyası içindeki her bir çalışmanın ayrı ayrı puanlanarak değerlendirme,
2. Farklı performanslar için ayrı puanların verildiği analitik puanlama sisteminin kullanılarak değerlendirme,
3. Bireysel gelişim dosyası içindeki çalışmaların tümüne ait genel bir puan vererek değerlendirmektir.

Bunlardan birinci yaklaşım, bireysel gelişim dosyası içindeki her bir çalışma ayrı ayrı puanlanır ve bu puanların aritmetik ortalaması bireysel gelişim dosyasının puanını belirler. Değerlendirmedeki ikinci yaklaşım, farklı performanslar için ayrı puanların verildiği analitik puanlama sisteminin kullanılmasıdır. Örneğin, problem çözme becerisine ait olarak; problemi anlama, çözüm için strateji belirleme, stratejiyi uygulama ve sonucu kontrol etme davranışları aşağıdan yukarıya doğru puanlanarak problem çözme becerisine ait puanı belirlenir. Üçüncü yaklaşım ise, bireysel gelişim dosyası içindeki çalışmaların tümüne ait genel bir puan vererek değerlendirmektir. Bu yaklaşım, portfolyo dosyasını bütün olarak belli kritere göre puanlamayı önerir (Baki, 2004b:6).

1.10.1. Portfolyo Dosyası İçinde Bulunması Gereken Bölümler.

Öğrenciler tarafından oluşturulacak portfolyoların yapısında bulunması gereken bazı belgeler vardır. Bu tür belgelerin bulundurulması, oluşturulacak portfolyoların daha düzenli olmasını, gelişimini daha iyi göstermesini, yapılan çalışma hakkında en ufak bilgisi bile olmayan birinin portfolyo dosyasını eline aldığı anda ne yapıldığını, neden ve nasıl yapıldığını kolaylıkla görebilmesini sağlayabilmektedir. Portfolyonun tanıtımı ya da oluşturulması sırasında bu belgelerin bulundurulacağı ve bulundurulma nedenleri öğrencilere önceden bildirilmelidir. Portfolyo dosyalarında bulunması gereken bölümleri şu şekildedir (Erdoğan, 2006:27-29):

- ✓ Kapak Mektubu ya da Giriş Mektubu
- ✓ İçindekiler Tablosu
- ✓ Ders Hedef Çizelgesi
- ✓ Ürünler
- ✓ Yansıtma / Yansıtma kağıtları
- ✓ Sonuç Sayfası
- ✓ Öğretmenlerin ürünlere yönelik geri dönütleri.

Dosyanın düzenli olması ve belirtilen bölümlerin eksiksiz olarak oluşturulması değerlendirmede öğrenciye artı puan kazandıracaktır.

1.10.2. Portfolyoda Bulunabilecek Materyaller

Öğrenci portfolyolarına ürün olarak nelerin konulabileceğine dair belirlenmiş bir liste ya da çerçeve yoktur. Portfolyonun hedefine, öğrenci grubunun ve öğretmenlerin özelliklerine, değerlendirme ölçütlerine, değerlendirilmesi düşünülen alan ya da becerilere, portfolyonun çeşitlerine ve değerlendirme için ayrılan zamana ve bütçeye göre portfolyoya girecek ürünler değişiklik gösterebilir (Erdoğan, 2006:29).

Grace (1992:3; Aktaran: Ağca, 2005:29)' e göre, öğretmenler ve ailelerin, öğrencilerin gelişimlerini takip edebilecekleri ideal bir portfolyoda bulunması gereken materyaller şunlardır:

- ✓ *Anekdot kayıtları*; Öğrencilerin etkinliklerinin gerçekçi ve yargıdan uzak notlarıdır. Anlık olayların kaydı için kullanılmalıdır.
- ✓ *Kontrol listesi (rubrik)*; düzenli olarak yapılan etkinlikler temel alınarak gözlemlenen becerilerin edinilmesiyle ilgili öğretimsel hedefler olmalı.
- ✓ *Derecelendirme ölçekleri ve envanterler*; farklı durumlarda ve yönlerde başarının olması gibi değişik yön ve bileşenlerin olduğu durumlarda davranışın gözlenmesi esnasında kullanılmalıdır.
- ✓ *Gözlem formları*; öğrencilerin tek başına, günün farklı zamanlarında ve değişik durumlarda izlenerek gözlem sonuçlarının kaydedilmesidir.
- ✓ *Öğrenci görüşmeleri*; öğrencilerle periyodik olarak okul süreçleri, ilgileri, hedefleri ve diğer konularda görüşmeler yapılmasıdır.

✓ *Çalışma kağıtları*; öğrencinin sahip olduğu becerileri ve güçlü noktaları tanımlamak için kullanılmalıdır.

Bümen (2002:94), ideal bir portfolyoda aşağıdaki kayıtların da bulunabileceğini belirtmektedir: Yazılı çalışmalar; yazı örnekleri, okudukları kitapların listesi, kitap raporları, kısa hikayeler, şiirler, ders çalışırken oluşturduğu zihin haritaları, kavram haritaları, röportajlar vb. Bunların yanında:

✓ *Ses kayıtları*; ses kayıt araçlarına şarkı söyleme, enstrüman çalma gibi müziksel beceriler ile hikaye ya da şiir okuma örnekleri, anı, fikir, tartışma, skeç gibi sözel becerilerin kaydı.

✓ *Video kayıtları*; öğrenci becerileri veya projelerinin video kamerayla kaydedilmesi, vb.

✓ *Fotoğraflar*; öğrencilerin çeşitli sanat ve bilim projelerinde yakalamış olduğu ilginç pozlar, sahnelere dair fotoğrafların saklanması vb.

✓ *Öğrenci dergileri ve gazeteleri*; öğrencilerin okul yaşantıları, yazıları ve çizimlerini içeren gazete veya dergilerin incelenmesi vb.

✓ *Öğrenci başarı cetvelleri*; öğrencilerin yaptıkları ödev ve projelerle ilgili kaydettikleri başarı cetvellerinin incelenmesi vb.

✓ *İnformal testler*; öğrencilerin belli bir alandaki becerilerinin ortaya çıkarıldığı standardize edilmemiş testlerin uygulanması vb.

✓ *Standartlaştırılmış testlerin informal kullanımı*; standartlaştırılmış testlerin yönetmeliklere göre kullanılmayıp zaman sınırının olmadığı, soruların sınıfta öğrencilere sorulup yanıtlandığı, resim, üç boyutlu yapı, müzik ya da diğer yollarla yanıt verilebileceği bir biçimde uygulanması vb.

✓ *Ölçüt dayanaklı değerlendirmeler*; öğrencileri bir norm çerçevesinde değil, bir beceri setine göre değerlendirilmesi vb.

✓ *Sınıf krokileri*; sınıfın kuş bakışı görünümünün yer aldığı krokilerde her gün hangi öğrencilerin nerede yer aldığı, hangi etkinlikleri yaptığının belirlenmesi vb.

✓ *Takvim kayıtları*; öğrencilerin aylık olarak her gün hangi etkinlikleri yaptıklarını kaydetmeleri vb.

1.10.3. Portfolyo İçinde Bulunacak Çalışmaların Seçimi ve Sayısı

Portfolyodaki çalışmaların sayısı, portfolyoların depolanması, kaydedilmesi, incelenmesi ve değerlendirilmesinde ortaya çıkabilecek sebeplerden dolayı sınırlandırılmalıdır. Her çalışmanın portfolyoya konması, gereksiz çalışmalarının birikmeye başlamasına sebep olacağından dolayı basit çalışmalar portfolyoya eklenmemelidir. Portfolyoyu periyodik olarak gözden geçirmek ve güncellemek gerekir. Konulacak materyallerin sayısına öğretmen ve öğrenci bir arada karar vermelidir.

Genesee ve Upshur (1996:105; Aktaran: Ağca, 2005:26), a göre, portfolyo dosyasına girecek çalışmaları seçerken sorulabilecek bazı örnek soruları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Bu çalışmayı iyi veya ilginç bir proje kılan nedir?
- Bu projenin en ilginç kısmı nedir?
- Bu projenin en zor kısmı neydi?
- Bu projeden ne öğrendin?
- Bu projeyi yaparken hangi yeteneklerini kullandın?
- Bu proje senin portfolyodaki diğer projelerden ne yönden farklıdır?
- Bu projenin en iyi kısmı nedir? Niçin?
- Bu projenin en zayıf kısmı nedir? Niçin?
- Bu projeyi nasıl daha iyi hale getirebilirsin?
- Bu projeyi tamamlamak için hangi kaynakları kullandın? Nasıl yardım aldın?"

Öğrencilerin portfolyo dosyasına girecek çalışmaları, dosyaya konmadan önce her gün ya belli aralıklarla veli tarafından kontrol edilebilir. Portfolyo dosyalarında biriktirilen öğrenci çalışmalarının ve kayıtlarının belli dönemlerde, öğretmen, öğrenci ve veli tarafından gözden geçirilerek değerlendirilmesi ve ilgili yönergelerin doldurulması faydalı olabilir. Bu yönergelerde öğrencinin, öğretmenin ve velinin o çalışmayı niçin seçtiği ve o çalışmanın kendileri için ne anlam ifade ettiğini öğrenmeye yönelik sorular yer alabilir. Tüm seçilen çalışmalar, doldurulan yönergeleri ile birlikte ayrı bir dosyada biriktirilip öğrencinin ilköğretim hayatı boyunca muhafaza edilebilir (Ağca, 2005:26-27).

1.11. Portfolyo Değerlendirme Sürecinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Genesee ve Upshur (1996:102; Aktaran: Ağca, 2005:27)' a göre portfolyo değerlendirmesi sırasında dikkat edilmesi gereken hususları şöyle sıralayabiliriz:

- ✓ Hedef belirlemede gerçekçi olunması,
- ✓ Öğrencilere olumlu ve destekleyici yaklaşılması, öğrencilerin kendilerine güvenlerinin ve cesaretlerinin artmasında yardımcı olunması,
- ✓ Süreç içerisinde öğrencilerin başardıkları şeyleri bilmeleri ve yeni çalışmaların bunlar üzerine kurulması,
- ✓ Kullandıkları özel teknik veya stratejilerden dolayı ödüllendirilmeleri,
- ✓ Ortaya çıkardıkları ürünler kadar, süreçler ve stratejilerin de tartışılması,
- ✓ Bunlara ilaveten öğrencilerin ilerlemeleri, yaşadıkları zorluklara ilişkin endişelerinin dikkatli bir şekilde incelenmesi ve bunlara yanıt verilmesi,
- ✓ Yapılmamış veya yanlış yapılmış noktalar yerine doğru yapılmış noktalar üzerinde odaklanılması,
- ✓ Çok fazla öneride bulunmak yerine öğrencinin daha özgür çalışmasının ve tartışmalarda öğrencilerin baskın olmasının sağlanması gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır”

Yine P.D.Y.' nin uygulamasında aşağıda belirtilen hususlara dikkat edilmesi uygulamanın başarısını artıracaktır:

- ✓ Öğrencinin, istenilen kazanımları elde etmesi için sürekli ve kapsamlı olarak izlenmesi gerekmektedir.
- ✓ Portfolyo değerlendirme çok amaçlı ve çok çeşitli unsurları barındırmalıdır Çünkü değerlendirmenin çok çeşitli olması öğrencilerin de çok çeşitli becerilerinin değerlendirilebilmesi anlamına gelmektedir.
- ✓ Portfolyo değerlendirme sadece öğretmene öğrencilerin gelişimlerini izleme fırsatı vermemeli, ayrıca öğrencilerin de kendi gelişimlerini takip edebilme imkanlarını da sunmalıdır. Böylece öğrenciler problem çözme, konuları anlama, çalışmalarını inceleme alanlarında kendilerini daha da iyi gözlemleyebilirler.
- ✓ Portfolyo değerlendirme, öğrencileri belli konularda anlık değerlendirme yerine süreç odaklı değerlendirmelidir.

- ✓ P.D.Y., öğrencileri süreç odaklı ve genel değerlendirebilme fırsatı verdiği için, eğitim programları hazırlanırken, kazanımların da sürece yayılması sağlanmalıdır.
- ✓ Öğrencilerin bilgi, yetenekleri ve tutumları üzerine inşa edilmelidir.

Portfolyo değerlendirme çok çeşitli süreçleri içinde barındıran bir alternatif değerlendirme modeli olduğundan, portfolyo değerlendirmenin etkili olabilmesi için yukarıda belirtilen hususlara dikkat edilmesi beklenen başarıyı artıracaktır.

1.11.1. Portfolyonun İncelenme Zamanı ve Sıklığı

Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde belli sürelerde dosyaların gözden geçirilmesi ve incelenmesi sürecin devamlılığı açısından önemlidir. Çünkü portfolyo, süreç içerisindeki öğrenci başarısını izlemeyi hedeflediğinden aslında öğrencinin her dönemdeki ürünlerine ihtiyaç vardır. Bu nedenle dosyanın belli zamanlarda incelenmesi, eksik olan yönlerin belirtilerek tamamlanması sağlanmalıdır.

Her öğrencinin Portfolyo dosyasının incelenmesi ve analizi, 4-6 haftada bir öğretmen ya da öğrencilerle birlikte yapılabilir. Sistemik incelemenin, sömestr sonunda veya belli bir not verme döneminin sonunda yapılmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Öğrencilerle birlikte portfolyoların incelenmesi, ortak hedef belirlenmesi açısından önemlidir (Ağca, 2005:25). Bu konuda öğrenci velilerinden de destek alınabilir.

1.11.2. Portfolyo Değerlendirilmesinde Kullanılacak Kriterlerin Oluşturulması (Rubrik = Dereceli Puanlama Ölçeği, Puanlama Yönergesi)

Alakurt (2006:19), rubrik kelimesinin literatürdeki tanımlarını aşağıdaki gibi aktarıyor:

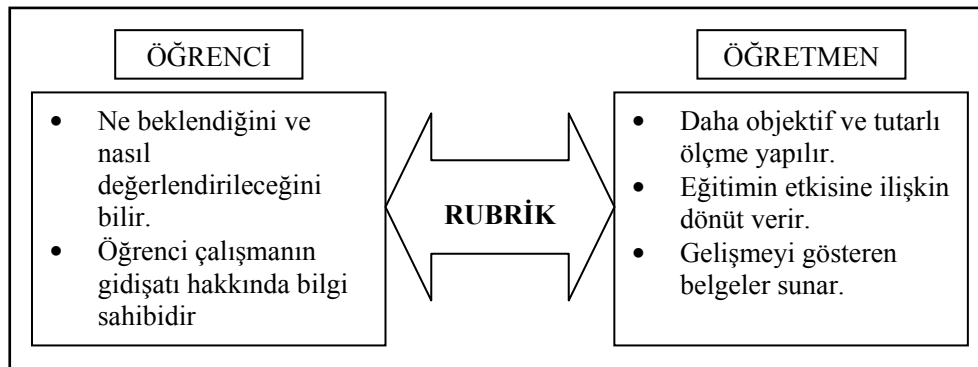
“Puanlama yönergesi, öğretmenlerin öğrenci ödevlerini, öğretimi ve değerlendirmeyi bütünleştirerek öğrenci öğrenmelerini teşvik etmekte ve öğrenci çalışmalarının notlandırılmasında karşılaşılan sorunların çözümünde kullanılacak alternatif bir yol olarak görülmektedir (Whittaker, Salend ve Duhaney, 2001). Andrade (1997) puanlama yönergesini “çalışmada neyin önemli olduğuna ilişkin ölçütlerin listelenerek, her bir ölçütün nitelik derecelerinin açık olarak ifade edildiği bir puanlama aracı” olarak tanımlamaktadır. Stix (1996) puanlama yönergesini “öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla hazırlanan derecelendirme haritası” olarak ifade ederken, Karaca (2006) ise puanlama yönergesini “bir etkinliğin tamamının ya da bölümlerinin nasıl puanlanacağını ayrıntılarıyla anlatan araç” olarak tanımlamaktadır.”

Rubrik kelimesini Türkçe bir ifade ile karşılamak istersek “Dereceli Puanlama Ölçekleri” veya “Puanlama Yönergesi” terimlerini söyleyebiliriz. Ancak kullanımda “dereceleme ölçekleri” ile “kontrol listeleri” sıklıkla birbirine karıştırılmaktadır. Bu sebeple öncelikle bu iki terimin ne olduğunu açıklamak faydalı olacaktır. Tekin (1991:232) bu iki terimi şu şekilde açıklıyor:

“Kontrol listelerinin, daha çok süreci ölçmeye elverişli olduğu ve belli kurallara uyulup uyulmadığını, belli işlem yollarının izlenip izlenmediğini, bir davranışın gösterilip gösterilmediğini belirlemede kullanılmaktadır. Kontrol listesinde, işin yapılışında gösterilmesi gereken davranışlar ve bitmiş üründe bulunması istenen özellikler, bir "var-yok" ikilisi içinde düşünülmüştür. Oysa ki, dünyada “var” ya da “yok” gibi iki karşıt uçtan herhangi birinde yer alan çok az şey vardır. Daha çok bir işin hiç yapılamadığı ve en mükemmel biçimde yapıldığı noktaları birleştiren çizginin herhangi bir yerinde olur performansın mükemmellik derecesi. İşte performansın farklı mükemmellik derecelerini belirtmek için dereceleme ölçekleri kullanılır.”

Kontrol listeleri gibi geliştirilen dereceleme ölçekleri, özellikle ürünün ölçülmesine daha uygun düşer. Çünkü, elde bulunan bir ürün, onun sahip olması istenen belli özellikler itibariyle bir var-yok çerçevesi içinde değerlendirilemez. Bir ürün, daha çok, kendisinde bulunması istenen özelliklere değişik derecelerde sahip olabilir. Bu nedenle, ürünün değerlendirilmesinde bir dereceleme gitmek gereklidir. Kullanılacak ölçek, ürünler arasındaki mükemmellik farkını ortaya çıkaracak kadar duyarlı olmalıdır. Bu koşul, dereceleme ölçeğinde bulunacak kategori sayısının saptanmasında dikkatli olunması gereğini vurgular. Ölçekteki kategori sayısı, gerçekte olmayan bir farkı varmış gibi gösterecek kadar gereğinden çok, gerçekte olan bir farkı da yokmuş gibi düşünmeye götürecek nitelikte gereğinden az olmamalıdır (Tekin, 1991:232).

Şekil 2: Rubriklerin öğrenci ve öğretmen için anlamı

Derecelleme ölçeğindeki kategoriler rakamlarla, betimleyici ifadelerle ya da bunların ikisi birlikte kullanılarak belirtilebilir. Kategorileri, betimleyici ifadelerle belirtilen bir ölçek, çok büyük bir olasılıkla daha objektiftir. Çünkü, dereceleynenin ya da puanlayıcının öznelliğine daha az yer verir (Tekin, 1991:232),

Rubrik, değerlendirmelerin ya da etkinliklerin puanlanmasında kullanılan bir rehberdir. Öğrenciler ve öğretmenler için açıkça belirlenen kriterler grubu ölçeğidir.

1.11.2.1. Rubrik (Puanlama yönergesinin, dereceli puanlama ölçeği) in temel özellikleri

Rubrik (Puanlama yönergesi, dereceli puanlama ölçeği) in temel özelliklerini şöyle sıralamak mümkündür (Alakurt, 2006:23):

- ✓ Nitelik, davranış yada performansa bağlı olarak belirlenir, hedefi ölçmeye odaklıdır.
- ✓ Kabul edilebilir yanıtları, kabul edilmez yanıtlardan ayırt etmek için kullanılır.
- ✓ Performansı belirlemede öğrencilerin düzeylerini belirleyecek derecelendirme aralığı (kötü...mükemmel) kullanılır.
- ✓ Bir standardın karşılandığı dereceyi işaret eden düzeyler şeklinde hazırlanmış özel performans özellikleri içerir.
- ✓ Değerlendirme amacına bağlı olarak bir puanlama stratejisi kullanılır.
- ✓ Performansı sınıflamak için bir derece kullanılır.

Rubrik, öğrenci başarılarını ölçme ve değerlendirmede kullanılacak olan ölçme aracının hangi nitelikleri veya davranışları başarılı, hangi durumları ise başarısız kabul edeceğinin bir göstergesidir ve rubrikler, sürecin başında öğrenci ve öğretmen birlikte belirlenir. Öğrenci, çalışmalarını yaparken başta belirlenen ölçütleri de dikkate alır.

1.11.2.2. Rubrik Oluşturmada Kullanılabilecek Dereceli Ölçekler

Rubrikler öğrencilerin süreç içerisindeki çabalarını ve başarılarını değerlendirmekte kullanılacak ölçütlerdir. Bu değerlendirmeyi, “doğru-yanlış, evet-hayır, olumlu-olumsuz, güzel-kötü... vb.” net ve iki uçlu ifadelerle yapmanın sürece faydası olamayacağı gibi gelişmekte olan öğrencinin başarısının ilerlemesini engelleyecektir.

Bu nedenle genellikle üç, dört hatta en iyisi beşli derecelendirme ölçeklerinin kullanımı süreçteki öğrenci başarısını mümkün kılmak için daha etkili olacağı düşünülmektedir. Aşağıdaki tabloda dereceli puanlama ölçekleri oluşturulurken kullanılacak ölçütler dereceler halinde verilmiştir:

Tablo 3: Rubrik oluşturmada kullanılacak dereceli ölçekler

DAVRANIŞLAR	PUANLI DERECELEME ÖLÇEKLERİ				
	5	4	3	2	1
Dereceler	Oldukça				Daha çok
Güçlük	Oldukça güç	Güç	Orta güç	Kolay	Çok kolay
Normal dağılımla kıyaslama	Ortalamanın çok üzerinde	Ortalamanın üzerinde		Ortalamanın altında	Ortalamanın oldukça altında
Genel standartlara dayalı	Yüksek		Ortalama		Düşük
Beğenirlik	Hoşlanırım		Fark etmez		Hoşlanmam
Beğenirlik	Hoşlanırım		Umursamam		Hoşlanmam
Arzu edilebilirlik	Çok arzularım	Arzu ederim	Kararsızım	Arzu etmem	Hiç arzu etmem
Sıklık	Sık sık	Sıkça	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
Kıyaslama	Çok çok	Çok	Biraz	Az	Çok az
Katılım	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Tamamen karşıyım
Niteleme	Çok iyi	İyi	Fena Değil	Kötü	Çok kötü
Soruya yanıt verme	Evet		Belki		Hayır
Zaman		Günlük	Haftalık	Aylık	Yıllık
Özgünlük		Çok özgün	Özgün	Sıradan	Çok sıradan
Düzenlilik	Çok düzenli	Düzenli	Ortalama	Düzensiz	Çok düzensiz
Gerçekçilik		Çok gerçekçi	Gerçekçi	Gerçekçi değil	Hiç gerçekçi değil
Kendinden hoşlanma		Kendimden çok memnunum	Kendimden memnunum	Kendimden hoşlanmam	Kendimden hiç hoşlanmam

1.11.2.3. Portfolyo Değerlendirmesinde Rubrik Oluşturulması

Eğer portfolyolar, değerlendirme amacıyla kullanılırsa bir puanlama kriteri (Rubrik) ölçeğine ihtiyaç vardır. Bu ölçütler ışığında Portfolyo değerlendirme sonunda puanlama yapılarak öğrencinin çalışmadaki başarısı tespit edilmeye çalışılır. Puanlama anahtarı örneği aşağıda verilmiştir.

Tablo 4: Portfolyo değerlendirme yöntemi değerlendirme tablosu

ÖLÇÜTLER	4	3	2	1
1.Çalışmaların tam olması				
2.Çalışmalardaki çeşitlilik.				
3.Yeterli miktarda çalışmayı içermesi.				
4.Çalışmaların amaçları karşılması.				
5.Çalışmaların amaca uygunluğu.				
6.Çalışmaların doğruluğu.				
7.Dosyanın düzenliliği.				
8.Harcanan çabaları gösterme.				
9.Kaliteliliği gösterme.				
10.Yaratıcılığı gösterme.				
11.Çalışmaların seçiminde risk alma.				
12.Öğrencinin gelişimini gösterme.				
13.Kendini değerlendirme.				

Kaynak: M.E.B, (Son Erişim: 27.04.2007)

Portfolyo değerlendirme sunumu sırasında, sunuma katılan öğrencinin kendisi, öğretmeni, ailesinden katılan kişiler ve sınıfından belirlenen arkadaşı tarafından bu form doldurularak genel ortalaması alınıp değerlendirme yapılabileceği gibi ayrı ayrı değerlendirme de yapılabilir.

Bunun yanında öğrencinin sunum sırasındaki başarısını değerlendirmek için de ayrı bir puanlama ölçeği ile puanlama tablosu oluşturulabilir. Aşağıdaki tabloda sunum için hazırlanmış bir puanlama ölçeği vardır:

Tablo 5: Portfolyo sunumu için hazırlanmış dereceli puanlama ölçeği tablosu

Mükemmel (4) <ul style="list-style-type: none">• Genellikle göz teması kuruyor.• Ses seviyesi her zaman uygun.• Sunum boyunca istekli.• Özet tamamen doğru.	Yeterli (3) <ul style="list-style-type: none">• Genellikle göz teması kuruyor.• Ses tonu genellikle uygun.• Sunumun genelinde istekli.• Özette bir veya iki hata var
Gelişmekte (2) <ul style="list-style-type: none">• Bazen göz teması kuruyor.• Ses tonu bazen uygun.• Sunumda ara sıra isteklilik gösteriyor.• Özette bazı hatalar var.	Yetersiz (1) <ul style="list-style-type: none">• Nadiren göz teması kuruyor veya hiç göz teması kurmuyor.• Ses tonu uygun değil.• Sunumda nadiren isteklilik gösteriyor.• Özette çok fazla hata var.

Kaynak: Kaynak: M.E.B, (Son Erişim: 27.04.2007)

1.12. İlgili Çalışmalar ve Araştırmalar

Özellikle yurt dışında 1990 lı yıllardan bu yana uygulanmakta olan P.D.Y. ile ilgili yurtdışında birçok araştırma vardır. Türkiye’ de ise Portfolyo ile ilgili çalışmalar daha çok 2000 yıllarında başlamış, ancak M.E.B. tarafından 2004 yılında pilot uygulaması yapılarak 2004-2005 Eğitim ve Öğretim Yılından bu güne kadar uygulanmakta olan ‘Yapılandırmacı Temelli Yeni Müfredat Programı’ ile birlikte bir çok okul, bu yöntemi uygulamaya başlamış, bir çok eğitimci konu ile ilgili araştırma yapmıştır. Bu bölümde P.D.Y. ile ilgili yapılan çalışmalardan kısaca bahsedilecektir.

Ağca (2005) tarafından, Gaziantep ili, Şehitkamil İlçesi, Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademedeki “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayan öğretmenler ve yöneticiler üzerinde yapılan araştırmaya 4 ana sınıfı öğretmeni, 15 ilköğretim birinci kademe öğretmeni ve 6 yönetici katılmıştır. Çalışmaya katılan kişilerin P.D.Y. hakkındaki görüşlerini almak üzere anket çalışması ve görüşme formları düzenlenerek veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda;

- Deneklerin üstlenmiş oldukları görevlerin, onların “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkındaki düşüncelerini etkilemediği ancak yöneticilerin uygulanan yöntemden öğretmenlerden daha olumlu baktığı ortaya çıkmıştır.
- P.D.Y.’nin kullanılabilmesi için uygulamalı seminerler gerektiği ve bu seminerlerin belirli zaman aralıklarıyla tekrarlanması gerektiği aynı zamanda velilerin de bilgilendirilmesi gerektiği,

- Başlangıçta uygulamada zorluklar yaşandığı ama zaman geçtikçe her şeyin yerine oturduğu, ilk başlarda öğrencilerin çalışmalarını dosyalamakta biraz zorlandıkları ancak zamanla kolay adapte oldukları,
- Küçük sınıflarda P.D.Y. kullanmanın büyük sınıflardan daha zor olduğu,
- Portfolyo sunum günlerinin öğretmenlerin, öğrencilerin, velilerin ve yöneticilerin oldukça hoşuna giden bir toplantı sistemi olduğu,
- P.D.Y. öğretmen, öğrenci ve veli için öğrenciyi tanıma da olumlu etkisi olduğu aynı zamanda aile, okul ve öğretmenler arasındaki ilişkiyi olumlu yönde geliştirdiği,
- P.D.Y.'nin Türk Eğitim Sistemindeki müfredatın yoğunluğu ve sınav sistemi yüzünden uygulanmasının zor bir yöntem olduğu,
- P.D.Y.'nin, öğretmenin çok iyi hazırlık yapmasını ve özveri ile çalışmasını gerektiren bir yöntem olduğu,
- P.D.Y. ile birlikte klasik değerlendirmenin de yapılmaya devam edilmesinin zaman kaybına yol açtığı ancak klasik değerlendirmeden de Türk Eğitim Sistemi'ndeki mevcut düzende dolayı vazgeçilemeyeceği,
- P.D.Y.'nin özel okullarda daha iyi uygulandığı, devlet okullarında uygulanmasının zor olduğu ancak öğretmenlerin ve yöneticilerin iyi bir eğitim almaları ile gerçekleştirilebileceği,
- Sonuçta P.D.Y.'nin olumlu bir yöntem olduğu ve diğer okulların öğretmenlerine ve yöneticilerine de tavsiye edilebilecek bir yöntem olduğu sonuçlarına varılmıştır (Ağca, 2005:97-100).

Korkmaz ve Kaptan (2002) tarafından 2002-2003 güz döneminde Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalında Bilgisayar Destekli Fen Eğitimi dersinde öğretmen adayları (n=6) hem kendileri için fen eğitimine yönelik kişisel mesleki gelişimlerini yansıtan, hem de Ankara ili, Çankaya ilçesi, Beytepe İlköğretim Okulunda uygulama yaptıkları 5. sınıf öğrencilerinden oluşan 36 ilköğretim öğrencisinin, fen gelişimlerini elektronik portfolyolar yoluyla izlemişlerdir. Her öğretmen adayı 6 öğrencinin gelişimini izlemekten sorumlu olmuştur. Çalışmada öğretmen adayları ile öğrenciler elektronik portfolyolar hazırlamışlar, bu çalışmalarını değerlendirilmiş ve ayrıca bu kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Çalışma sonucunda;

- Öğretmen adaylarının mesleki gelişim portfolyoları ve öğrencilerin fen portfolyolarını oluşturdukları bu süreç yoluyla, hem kendi mesleki gelişimlerini hem de öğrencilerin öğrenmelerini değerlendirme yeteneklerinin büyük ölçüde arttığı,
- İlköğretim fen eğitiminin temel amacı; öğrenciye, bilgiye ulaşma yollarını, bilgiyi kullanma yollarını, bilimsel süreç becerilerini ve fen okuryazarlığını kazandırmak olduğu, ancak bu özelliklerin kazanılıp kazanılmadığı kağıt-kalem testleriyle test edilemeyeceği. Bunun ancak öğrencilerin gelişimini gösteren portfolyo dosyalarının incelenmesi ile tespit edilebileceği,
- Eğer dikkatlice organize edilirse, değerlendirme ve yol gösterme açısından P.D.Y.’nin çok olumlu netice vereceği,
- Bazı öğretmenlerin, portfolyoların aynı zamanda hem öğretim hem de değerlendirme aracı olduğunu kabullenmekte güçlük çektiğini. Test alışkanlığının ülkemizde çok kökleşmiş olduğu sonuçlarına varılmıştır (Korkmaz, 2002:1-7).

Erdoğan (2006) tarafından, 2004-2005 öğretim yılı yaz döneminde Maltepe Askeri Lisesi İngilizce hazırlık sınıfında ‘Yabancı dil öğretiminde portfolyoya dayalı değerlendirmenin öğrenci başarısına etkisi’ konulu çalışmada, 22 öğrencilik 4 sınıf üzerinde kontrol ve deney grupları oluşturulmuş. Uygulamalar sonucunda öğrenci başarıları ve düşünceleri ölçülmüş. Çalışma sonunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Portfolyonun öğretmen ve öğrenciler tarafından olumlu karşılandığı,
- Portfolyonun kullanıldığı sınıflarda, öğrenmeye yönelik olumlu tutumun geliştiği,
- Portfolyonun öğrenci başarı düzeyini ölçmede geleneksel testlere kıyasla daha başarılı olduğu,
- Portfolyo kullanılan sınıflarda öğrencilerin yazma becerilerinde gelişim olduğu ve çalışma alışkanlıklarının olumlu şekilde değiştiği,
- Portfolyo kullanımının, öğrencilerin öğrenme sorumluluğunu arttırdığı, ileri derece düşünme ve eleştirel düşünme becerilerini, problem çözme stratejilerini ve öz-değerlendirme yeteneklerini geliştirdiği,
- Portfolyonun, öğrenci, öğretmen, yönetici ve aileler arasındaki iletişimi geliştirebileceği,
- Portfolyonun, öğrencilerin başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisinin bulunmadığından, ancak portfolyo kullanımının gerçek etkisinin ilerleyen dönemlerde gözlenebileceğinden söz edilmektedir.

- Portfolyo değerlendirmenin, oldukça zaman alacı bir yöntem olduğu ve standart değerlendirmeden daha pahalıya mal olacağı belirtilmektedir.
- Portfolyonun daha etkili bir şekilde kullanılması için öğretmen ve öğrencilerin eğitim almalarının şart olduğu
- Etkinlikler için yeterli zamanın olması gerektiği sonuçlarına varılmıştır (Erdoğan, 2006:54-55).

Korkmaz ve Kaptan (2003) tarafından, 2000-2001 ve 2001-2002 öğretim yıllarında Ankara ilinde, 2 devlet ve 1 özel ilköğretim okulunda görev yapan 4. ve 5. sınıf öğretmenleri (n= 38, %76) ile 6., 7. ve 8. sınıflarda görev yapan fen bilgisi öğretmenleri(n=12, %24) üzerinde bir çalışma yürütölmüş. Çalışmaya yaşları 29 ile 54 arası (yaş ortalaması 42), 34 bayan(%68), 16 erkek(% 32) toplam 50 öğretmenin katılımı ile ‘İlköğretim Fen Öğretmenlerinin Portfolyoların Uygulanabilirliğine Yönelik Güçlükler Hakkındaki Algıları’ konulu araştırma yapılmış. Çalışmada veri toplama araçları olarak yapılandırılmış görüşme formu ve açık uçlu sorulardan oluşan anket formu kullanılmış. Uygulamayı yapan öğretmenlerden, P.D.Y.’ nin zorlukları hakkında bilgiler toplanmış. Bu bilgiler ışığında aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1- Öğretmenlerin % 94’ ü “Portfolyolar hakkında mevcut bilgi eksikliği olduğunu”, % 96’ sı “Portfolyo değerlendirme süreci hakkındaki eğitim eksikliği olduğunu”, % 48’ i “Portfolyo kullanımı hakkında kişisel ilgi ve motivasyon eksikliği olduğunu”, % 52’ si “Portfolyo değerlendirme sürecinin uygulanması esnasında geçirilecek zaman ve çabanın portfolyoların eğitime getireceği katkıya değmeyeceği endişesi olduğunu” belirtmiştir. Buradan Portfolyonun uygulanmasındaki en büyük güçlüğün öğretmenlerden kaynaklandığı sonucuna varabiliriz.

2- Öğretmenler portfolyoların uygulanabilirliğine yönelik insanların etkisinden kaynaklanan güçlüklerin, diğerlerine göre daha az etkisi olabileceğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin, % 4’ü “Portfolyo hazırlama konusunda öğrencilerin itirazı”, % 10’u “Portfolyo değerlendirme sürecine yönelik diğer öğretmenlerin itirazı”, % 12’si “Portfolyo değerlendirme sürecine yönelik okul yönetiminin itirazı”, % 18’i “Portfolyo değerlendirme kriterleri konusunda öğrencilerle öğretmenler arasındaki iletişim eksikliği”, % 28’i “Portfolyo değerlendirme süreci hakkında velilerin itirazı” olabileceğini belirtmişlerdir.

3- Portfolyo değerlendirme sürecinde “Kaynaklar’ a dayalı güçlüklerle ilişkin öğretmenlerin daha çok portfolyoların yapılandırılması, değerlendirilmesi ve uygulanması için gerekli olan süreye yönelik güçlüklerle yöneldiği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin % 68’i “P.D.Y.’ nin uygulanması için gerekli olan ders süresi”ni, % 52’si “Portfolyoların yapılandırılması için gerekli olan ders süresi”ni, % 50’si “P.D.Y.’ yi planlamak için öğretmenin harcayacağı zamanı” en önemli etkenler olarak ifade etmişlerdir. Bunun nedeni öğretmenlerin okullarda uygulamaları gereken yüklü ders programlarıyla ilgili sorumluluklarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

4- Öğretmenlerin % 14’ü “Portfolyoların yapılandırılması için gerekli olan özel materyallerin (dosya, vb) eksikliği”ni, % 30’u “Portfolyoların saklanması için okullardaki donanım eksikliği”ni, % 36’sı “Portfolyo sunumları, uygulanması, planlaması için gerekli olan maddi olanakların (para vb.) eksikliği”ni, % 48’i “Portfolyo değerlendirme süreci hakkında daha fazla öğrenebilmek için gerekli olan eğitim fırsatları (internet, workshop, konferans, kitap vb.) için parasal kaynak eksikliği”ni uygulamada güçlük çıkaran diğer etkenler olarak belirtmişlerdir.

5- Öğretmenlerin % 84’ü “Öğretim metotlarının portfolyoların kullanılmasıyla değişeceği endişesi”, % 68’i “Hazırlanan programların portfolyoların kullanımıyla değişeceği endişesi” taşımaktadırlar. Bunun nedeni öğretmenlerin sınıflarında yerleşmiş olan düzenin değişeceği ve iş yüklerinin artacağı kaygısını yaşamalarından kaynaklanıyor olabileceği düşünülmektedir.

6- Öğretmenlerin % 26’ sı “Sınıfın dışında kullanılacak portfolyoları hazırlama” konusunda güçlük çekebileceklerini ifade etmişlerdir. Bu da öğretmenlerin portfolyo hazırlama, planlama ve uygulama konusundaki bilgi eksikliklerinden kaynaklanabilir (Korkmaz, 2003:159-166).

Yapılan bu çalışmalardan, 2000’li yıllardan bu yana özellikle 2004-2005 eğitim ve öğretim yılında uygulanmaya başlanan ilköğretim müfredat programı ile gündeme gelen P.D.Y., değişik alanlarda uygulanmaya başlanmış ve araştırma ve çalışmalar yapılmıştır.

Sınıflarında P.D.Y.’yi uygulamak isteyen öğretmenler, başta önyargılı davranmalarına rağmen zamanla uygulamanın iyi yönlerini keşfetmiş ve daha etkin bir biçimde

uygulamışlardır. Ancak öğretmenlerin bir çoğu P.D.Y. hakkında bilgilerinin yeterli olmadığını belirtmektedirler. Türk Eğitim Sistemi'nde kalıplaşmış sınav uygulaması nedeniyle bir çok öğretmen klasik ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden kopamadıklarını, bunun için müfredat yükünün azaltılması gerektiğini vurgulamışlardır. Sonuçta, birçok avantajlarından dolayı tavsiye edilebilecek bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir.

P.D.Y. uygulamasını yapan öğrencilerin derse olan ilgisinin arttığı, çalışma yapraklarını doğru yapma ve temiz bir şekilde saklama konusunda daha titiz davrandıkları, öğrencinin beceri ve kişilik gelişimine olumlu etkisinin olduğu ve P.D.Y.'nin diğer test yöntemleriyle ölçülemeyen beceri ve davranışlarını ölçme ve değerlendirmede olumlu bir yöntem olduğu sonucuna varılabilir.

Öğretmenlerin P.D.Y. hakkındaki uygulamada karşılaşılan güçlükler üzerine yapılan çalışmada, öğretmenler uygulamada karşılaşılan zorlukları eksiklikleri şu şekilde sıralamışlardır: Öğretmenlerin uygulama ile ilgili bilgi ve motivasyon eksiklikleri, bazı öğrenci ve velilerin uygulama hakkındaki olumsuz düşünceleri ve tavırları, materyal ve kaynak eksikliğinden kaynaklanan sebepler, iş yükünün artacağı korkusu, hazırlık ve planlama aşamasında karşılaşılan güçlükler. Bu zorluklar sebebiyle uygulamada yeteri kadar başarı sağlanamadığını belirtmişlerdir.

Belirtilen güçlükler aşıldığında, öğretmenlere konu ile ilgili seminerler verilip, uygulamanın avantajları kavratıldığında P.D.Y., öğrencinin beceri ve kişisel gelişimi üzerinde olumlu etkisi olan bir yöntemdir. Öğretmenler arasında yöntem ve malzeme paylaşımını sağlayan, aile-okul ve öğretmen arasındaki ilişkiyi geliştiren bir yöntemdir. Ayrıca, ailenin, çocuğun gelişiminden bilgi sahibi olmasını sağlaması yönüyle olumlu bir yöntem olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmamız ile, yukarıda yapılmış araştırmalardan da yola çıkarak P.D.Y.'nin Sakarya İlindeki uygulanma düzeyi ve uygulamayı yapan öğretmen, öğrenci ve velilerin uygulama hakkındaki fikirleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

BÖLÜM 2: ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin Sakarya ilindeki ilköğretim birinci kademedeki sınıflarda uygulanma düzeyi, uygulama ile ilgili öğretmen, öğrenci ve öğrenci velilerinin görüşlerini anlamak ve “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin Türk Eğitim Sistemi içerisinde uygulanabilirliğini keşfetmek amacıyla Sakarya ili örneği araştırmaya yöneliktir. Bunun için öncelikle, konu ile ilgili literatür taranarak kuramsal bilgi toplanmıştır.

Araştırma, tarama (survey) modelinde yapılmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte veya hali hazırda mevcut olan bir durumu (olay, kişi, nesne) kendi şartları içinde olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan araştırma modelleridir. Bu tür araştırmalar, kaynak araştırması, tarih araştırması ve alan araştırması diye ifade edilirler” (Eroğlu, 2005:22). “Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 2005:77). Bu sebeple araştırma konusu, içinde bulunduğu durumla tanımlanmaya çalışılmıştır. Taramaya, konu ile ilgili yapılan bilimsel çalışmalar dahil edilmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

2.2.1. Evren

Araştırma öğretmen, öğrenci ve öğrenci velilerini kapsamaktadır. Bu sebeple her biriyle ilgili evren ve örneklem oluşturulmuştur.

Araştırmanın öğretmen evrenini, 2006-2007 eğitim ve öğretim yılında Sakarya İli, Adapazarı Merkez ilçe ve bu ilçeye bağlı resmi (115) ve özel (6) ilköğretim okullarında görevli birinci kademe sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın öğrenci evrenini, Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu 4-B sınıfındaki 16 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın öğrenci velisi evrenini, Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu 4-B sınıfında eğitim ve öğretim gören 16 öğrencinin velisi oluşturmaktadır.

2.2.2.Örneklem

Örnekleme ilişkin bilgiler tablolar halinde aşağıda verilmiştir. Araştırmanın öğretmen örneklemini ise Sakarya İli, Adapazarı Merkez ilçede bulunan 121 ilköğretim okulu arasından değişik sosyo-kültürel bölge ve yerleşim alanlarından seçilen 21 ilköğretim okulunda (19’u resmi ilköğretim okulu, 2’si özel ilköğretim okulu) görev yapan 317 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerle yapılan sözlü görüşmeler, P.D.Y.’ yi etkin bir şekilde uyguladığı tespit edilen 8 öğretmenle yapılmıştır.

Evrende belirtilen öğrenci ve onların velilerinin hepsine ulaşmak mümkün olduğundan veli ve öğrencilerden örneklem belirlenmemiştir.

Tablo 6: Araştırma örnekleminin sayısal durumu

Araştırmaya katılanlar		Dönen veri		Değerlendirilen veri		Değerlendirilmeyen veri	
Kişiler	Sayısı	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
Öğretmen	317	287	90,54	275	86,75	12	9,46
Öğrenci	16	16	100,00	16	100,00	-	-
Öğrenci velisi	16	16	100,00	16	100,00	-	-
TOPLAM	349	319	91,40	307	87,97	12	8,60

Tablo 6’ da görüldüğü gibi öğretmen örneklemini olarak 317 kişi alınmıştır. Bunlardan 287 kişiden veri araçları geri toplanabilmiş fakat 12 anket formu hatalı veya eksik bulunduğu için değerlendirmeye alınmamış % 86,57 oranındaki 275 adet öğretmen anket formu değerlendirmeye alınmıştır.

Öğrencilerle yapılan çalışmada evrende belirtilen öğrencilere ulaşılmış ve yapılan anket formlarından 16 adet olan hepsi değerlendirmeye alınmıştır.

Öğrenci velileriyle yapılan çalışmada evrende belirtilen öğrenci velilerine ulaşılmış ve yapılan anket formlarından 16 adet olan hepsi değerlendirmeye alınmıştır.

2.3. İşlem Yolu

Araştırmanın başlangıcında, araştırmayı temellendirme ve bulguların yorumunda karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla, yapılan benzer araştırmalar taranmıştır. Araştırma konusuyla ilgili Türkiye’de yapılan araştırmalar YÖK Dokümantasyon Merkezi ve ilgili

üniversitelerin kütüphanelerinden ve MEB Talim ve Terbiye Kurulu Kütüphanesi'nden taranmıştır. Ayrıca, Portfolyo değerlendirme yöntemi ile ilgili kaynaklar, makaleler yayınevleri taranmış, ilgili kaynaklar edinilmiştir. İnternet yoluyla da araştırma yapıp güvenilir kaynaklardan bilgiler alınmıştır.

Bu araştırmada bilgi toplama aracı olarak, anket formları ve görüşme formu kullanılmıştır. Önce konuyla ilgili literatür taranmış, araştırma konusu uygulama bizzat araştırmacı tarafından uygulanarak olumlu-olumsuz yönler, aksaklıklar, sınırlılıklar tespit edilmiş, uygulamayı yapan diğer öğretmenlerle görüşme yapıp fikir paylaşımı sağlanmış. Uygulama ve görüşmelerden elde edilen verilerle problem durumları belirlenmiş, problem durumlarına yönelik öğretmen davranışları tespit edilmiştir. Daha sonra veri anketleri, yapılmış çalışmalardan yola çıkarak, uzman ve danışman görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır.

Anketler, Sakarya İli, Merkez ilçedeki ilköğretim okullarında görevli birinci kademe sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Uygulama sonucunda bazı anketler değerlendirme dışı bırakılmış, araştırma konusuna kaynaklık edecek veriler değerlendirilmeye alınmıştır. Portfolyo değerlendirme yöntemini sınıfında etkin uyguladıkları tespit edilen sekiz öğretmenle uygulama ile ilgili hazırlanmış görüşme formu çerçevesinde sözlü görüşmeler yapılmıştır.

Aynı zamanda araştırmacının uygulama yaptığı sınıftaki öğrencilere ve onların velilerine yönelik olarak bir tutum anketi geliştirilerek uygulanmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada dört veri toplama aracı kullanılmıştır.

1. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Uygulama Anketi
2. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu
3. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğrenci Tutum Anketi
4. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Veli Tutum Anketi

2.4.1. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Uygulama Anketi

Öğretmenlerin “Portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkındaki görüşlerini almak üzere, “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Uygulama Anketi” geliştirilmiştir.

Anketin birinci bölümünde öğretmenlerin kişisel bilgilerini öğrenmeye yönelik sorular mevcuttur. Bu sorularla öğretmenlerin cinsiyet, mezun oldukları okul türü, meslekteki kıdemleri ve asıl mezuniyet branşı öğrenilmeye çalışılmıştır. Daha sonra okul ve okuldaki portfolyo uygulaması ile ilgili 6 soru yer almakta. Bu bölümde öğretmenin P.D.Y.'yi uygulama düzeyi ve uygulamaya genel bakışı öğrenilmeye çalışılmış.

Anketin ikinci bölümünde, P.D.Y.'nin sınıflarda uygulanabilirliği, avantajları ve dezavantajları ile ilgili 32 soruluk tutum soruları yer almaktadır. Anket soru maddeleri konularına göre aşağıdaki gibi gruplandırılmıştır:

1. P.D.Y.'ye genel bakış açısı ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular: 12 adet
2. P.D.Y.'nin öğrenci becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular: 10 adet
3. P.D.Y.'nin öğretmene sağladığı yararlar ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular: 5 adet
4. P.D.Y.'nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular: 5 adet

Tablo 7: P.D.Y.'ye genel bakış açısı ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular,

Madde No	P.D.Y.'ye Genel Bakış Açısı İle İlgili Öğretmen Görüşlerini Ölçen Sorular,
X	Genel olarak Portfolyo değerlendirme yöntemi hakkındaki görüşünüz nedir?
9	Günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntemdir.
12	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman sürecini gerektirmektedir.
19	Öğrenci başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.
22	Bu yöntem, okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.
23	Portfolyo değerlendirmesine geçiş benim için kolaydı.
24	Öğrenci başarılarını ölçme ve değerlendirme için gerekli bir yöntemdir.
25	Bu yöntemi uygulamak için öğretmen olarak bilgilerim yeterlidir.
26	Bu yöntemde karşılaştığım problemlerde okul yönetimi destekçidir.
27	Öğrenciler bu yöntemin uygulanmasında çok isteklidir.
30	Yeni İlköğretim müfredatı ile uyumlu bir yöntemdir.
31	Portfolyo değerlendirmesi, diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.

Tablo 8: P.D.Y.’nin öğrenci becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular,

Madde No	P.D.Y.’nin Öğrenci Becerilerine (kazanım) Katkısı İle İlgili Öğretmen Görüşlerini Ölçen Sorular,
1	Öğrencinin kendini değerlendirme becerisini geliştirmesini sağlar.
2	Öğrencinin sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlar.
4	Öğrencinin yeteneklerini sergilemesini sağlar.
8	Öğrencinin yaratıcılığını geliştirmesini sağlar.
15	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.
17	Öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğretir.
18	Her öğrenciye “başarma fırsatı” verecek ortam oluşturur.
20	Öğrenciye “toplum içinde konuşma ve kendini ifade etme” becerisi kazandırır.
21	Bu yöntemle her öğrencide “bana bireysel değer veriliyor” duygusu oluşur.
29	Bu yöntemin öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi vardır.

Tablo 9: P.D.Y.’nin öğretmene sağladığı yararlar ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular,

Madde No	P.D.Y.’nin öğrenci becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular,
3	Öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine yardımcı olur.
5	Öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına elverişli bir yöntemdir.
6	Öğretmenlere, öğrencinin gelişim aşamalarını bir bütün olarak takip edebilme olanağı verir.
7	Öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, performansı ve gelişimini ayrıntılı bir şekilde gösterir.
13	Öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin belgelenmesini sağlar.

Tablo 10: P.D.Y’ nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular,

Madde No	P.D.Y’ nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili öğretmen görüşlerini ölçen sorular,
10	Aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlar.
11	Öğrenci çalışmalarına ve okul etkinliklerine, ailelerin katılma isteklerini artırır.
14	Öğrenci hakkında velilere güvenilir bir bilgi verme yoludur.
16	Öğrencinin çok yönlü gelişiminden velinin haberdar olmasını sağlar.
28	Veliler bu yöntemin uygulanmasından çok memnun ve yardımcıdır.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Uygulama Anketi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Burcu Ağca tarafından Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenlerine uygulanmış olan anket kılavuz alınarak hazırlanmıştır. Okul bünyesinde 4 anasınıfı 15 sınıf öğretmeni üzerinde uygulanan anket formu, uzman görüşleri de alınarak literatür taramasından elde edilen bilgilerle birleştirilerek geliştirilmiştir.

Hazırlanan anket, Sakarya Üniversitesi'nde 2 uzman akademisyene kapsam geçerliliği yönüyle gösterilmiştir. Sakarya Milli Eğitim Müdürlüğü Proje Yürütme Birimi'nde, okullarda yapılacak anket çalışmalarıyla ilgili kurulda görevli uzmanların incelemesinden geçmiştir. 2 edebiyat öğretmenine dilbilgisi kurallarına uygunluğu ve 2 sınıf öğretmenine ise anket maddelerinin anlaşılabilirliği açılarından gösterilmiştir. Anketin iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı hesaplanmış ve .88 bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Anketler hazırlandıktan sonra araştırmacı tarafından Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan resmi izin yazısı ile örneklem olarak seçilen okullarda öğretmenlere görev yaptıkları yerlerde bizzat uygulanmıştır. Öğretmenlerin, bir baskı hissetmemelerini sağlamak amacıyla anketleri doldurmaları için süre verilmiş, birkaç gün sonra anket formları alınmış ve öğretmenlerin kimlikleri ile ilgili herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Bu yolla bilgilerin geçerliği ve güvenirliliği yükseltilmeye çalışılmıştır. Ayrıca anket çalışması için birinci kanat dönemi sonu beklenmiş, öğretmenlerin birinci kanat döneminde yapmış oldukları Portfolyo uygulamalarının sonuçları özellikle alınmaya çalışılmıştır.

Anketler Mart ve Nisan ayları içinde uygulanmıştır. Araştırma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinden bazıları çeşitli sebeplerle anket çalışmasına katılmak istememiş, bu sebeple 317 öğretmenden 287 tanesinden anket formları geri toplanabilmiş, bunlardan 12 tanesi de eksik veya yanlış olduğundan değerlendirmeye alınmamıştır. Öğretmenlerden 275 adet anket formu değerlendirmeye alınmıştır.

2.4.2. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu

Araştırmanın diğer veri toplama aracı, Sakarya ilinde P.D.Y.' yi etkin bir şekilde uygulayan öğretmenler arasından tespit edilmiş ve kendisinin de oluru alınmak üzere bir görüşme yapılmasıdır ve bu görüşmelerin ses kayıt yapan cihazlara kaydedilmesidir. Bu amaçla “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu” geliştirilmiştir.

Görüşme formları, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Burcu Ağca tarafından Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleriyle yapılan görüşme formu örnek alınarak, uzman görüşleri ve literatür taramasından elde edilen bilgilerle birleştirilerek geliştirilmiştir. Görüşme formunda, uygulamada karşılaşılan durumları öğrenmek üzere 15 soru maddesi bulunmaktadır.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Görüşme formu, daha önce yapılmış olan çalışmadan yola çıkarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Sakarya Milli Eğitim Müdürlüğü Proje Yürütme Birimi'nde, okullarda yapılacak anket çalışmalarıyla ilgili kurulda görevli uzmanların incelemesinden geçmiştir. 2 edebiyat öğretmenine dilbilgisi kurallarına uygunluğu ve 2 sınıf öğretmenine ise anket maddelerinin anlaşılabilirliği açısından gösterilmiştir.

Verilerin Toplanması

Yine öğretmenlerle yapılan karşılıklı görüşmeler randevulu bir şekilde sakin ve nezih bir ortamda gerçekleştirilmiş ve teybe kaydedilmiştir. Kayıtlar sonradan dinlenerek çözümlenmiş ve çalışmamızda veri olarak kullanılmıştır.

2.4.3. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğrenci Tutum Anketi

Yapılan literatür taraması ve uygulama yapan kişilerle yapılan görüşmelerle elde edilen bilimsel veriler ışığında, P.D.Y., Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu 4-B sınıfındaki 16 öğrenci ile, araştırmacı tarafından etkin bir şekilde uygulanmış ve sonuçları değerlendirilmiştir. Yapılan uygulama ile ilgili öğrencilerin görüşlerini almak üzere araştırmacı tarafından ‘Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğrenci Tutum Anketi’ geliştirilmiştir. Bu anketin birinci bölümünde öğrencilere 8 adet açık uçlu soru sorularak fikirleri yazılı olarak alınmıştır. Anketin ikinci bölümünde P.D.Y.’ nin sınıflarda

uygulanabilirliği, avantajları ve dezavantajları ile ilgili 28 soruluk tutum soruları yer almaktadır.

Öğrencilere sorulan açık uçlu sorular aşağıdaki gibidir:

- I. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre iyi yönleri ve yararları nelerdir?
- II. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre olumsuz yönleri nelerdir?
- III. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulaması sırasında nelere dikkat ettiniz?
- IV. Portfolyo (Ürün Dosyası) dosyasına koyacağın ürünleri seçerken hangi özellikleri aradın?
- V. Portfolyo değerlendirmesi çalışması sırasında karşılaştığın güçlükler nelerdir?
- VI. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasını tekrar yapacak olsan nelere dikkat edersin?
- VIII. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulaması ile ilgili öğretmenine tavsiyelerin nelerdir?

Öğrencilere uygulanan 'P.D.Y. Öğrenci Görüş Anketi'nin 28 maddesi konusuna göre aşağıdaki gibi gruplara ayrılmıştır:

1. P.D.Y.'ye genel bakış açısı ile ilgili öğrenci görüşlerini ölçen sorular: 10 adet
2. P.D.Y.'nin becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili öğrenci görüşlerini ölçen sorular: 14 adet
3. P.D.Y' nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili öğrenci görüşlerini ölçen sorular: 4 adet

Tablo 11: P.D.Y.'ye genel bakış açısı ile ilgili öğrenci görüşlerini ölçen sorular,

Madde No	P.D.Y.'ye Genel Bakış Açısı İle İlgili Öğretmen Görüşlerini Ölçen Sorular,
9	Bana göre portfolyo uygulanması kolay bir yöntemdir.
14	Portfolyo dosyasını inceleyen kimse benim hakkımda bilgi edinir
16	Portfolyo değerlendirmesi yapılıyorsa başka değerlendirme yöntemlerine (yazılı, test, sözlü...) gerek yoktur.
17	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman gerektirmektedir.
18	Bu yöntemle 'Bana Değer Verildiğini' anladım.
22	Bu yöntem, okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.
23	Portfolyo dosyası oluşturmak benim için kolay oldu.
24	Portfolyo dosyası hazırlamak hoşuma giden bir uygulama değildir.

Tablo 11'in devamıdır

25	Bu yöntemi uygulamakta çok istekli değilim.
28	Portfolyo değerlendirmesi diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.

Tablo 12: P.D.Y.'nin becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili öğrenci görüşlerini ölçen sorular

Madde No	P.D.Y.'nin becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili öğrenci görüşlerini ölçen sorular
1	Portfolyo değerlendirmesi güçlü ve zayıf yönlerimi farketmemi sağlar.
2	Portfolyo değerlendirmesi sorumluluk duygumun artmasını sağlar
3	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile kendime güvenim gelişir.
4	Portfolyo değerlendirme yöntemi yeteneklerimi sergilememi sağlar.
5	Portfolyo değerlendirme yöntemi güzel çalışmalarımı sergilememi sağlar.
6	Portfolyo değerlendirme yöntemi gelişimimi takip edebilme olanağı verir.
7	Bu yöntemle sunum yeteneğim ve konuşma yeteneğim gelişir.
8	Portfolyo değerlendirmesi yaratıcılığımın gelişmesini sağlar.
10	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile başarılarımı gösterme şansını buldum.
15	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.
19	Portfolyo değerlendirme yöntemi okuldaki başarıyı artırmıştır.
20	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çalışmalarımı daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladım.
21	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çalışmalarımı saklama ve temiz tutma konusunda daha dikkatli davranmaya başladım
27	Bu yöntemin uygulanması gelecekteki başarıyı olumlu yönde etkileyecek.

Tablo 13: P.D.Y' nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili öğrenci görüşlerini ölçen sorular

Madde No	P.D.Y.'nin becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili öğrenci görüşlerini ölçen sorular
11	Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması ailemle öğretmenim arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlar.
12	Portfolyo değerlendirmesi ile ailem başarılarımı daha iyi fark etmiş olur.
13	Portfolyo değerlendirmesi ailemin, okul etkinliklerine katılma isteğini artırır.
26	Ailem sınıfımda bu yöntem uygulandığı için çok memnun.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Veri toplama aracı, aşağıdaki üç husus dikkate alınarak hazırlanmıştır:

1. Konu ile ilgili literatür taraması,
2. Uygulamayı etkin bir şekilde uygulayan kişilerle görüşme,
3. Elde edilen bilgiler çerçevesinde oluşturulan uygulama tecrübeleri.

Öğrenci tutum anketi, öğretmenlere uygulanan anket soru maddelerinin büyük bir kısmı öğrencilere uyarlanarak, araştırmacı ve danışman ile birlikte hazırlanmıştır. Hazırlanan anket, Sakarya Üniversitesi'ndeki uzman akademisyenlere ve Sakarya Milli Eğitim Müdürlüğü Proje Yürütme Birimi'nde, okullarda yapılacak anket çalışmalarıyla ilgili kurulda görevli uzmanlara kapsam geçerliliği yönüyle, 2 edebiyat öğretmenine dilbilgisi kurallarına uygunluğu ve 2 sınıf öğretmenine ise anket maddelerinin anlaşılabilirliği açılarından gösterilmiştir.

Verilerin Toplanması

Öğrencilerle yapılan anket çalışması, sınıf ortamında ikinci kanat dönemi başında yapılmıştır. Bu ankette birinci kanat döneminde elde edilen tecrübe ve fikirler alınmaya çalışılmıştır. Yine birinci kanat dönemi sonunda Portfolyo değerlendirme sunumları sırasında 'Portfolyo Değerlendirme Formları, öğretmen, öğrencinin kendisi, akran bir arkadaşı ile anne- babası tarafından doldurulması suretiyle elde edilmiştir.

2.4.4. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Veli Tutum Anketi

Araştırmacı tarafından Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu 4-B sınıfında yapılan çalışmanın bir çok aşamasına öğrenci velileri de dahil edilmiş, ayrıca dönem sonu değerlendirme sunusu toplantılarına velilerin katılımları sağlanmıştır. Araştırmamızın diğer bölümünü teşkil etmeleri yönüyle veli görüşlerine de önem verilmiştir. Bu amaçla araştırmacı tarafından uygulama ile ilgili öğrenci velilerinin görüşlerini almak üzere 'Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Veli Tutum Anketi' geliştirilmiştir. Bu anketin birinci bölümünde öğrenci velilerine 6 açık uçlu soru sorularak fikirleri yazılı olarak alınmıştır. Anketin ikinci bölümünde P.D.Y.' nin avantajları ve dezavantajları ile ilgili 26 soruluk tutum soruları yer almaktadır.

Öğrenci velilerine sorulan açık uçlu sorular aşağıdaki gibidir:

- I. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre iyi yönleri ve yararları nelerdir?
- II. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre olumsuz yönleri nelerdir?
- III. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasında çocuğunuza nasıl katkıda buldunuz?
- IV. Çocuğunuzun dönem sonunda yaptığı değerlendirmesi sunumunu nasıl buldunuz?
- V. Çocuğunuz portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasını tekrar yapacak olsa nelere dikkat etmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?
- VI. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulaması ile ilgili öğretmenine tavsiyelerin nelerdir?

Öğrenci velilerine uygulanan ‘P.D.Y. Öğrenci Velisi Görüş Anketi’nin 26 maddesi konusuna göre aşağıdaki gibi gruplara ayrılmıştır:

1. P.D.Y.’ye genel bakış açısı ile ilgili veli görüşlerini ölçen sorular: 11 adet
2. P.D.Y.’nin öğrenciye sağladığı faydalarla ilgili veli görüşlerini ölçen sorular: 10 adet
3. P.D.Y.’nin velilere öğrenciyi tanıma ve gelişimlerini takip etme konusunda sağladığı faydalarla ilgili veli görüşlerini ölçen sorular: 5 adet

Tablo 14: P.D.Y.’ye genel bakış açısı ile ilgili veli görüşlerini ölçen sorular

Madde No	P.D.Y.’ye Genel Bakış Açısı İle İlgili Veli Görüşlerini Ölçen Sorular,
8	Bana göre portfolyo uygulaması kolay bir yöntemdir.
10	Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlar.
12	Portfolyo değerlendirmesi okul etkinliklerine katılma isteğimi artırdı.
15	Portfolyo değerlendirmesi yapılıyorsa başka değerlendirme yöntemlerine (yazılı, test, sözlü...) gerek yoktur.
16	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman gerektirmektedir.
17	Bu yöntemle her çocuğa ayrı olarak ‘Değer Verildiğini’ anladım.
21	Bu yöntem, sınıfımızda etkili bir şekilde uygulanmıştır.
22	Çocuğum portfolyo dosyasını oluştururken hiç zorlanmadı.
23	Portfolyo uygulaması sırasında çocuğuma benim de katkıları oldu
24	Sınıfımızda bu yöntem uygulandığı için çok memnunum.
26	Portfolyo değerlendirmesi diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.

Tablo 15: P.D.Y.’nin öğrenciye sağladığı faydalarla ilgili veli görüşlerini ölçen sorular

Madde No	P.D.Y.’nin Öğrenciye Sağladığı Faydalarla İlgili Veli Görüşlerini Ölçen Sorular,
2	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun sorumluluk duygusunun artmasını sağlar
3	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile çocuğumun kendine güveni gelişir.
4	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile çocuğum yeteneklerini sergileme fırsatı buldu.
6	Bu yöntemle çocuğumun sunum yeteneği ve konuşma yeteneği gelişir.
7	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun yaratıcılığının gelişmesini sağlar.
14	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde çocuğum, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.
18	Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğumun okul başarısını artırmıştır.
19	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çocuğum çalışmalarını daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladı.
20	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çocuğum çalışmalarını saklama ve temiz tutma konusunda daha dikkatli davranmaya başladı.
25	Bu yöntemin uygulanması çocuğumun gelecekteki başarısını olumlu yönde etkileyecektir.

Tablo 16: P.D.Y.’nin velilere öğrenciyi tanıma ve gelişimlerini takip etme konusunda sağladığı faydalarla ilgili veli görüşlerini ölçen sorular

Madde No	P.D.Y.’nin Velilere Öğrenciyi Tanıma ve Gelişimlerini Takip Etme Konusunda Sağladığı Faydalarla İlgili Veli Görüşlerini Ölçen Sorular,
1	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun güçlü ve zayıf yönlerini farketmemi sağlar.
5	Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğumun gelişimini takip edebilme olanağı verir.
9	Bu yöntemle çocuğumun diğer öğrencilerden farklı konularda başarı gösterebildiğini fark ettim.
11	Portfolyo değerlendirmesi ile çocuğumun şimdiye kadar hiç bilmediğim bir özelliğini fark ettim.
13	Portfolyo dosyasını inceleyen kimse çocuğum hakkında bilgi edinir.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Veri toplama aracı, aşağıdaki üç husus dikkate alınarak hazırlanmıştır:

1. Konu ile ilgili literatür taraması,
2. Uygulamayı etkin bir şekilde uygulayan kişilerle görüşme,
3. Elde edilen bilgiler çerçevesinde oluşturulan uygulama tecrübeleri.

Öğrenci velisi görüş anketi, öğretmenlere ve öğrencilere uygulanan anket soru maddelerinin büyük bir kısmının velilerle ilgili olan bölümlerinden seçilip uyarlanarak, araştırmacı ve danışman ile birlikte hazırlanmıştır. Hazırlanan anket, Sakarya Üniversitesi'ndeki uzman akademisyenlere ve Sakarya Milli Eğitim Müdürlüğü Proje Yürütme Birimi'nde, okullarda yapılacak anket çalışmalarıyla ilgili kurulda görevli uzmanlara kapsam geçerliliği yönüyle, 2 edebiyat öğretmenine dilbilgisi kurallarına uygunluğu ve 2 sınıf öğretmenine ise anket maddelerinin anlaşılabilirliği açısından gösterilmiştir.

Verilerin Toplanması

Veli anket çalışması, veli toplantıları sırasında yaptırılmış, toplantıya katılmayan velilere ait anket formunun eve gönderilmesi şeklinde yapılmış, daha sonra öğrenciler aracılığıyla toplanmıştır

2.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Veri toplama aracı olan ankete, araştırmaya katılan deneklerin verdikleri cevaplardan elde edilen veriler, dereceli ölçek kullanılarak sayısallaştırılmış ve “SPSS 12,0 for windows“ paket istatistik programı ile çözümlenmiştir.

İlk olarak “Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Uygulama Anketi” 275 öğretmene uygulanmıştır. Öğretmenlerin kişisel bilgilerle ilgili cevapları ayrıca değerlendirildikten sonra P.D.Y. hakkındaki tutumlarında kişisel farklılıklar olup olmadığı ölçülmeye çalışılmıştır. Veri araçlarına verilen cevapların frekans (f) ve yüzdeleri (%) alınmış ve tablolar şeklinde gösterilmiştir. Aynı işlemler, öğrenci ve onların velilerine yönelik hazırlanan görüş anketlerine de uygulanmış frekans ve yüzdeler tablolar halinde gösterilmiştir.

Öğretmen, öğrenci ve velilerin aynı anket soru maddelerine verdikleri cevaplar arasındaki bağlantı ve farklılıklar da tespit edilmeye çalışılmış, tablolarda frekans ve yüzde oranları belirtilmiş ve bu benzerlik ve farklılıklar yorumlanmıştır.

P.D.Y.' yi etkin bir şekilde uyguladıkları tespit edilen 8 öğretmenle randevulu olarak görüşmeler yapılmıştır. 20-25 dk. arasında süren görüşmeler teybe kaydedilmiş ve daha sonra öğretmenlerin sorulara verdikleri yanıtlar teker teker dinlenerek yazılmıştır.

Öğrenci ve velilere açık uçlu olarak sorulan sorular tek tek incelenmiş, verilen cevaplar gruplandırılarak öğrenci ve veli görüşleri olarak yazılmış, bu görüşlerin yorumlamaları yapılmıştır.

BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ait yorumlar yer almaktadır. Araştırmada öğretmenlere uygulanmış olan anketler ışığında problemlerle ilgili istatistiksel işlemler yapılmıştır. Daha sonra öğretmenlerle yapılan görüşmelerde elde edilen görüşler gruplandırılarak aktarılmıştır. Öğretmenlerin, anket ve görüşme formuna verdikleri yanıtlar araştırmanın problem ve alt problemleri doğrultusunda yorumlanmıştır.

Öğrencilere ve öğrenci velilerine uygulanmış olan anketler ışığında problemlerle ilgili istatistiksel işlemler yapılmıştır. Daha sonra öğrenci ve öğrenci velilerine sorulan açık uçlu sorulardan elde edilen görüşler gruplandırılarak aktarılmıştır. Öğrenci ve velilerin, anket ve açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar, araştırmanın problem ve alt problemleri doğrultusunda yorumlanmıştır.

3.1. Araştırmanın Örneklemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın öğretmen örneklemini Sakarya ili Adapazarı ilçesine bağlı ilköğretim okulları birinci kademedeki görev yapan 275 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Tabloda, çalışmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgilerinin dökümü verilmiştir.

Tablo 17: Araştırmaya katılan öğretmenlere ait kişisel bilgiler ve oranları

	DEĞİŞKENLER		f	%
1	Cinsiyet	Kadın	134	48,7
		Erkek	141	51,3
2	Meslekte çalışma süresi	0 - 5 yıl	39	14,2
		6 - 10 yıl	76	27,6
		11 - 15 yıl	66	24,0
		16 yıl ve üzeri	94	34,2
3	Mezun olduğu okul tipi	Eğitim fakültesi	158	57,5
		Fen edebiyat fakültesi	30	10,9
		Eğitim enstitüsü	28	10,2
		Açıköğretim önlisans	16	5,8
		Öğretmen okulu	2	0,7
		Diğer	41	14,9

Tablo 17' nin devamıdır

4	Mezuniyetteki asıl branşı	Sınıf öğretmenliği	204	74,2
		Eğitim fakültelerinin diğer bölümleri	24	8,7
		Fen edebiyat fakültelerinin bölümleri	25	9,1
		Diğer	22	8,0

Tablo 17' ye göre, çalışmamızın örneklemini oluşturan öğretmenleri cinsiyetine göre karşılaştırdığımızda; %48,7'si kadın, %51,3'ü erkektir. Bu yönüyle araştırmamıza katılan öğretmenler arasında cinsiyet yönüyle büyük bir farklılık yoktur. Öğretmenleri meslekteki çalışma süresine karşılaştırdığımızda; 0-5 yıl arasında %14,2 olduğu, 0-6 yıl arasında %27,6 olduğu, 11-15 yıl arasında %24 olduğu, 16 yıl ve üzeri %34,2 oranında olduğu görülmüştür. Öğretmenlerimizin 'Mezun oldukları okul tipine göre' karşılaştırdığımızda; Eğitim Fakültesi mezunlarının %57,5 olduğu, Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %10,9 olduğu, Eğitim Enstitüsü mezunlarının %10,2 olduğu, Açıköğretim Önlisans mezunlarının %5,8 olduğu, Öğretmen Okulu mezunlarının %0,7 olduğu ve mezuniyetini 'diğer' olarak belirten öğretmenlerimizin %14,9 olduğu görülmüştür.

Tablo 18: Mezuniyet okul tipini 'diğer olarak işaretleyen öğretmenlerin dağılımı

MEZUNİYET OKUL TİPİ	f	%	
Eğitim yüksek okulu,	9	3,3	%8,0
Açıköğretim lisans tamamlama,	7	2,5	
Yüksek lisans,	6	2,2	
İktisadi ve idari bilimler fakültesi,	3	1,1	%6,9
Ziraat fakültesi,	4	1,5	
Mühendislik fakültesi,	3	1,1	
Teknik eğitim fakültesi	2	0,7	
Dil tarih ve coğrafya fakültesi	2	0,7	
Güzel sanatlar fakültesi	2	0,7	
Hukuk fakültesi	2	0,7	
Su ürünleri fakültesi	1	0,4	
TOPLAM	41	14,9	

Mezuniyetini 'diğer olarak belirten öğretmenlerimizin frekans büyüklüğüne göre sıra ile; Eğitim Yüksek Okulu, Açıköğretim Lisans Tamamlama, Yüksek Lisans, İktisadi ve

İdari Bilimler Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi olduğu görülmektedir. Ancak tabloda kalın puntolarla gösterilen %8'lik grubun mezuniyet alanlarının da aslında öğretmenlik eğitimi veren kurumlar olduğuna dikkat edilmelidir. Öğretmenlik eğitimi veren fakültelerin oranının %8 olduğu ve araştırmamızda mezuniyetlerine göre değerlendirme yaptığımızda öğretmenlik alanlarından mezun olanların oranının toplam %93,1 olduğu, şu an öğretmen olarak görev yapmakta iken asıl mezuniyeti yönüyle öğretmenlik bölümlerinden mezun olmayan öğretmenlerin oranının %6,9 olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyetlerindeki asıl branşlarına göre karşılaştırdığımızda; sınıf öğretmeni olarak mezun olanların %74,2 olduğu, Eğitim Fakültelerinin diğer bölümlerinden mezun olanların %8,7 olduğu, Fen Edebiyat Fakültelerinin ilgili branşlarından mezun olanların %9,1 olduğu ve mezuniyet branşını 'diğer olarak işaretleyenlerin %8,0 olduğu görülmüştür. Araştırmamız sınıf öğretmenlerine yönelik olması ve araştırmaya katılan öğretmenlerin %74,2 oranındaki çoğunluğun atama branşı yönüyle sınıf öğretmeni olması araştırmamızın neticelerinin güvenilirliği açısından olumlu bulunmuştur.

Araştırmamızın diğer örneklem grubunu oluşturan öğrenci ve öğrenci velilerine kişisel bilgilerini ölçmeye yönelik sorular sorulmamıştır. Öğrenci örneklemini Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu 4-B sınıfı öğrencileri, veli örneklemini ise bu öğrencilerin anne ve babaları oluşturmaktadır. Araştırmamızda öğrenci ve velilerin P.D.Y. ile ilgili tutum ve algıları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmamızda okul örneklemini olarak Sakarya ili Adapazarı Merkez ilçesi bünyesindeki 121 ilköğretim okulu arasından değişik sosyo-kültürel bölge ve yerleşim alanlarından seçilen 21 ilköğretim okulu belirlenmiştir. Bu okullardan 19'u resmi ilköğretim okulu, 2'si özel ilköğretim okuludur. Bu bölümde, okulların türü, okulun bulunduğu yerleşim yeri ve şehir merkezinde okulun bulunduğu sosyo-ekonomik düzeydeki mahalleler ile ilgili bilgilere yer verilecektir.

Tablo 19: Okul örnekleme ile ilgili bilgiler

		OKUL YERLEŞİM YERİ	f	%	
1	Okul türü	Resmî okul	254	92,4	
		Özel okul	21	7,6	
2	Yerleşim yeri	İl merkezi	255	92,7	
		Köy merkezi	20	7,3	
3	Okulların bulunduğu mahallelerin sosyo ekonomik yapısı	Şehir merkezi mahalle	79	28,7	
		Merkeze yakın mahalle	73	26,5	
		Kalıcı konut bölgesi (Deprem konutları)	71	25,8	
		Kenar mahalle (sosyo-ekonomik durumu zayıf)	31	11,3	18,9
		Köy merkezi	21	7,6	

Okul örnekleme ile ilgili tabloyu incelediğimizde, okullardan %92,4'ü resmî ilköğretim okulu , %7,6'sı da resmî ilköğretim okuludur.

Bu okullardan %92,7'si il merkezinde, %7,3'ü de köy merkezinde bulunmaktadır. Bu oranlama araştırmanın güvenilirliği açısından olumsuz bir durum olarak düşünülebilir. Fakat bu okullar belirlenirken il merkezinde değişik sosyo-ekonomik çevrelerden denekler seçilerek oranlamada denk bir durum oluşturulmaya çalışılmıştır.

Okulları, bulunduğu mahallelerin sosyo-ekonomik yapısına göre değerlendirdiğimizde; %28,7'inin şehrin merkezinde olduğu, %26,5'inin şehir merkezine yakın bir mahallede olduğu, %11,3'ünün şehrin nispeten kenar mahallesinde ve sosyo-ekonomik durumu düşük diyebileceğimiz bir bölgededir. Okulların %25,8'i 1999 depreminden sonra evleri yıkılan depremzedelere devlet tarafından yaptırılan konutların olduğu bölgede olduğu görülmüştür. Bu bölgedeki öğrenciler de şehrin değişik sosyo-ekonomik bölgelerinden buraya taşınmış ve bu bölgedeki okullarda eğitim görmektedirler. Okulların %11,3'ünün şehrin sosyo-ekonomik seviyesi düşük bölgelerinde olduğu, %7,6 sının köy merkezlerinde olduğu tespit edilmiştir. Okulların dağılımına baktığımızda, düşük sosyo-ekonomik çevredeki okullar ile köy merkezindeki okulları, imkanlar yönüyle aynı derecede düşünebileceğimizden araştırmada örneklem olarak seçilen okulların sosyo-ekonomik çevre yönüyle değerlendirdiğimizde belirgin bir farklılık olmadığı görülecektir.

3.2. Araştırmanın Alt Problemlerine İlişkin Bulgular

Problem durumuna bağlı olarak dört alt problem geliştirilmiştir. Bu bölümde alt problemlere ilişkin veri toplama araçlarından elde edilen veriler analiz edilecek ve tablolar geliştirilerek değerlendirilecektir.

4.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde, ‘Portfolyo değerlendirme yönteminin Sakarya ilindeki ilköğretim okulları birinci kademesindeki sınıflarda uygulanma düzeyi ve öğretmenlerin yöntem hakkındaki görüşlerinde kişisel özelliklerinin etkisi var mıdır?’

- a . Cinsiyetlerine,
- b . Meslekte çalışma sürelerine,
- c . Mezun oldukları okul türlerine,
- d . Mezun oldukları branş türlerine,
- e . Görev yaptığı okulun özelliklerine göre farklılıklar nelerdir?

konulu, araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular ve bulguların yorumu sunulmuştur. Bu bölümde öncelikle, araştırmaya katılan öğretmenlerin Portfolyo Değerlendirme Yöntemini sınıflarında ve okullarında uygulama düzeyi değerlendirilecek, daha sonra da öğretmenlerin kişisel özellikleri ve okul özellikleri yönüyle anket maddelerine verilen cevaplardaki farklılıkların neler olduğu tespit edilmeye çalışılacaktır.

Tablo 20: Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulama düzeyi

Madde VI. P.D.Y. Uygulama Düzeyi	f	%
Evet uyguluyorum.	226	82,2
Hayır uygulamıyorum	49	17,8

Tablo 20’ye baktığımızda araştırmaya katılan öğretmenlerden %82,2 oranındaki 226’sının P.D.Y.’yi sınıflarında uyguladıkları, %17,8 oranındaki 49’unun da P.D.Y.’yi sınıflarında ölçme ve değerlendirme yöntemi olarak kullanmadığı görülmektedir. O halde Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’ nin Sakarya ili Adapazarı Merkez ilçe ve bu ilçelere bağlı okullardaki uygulanma düzeyi %82,2 çıkmıştır. Bu sonuçla, yeni müfredat programı ile değişen eğitim ve öğretim anlayışına öğretmenlerimizin ayak uydurduğu

ve öğrenci başarılarını sadece sonuca ve ürüne dayalı olarak değil aynı zamanda süreç içerisindeki gelişimlerini, çabalarını ve başarılarını da değerlendirmenin önemini kavrayıp bu değerlendirme yöntemini uyguladıklarını söyleyebiliriz.

Tablo 21: Öğretmenin okulundaki diğer sınıflarda P.D.Y.’nin uygulanma düzeyi.

Madde VII. Okulunuzda Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı sınıflar var mı?	f	%
Evet uygulandığı sınıflar vardır	216	78,5
Hayır uygulandığı sınıflar yoktur	22	8,0
Bilmiyorum	37	13,5

Tablo 21’de öğretmenlerin kendi sınıfları dışında öteki sınıflardaki öğretmenlerin sınıflarında P.D.Y.’yi uygulanma düzeyi ölçüm sonuçları verilmiştir. Tabloya göre diğer sınıflarda uygulanıyor diyenlerin oranının %78,5 olduğu, hayır uygulanmıyor diyenlerin oranı %8,0 olduğu ve diğer sınıflardaki uygulanma düzeyi hakkında bilgisi olmayanların oranının %13,5 olduğu görülmüştür.

Tablo 22: P.D.Y.’nin öğretmenlerin sınıflarında ve okuldaki diğer sınıflarda uygulanma düzeyi

		Okuldaki diğer sınıflarda uygulanma düzeyi					
		Evet uygulanıyor		Hayır uygulanmıyor		Bilmiyorum	
		f	%	f	%	f	%
Sınıfında uygulama düzeyi	Evet uyguluyorum	207	75,3	2	0,7	17	6,2
	Hayır uygulamıyorum	9	3,3	20	7,3	20	7,3

Tablo 22’ ye göre, P.D.Y.’nin hem sınıflarında hem de okullarındaki diğer sınıflarda uygulanma düzeyi %75,3 olduğu, kendi sınıfında uygulayıp diğer sınıflarda uygulanmadığını belirtenlerin %0,7 olduğu, kendi sınıflarında uygulayıp okullarındaki uygulanma düzeyi ile ilgili bilgisi olmadığını belirten öğretmenlerin oranının %6,2 olduğu görülmüştür.

Yine kendi sınıfında P.D.Y.’yi uygulamayıp okuldaki diğer sınıflarda uygulandığını belirtenlerin oranının %3,3 olduğu, hem kendi sınıfında hem de okulundaki diğer sınıflarda uygulanmadığını belirtenlerin oranının % 7,3 olduğu, kendi sınıfında uygulamayıp okuldaki uygulanma düzeyi ile ilgili bilgisi olmayan öğretmenlerimizin oranının % 7,3 olduğu görülmüştür.

Tablo 23: P.D.Y.’nin okullarda uygulanma sebebi

Madde VIII. P.D.Y.’nin okullarda uygulanma sebebi	f	%
Kişisel girişimlerim sonucu sınıfımızda uygulanmaya başlamıştır.	85	30,9
Okul geneli alınan bir karar olduğundan	53	19,3
Zümre kararı gereği uygulanmaktadır.	52	18,9
Veli ve öğrencilerden gelen talep doğrultusunda uygulanmaya başlamıştır.	-	-
Diğer sebepler	46	16,7
Kendi sınıflarında uygulamadığı için cevap vermeyenler	39	14,2

Tablo 23’ e göre; okullarda P.D.Y.’nin uygulanma sebebi başlıklı soruya katılımcıların %30,9’u ‘Kişisel girişimlerim sonucu sınıfımızda uygulanmaya başlamıştır’ cevabını, %19,3’ü ‘Okul geneli alınan bir karar olduğundan’ cevabını, %18,9’u ‘Zümre kararı gereği uygulanmaktadır’ cevabını, %16,7’si ‘Diğer sebepler’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.’nin sınıflarda daha çok öğretmenlerin kişisel girişimi ve çabaları ile uygulandığını düşünebiliriz. Bu soru maddesine %14,2 kişi sınıflarında uygulama yapmadıkları için cevap vermemişlerdir.

Soru maddesine ‘Diğer sebepler’ cevabını verenlerin yanıtları yakınlık derecesine göre gruplandırılıp yoğunluk sırasına göre aşağıdaki gibi çözümlenmiştir:

- ✓ Yeni müfredat programı gereği olduğu için,
- ✓ Öğrencilerin kişisel gelişimini görebilmek için,
- ✓ Müfettişlere göstermek için,
- ✓ M.E.B. emri gereği olduğu için,
- ✓ Öğrencinin yaptığı çalışmaları bir arada görebilmek için,
- ✓ Öğrencilerin kişilik gelişimine katkısı olduğu için,
- ✓ Müfettişlerin dönem başı toplantılarında uygulanması gerektiği belirtildiği için,
- ✓ Uygulanmasının gerekli olduğunu düşündüğüm için,
- ✓ Öğrencinin performansını değerlendirebilmek için,
- ✓ Öğrencilerin başarılarını artırmak amacıyla,
- ✓ Sistemli, planlı, doğru bir değerlendirme yöntemi olduğu için,
- ✓ 17 yıllık meslek hayatımda her yıl uyguladığım bir yöntem olduğu için,

Aynı soru maddesine uygulanmama sebebini belirtenler şu sebepleri öne sürmüşlerdir:

- ✓ Sistem tam oturmadığından,

- ✓ Saklayacak yer olmadığı için uygulayamadık.

Tablo 24: Standart ölçme ve değerlendirme yöntemleri yanında farklı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin uygulanma düzeyi

Madde IX. Alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin uygulanma düzeyi	f	%
Evet uyguluyorum.	187	68,0
Hayır uygulamıyorum	21	7,6
Bazen	67	24,4

Tablo 24' e göre, öğretmenlerin %68'i standart testler yanında alternatif yöntemleri de uyguladıklarını, %7,6'sı uygulamadıklarını, %24,4'ü de bazen uyguladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 25: P.D.Y.'yi uygulayan öğretmenlerin diğer alternatif yöntemleri uygulama düzeyi

		Başka alternatif değerlendirme yöntemi uygulanma düzeyi					
		Evet uyguluyorum		Hayır uygulamıyorum		Bazen	
		f	%	f	%	f	%
Sınıfında uygulama düzeyi	Evet uyguluyorum	154	56,0	14	5,1	58	21,1
	Hayır uygulamıyorum	33	12,0	7	2,5	9	3,3

Tablo 25' e göre, P.D.Y.'nin hem sınıfında uygulayıp aynı zamanda alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygulayan öğretmenlerin oranının %56,0 olduğu, P.D.Y.'yi uygulayıp başka alternatif yöntemleri uygulamadığını belirtenlerin %5,1 olduğu, bu soruya bazen cevabını veren öğretmenlerin oranının %21,1 olduğu görülmüştür.

Yine kendi sınıfında P.D.Y.'yi uygulamayıp farklı alternatif yöntemleri uyguladığını söyleyenlerin oranının %12,0 olduğu, ne P.D.Y. yi ne de alternatif yöntemleri uygulamayan, standart ölçme ve değerlendirme araçlarını tercih eden öğretmenlerin % 2,5 olduğu, P.D.Y.' yi uygulamayıp bazen alternatif yöntemleri uygulayan öğretmenlerin %3,3 olduğu belirlenmiştir. Sonuçta; öğretmenlerimizin %56,0'ı sınıflarında birden fazla alternatif yöntemler uyguladığı, %2,5 oranındaki öğretmenlerimizin sınıfında hiçbir alternatif yöntem uygulamayıp standart ölçme ve

değerlendirme yöntemlerini tercih ettiği sonucuna varabiliriz. İki oran arasındaki farkın çok olmasının eğitim sistemimizin geleceği açısından olumlu olduğu düşünülmektedir.

Tablo 26: P.D.Y. hakkında öğretmenlerin genel fikri

P.D.Y. Hakkındaki Genel Fikriniz	f	%
Olumlu	220	80,0
Olumsuz	25	9,1
Fikrim yok	30	10,9

Tablo 26' ya göre; öğretmenlerimizin %80,0'ı P.D.Y. hakkında olumlu, %9,1'i olumsuz fikirlere sahipken %10,9'u da yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerimizin P.D.Y. hakkında fazlasıyla olumlu fikirlere sahip olduğunu söyleyebiliriz. Sınıfında P.D.Y.'yi uygulayan öğretmenlerin bu uygulamayla ilgili genel fikirlerini çapraz değerlendirmeye tabi tutarsak;

Tablo 27: P.D.Y.'yi uygulayan öğretmenlerin uygulamayla ilgili genel fikri.

Genel Fikir	Olumlu		Olumsuz		Fikrim yok	
	f	%	f	%	f	%
Sınıfında P.D.Y.yi uygulayan öğretmenler	198	72,0	19	6,9	9	3,3

Tablo 27'ye göre; sınıfında P.D.Y.'yi uygulayan öğretmenlerden % 72'si genel olarak uygulama hakkında olumlu, %6,9'u olumsuz fikir beyan ederken, %3,3'ü konu ile ilgili herhangi bir fikri olmadığını belirtmiş. O halde bizzat uygulamayı yapan öğretmenler P.D.Y.'yi olumlu bir uygulama olarak görmektedirler.

Tablo 28: Öğretmenlerin kişisel bilgilerinin P.D.Y.'yi uygulama düzeyine etkisi

Değişken	Kişisel Bilgiler	Çalışmaya katılanların sayısı	Uygulanma Düzeyi			
			Evet uyguluyorum		Hayır uygulamıyorum	
			f	%	f	%
Cinsiyet	Kadın	134	117	87,3	17	12,7
	Erkek	141	109	77,3	32	22,7
Meekte çalışma süresi	0 - 5 yıl	39	34	87,2	5	12,8
	6 - 10 yıl	76	64	84,2	12	15,8
	11 - 15 yıl	66	48	72,7	18	27,3
	16 yıl ve üzeri	94	80	85,1	14	14,9

Tablo 28' in devamıdır

Mezun olduğu okul tipi	Eğitim fakültesi	158	124	78,5	34	21,5
	Fen edebiyat fakültesi	30	25	83,3	5	16,7
	Eğitim enstitüsü	28	22	78,6	6	21,4
	Açıköğretim önlisans	16	16	100,0	0	0,0
	Öğretmen okulu	2	2	100,0	0	0,0
	Diğer	41	37	90,2	4	9,8
Mezun olduğu asıl branşı	Sınıf öğretmenliği	204	166	81,4	38	18,6
	Eğitim fakültelerinin diğer bölümleri	24	20	83,3	4	16,7
	Fen edebiyat fakültelerinin bölümleri	25	20	80,0	5	20,0
	Diğer	22	20	90,9	2	9,1

Tablo 28'e göre; çalışmamıza katılan öğretmenlerden cinsiyetine göre kadınların %87,3'ü, erkeklerin %77,3'ü P.D.Y.'yi sınıflarında uyguladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre 0-5 yıl arasında görev yapmış olanların %87,2'si, 0-6 yıl arasında görev yapmış olanların %84,2'si, 11-15 yıl arasında görev yapmış olanların %72,7'si, 16 yıl ve üzerinde görev yapmış olanların %85,1'i P.D.Y.'yi sınıflarında uyguladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerimizin 'Mezun oldukları okul tipine göre' Eğitim Fakültesi mezunlarının %78,5'i, Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %83,3'ü, Eğitim Enstitüsü mezunlarının %78,6'sı, Açıköğretim Önlisans mezunlarının %100'ü, Öğretmen Okulu mezunlarının %100'ü, ve mezuniyetini 'diğer' olarak belirten öğretmenlerimizin %90,2'si P.D.Y.'yi sınıflarında uyguladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerimizin 'Mezun olduğu asıl branşına göre' sınıf öğretmenliği mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %81,4'ü, Eğitim Fakültelerinin diğer bölümlerinden mezun olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %83,3'ü, Fen Edebiyat Fakültelerinin bölümlerinden mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %80,0'ı, eğitimle ilgili olmayan bölümlerden mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %90,9'u P.D.Y.'yi sınıflarında uyguladıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmamıza katılan öğretmenlerden cinsiyetine göre kadınların %12,7'si, erkeklerin %22,7'si P.D.Y.'yi sınıflarında uygulamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre 0-5 yıl arasında görev yapmış olanların %12,8'i, 0-6

yıl arasında görev yapmış olanların %15,8'i, 11-15 yıl arasında görev yapmış olanların %27,3'ü, 16 yıl ve üzerinde görev yapmış olanların %14,9'u P.D.Y.'yi sınıflarında uygulamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerimizin 'Mezun oldukları okul tipine göre' Eğitim Fakültesi mezunlarının %21,5'i, Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %16,7'si, Eğitim Enstitüsü mezunlarının %21,4'ü, Açıköğretim Önlisans mezunları ile öğretmen okulu mezunlarının hiçbiri, ve mezuniyetini 'diğer ' olarak belirten öğretmenlerimizin %9,8'i P.D.Y.'yi sınıflarında uygulamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerimizin 'Mezun olduğu asıl branşına göre' sınıf öğretmenliği mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %18,6'sı, Eğitim Fakültelerinin diğer bölümlerinden mezun olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %16,7'si, Fen Edebiyat Fakülteleri'nin bölümleri mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %20,0'ı, eğitimle ilgili olmayan bölümlerden mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %9,1'i P.D.Y.'yi sınıflarında uygulamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablonun yorumlanmasında kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre P.D.Y.'yi uygulama düzeylerinin daha yüksek olduğu, meslekteki çalışma süresi bakımından 11-15 yıl arasında görev yapmış olanların P.D.Y.'yi uygulama düzeyinin diğer gruplara nazaran belirgin bir şekilde düşük olduğu, mezun oldukları okul tipine göre eğitim fakültesi ve eğitim enstitüsü mezunu olanların diğer gruplara göre P.D.Y.'yi uygulama düzeyinin belirgin bir şekilde düşük olduğu, eğitimle ilgisi olmayan bölümlerden mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların P.D.Y.'yi uygulama düzeyinin diğer branş gruplarına göre nispeten daha yüksek olduğu sonucuna varabiliriz.

Öğretmenlerin görev yaptığı okulun özelliklerinin P.D.Y.'yi uygulama düzeyine etkisini ortaya koyabilmek için aşağıdaki tablo geliştirilmiştir:

Tablo 29: Öğretmenlerin görev yaptığı okulun genel özelliklerinin P.D.Y.'yi uygulama düzeyine etkisi

Değişken	Okul Özellikleri	Çalışmaya katılanların sayısı	Uygulanma Düzeyi			
			Evet uyguluyorum		Hayır uygulamıyorum	
			f	%	f	%
Okul türü	Remi okul	254	208	81,9	46	18,1
	Özel okul	21	18	85,7	3	14,3

Tablo 29' un devamıdır

Yerleşim yeri	İl merkezi	255	208	81,6	47	18,4
	Köy merkezi	20	18	90,0	2	10,0
Okulların bulunduğu mahallelerin sosyo-ekonomik yapısı	Şehir merkezi mahalle	79	59	74,7	20	25,3
	Merkeze yakın mahalle	73	62	84,9	11	15,1
	Kenar mahalle (sosyo-ekonomik durumu zayıf)	31	24	77,4	7	22,6
	Kalıcı konut bölgesi (Deprem konutları)	71	62	87,3	9	12,7
	Köy merkezi	21	19	90,5	2	9,5

Tablo 29' a göre, çalışmamıza katılan öğretmenlerin, görev yaptığı okulun türüne göre; resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin %81,9'u, özel okullarda görev yapanların %85,7'si P.D.Y.'yi sınıflarında uyguladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görev yaptığı okulun bulunduğu yerleşim yerine göre; il merkezindeki okullarda görev yapan öğretmenlerin %81,6'sı, köy merkezinde görev yapan öğretmenlerin %90,0'ı P.D.Y.'yi sınıflarında uyguladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görev yaptığı okulların bulunduğu mahallenin sosyo-ekonomik yapısına göre, şehir merkezindeki mahallede bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %74,7'si, merkeze yakın mahallede bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %84,9'u, kenar mahallede (sosyo-ekonomik durumu zayıf) bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %77,4'ü, kalıcı konut bölgesindeki (Deprem konutları) bir okulda görevli öğretmenlerin %87,3'ü, köy merkezinde bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %90,5'i P.D.Y.'yi sınıflarında uyguladıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmamıza katılan öğretmenlerin, görev yaptığı okulun türüne göre; resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin %18,1'i, özel okullarda görev yapanların %14,3'ü P.D.Y.'yi sınıflarında uygulamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görev yaptığı okulun bulunduğu yerleşim yerine göre, il merkezindeki okullarda görev yapan öğretmenlerin %18,4'ü, köy merkezinde görev yapan öğretmenlerin %10,0'ı P.D.Y.'yi sınıflarında uygulamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görev yaptığı okulların bulunduğu mahallenin sosyo-ekonomik yapısına göre, şehir merkezindeki mahallede bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %25,3'ü, merkeze yakın mahallede bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %15,1'i, kenar mahallede (sosyo-ekonomik durumu zayıf) bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %22,6'sı, kalıcı konut bölgesindeki (Deprem

konutları) bir okulda görevli öğretmenlerin %12,7'si, köy merkezinde bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %9,5'i P.D.Y.'yi sınıflarında uygulamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablonun yorumlanmasında, okul türünün özel veya resmi olmasının P.D.Y.'yi uygulama düzeyleri üzerinde belirgin etkisinin olmadığı, resmi ve özel okullarda yüksek oranda uygulandığı, okulun yerleşim yerinin köy merkezi veya il merkezi olmasının P.D.Y.'yi uygulama düzeyi üzerinde belirgin bir farklılık oluşturmadığı ancak okulların bulunduğu mahallelerin sosyo-ekonomik yapısına göre şehir merkezinde bulunan ve şehrin nispeten kenar mahallesinde bulunan okullardaki P.D.Y.'yi uygulama düzeyinin belirgin bir şekilde düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonucu şu şekilde yorumlamak yerinde olacaktır: Şehir merkezindeki okulların çok kalabalık olması sebebiyle öğretmenlerimiz P.D.Y.'yi uygulamakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Kenar mahallede P.D.Y.'nin uygulanmama sebebinin; sosyo-ekonomik yönden zayıf durumda olan mahalledeki okullarda, veli desteğinin düşük olması ve bu yörelerdeki insanların eğitime olan bakış açısı ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Bu bölümden sonraki bölümlerde öğretmenlerin P.D.Y. hakkındaki görüşleri ile ilgili anket maddelerine verdikleri cevaplar yorumlanmaya çalışılacaktır. Anket maddeleri konularına göre 4 gruba ayrılmış ve bulgular, gruplar halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 30: P.D.Y.'ye genel bakış açısı ile ilgili öğretmen görüşleri

Madde No	ANKET SORU MADDELERİ	Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
9	Günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntemdir.	94	34,2	121	44,0	60	21,8
12	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman sürecini gerektirmektedir.	171	62,2	83	30,2	21	7,6
19	Öğrenci başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.	47	17,1	105	38,2	123	44,7
22	Bu yöntem, okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.	70	25,5	147	53,5	58	21,1
23	Portfolyo değerlendirmesine geçiş benim için kolaydı.	86	31,3	134	48,7	55	20,0
24	Öğrenci başarılarını ölçme ve değerlendirme için gerekli bir yöntemdir.	125	45,5	129	46,9	21	7,6
25	Bu yöntemi uygulamak için öğretmen olarak bilgilerim yeterlidir.	108	39,3	145	52,7	22	8,0

Tablo 30' un devamıdır.

26	Bu yöntemde karşılaştığım problemlerde okul yönetimi destekçidir.	97	35,3	119	43,3	59	21,5
27	Öğrenciler bu yöntemin uygulanmasında çok isteklidir.	95	34,5	144	52,4	36	13,1
30	Yeni İlköğretim müfredatı ile uyumlu bir yöntemdir.	161	58,5	94	34,2	20	7,3
31	Portfolyo değerlendirmesi, diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.	159	57,8	97	35,3	19	6,9

Tablo 30'a göre, "Günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntemdir." soru maddesine öğretmenlerimizin %34,2'si 'Katılıyorum', %44,0'ı 'Biraz katılıyorum', %21,8'i 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Uygulanabilmesi için uzun bir zaman sürecini gerektirmektedir." soru maddesine öğretmenlerimizin %62,2'si 'Katılıyorum', %30,2'si 'Biraz katılıyorum', %7,6'sı 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Öğrenci başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir." soru maddesine öğretmenlerimizin %17,1'i 'Katılıyorum', %38,2'si 'Biraz katılıyorum', %44,7'si 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntem, okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır." soru maddesine öğretmenlerimizin %25,5'i 'Katılıyorum', %53,5'i 'Biraz katılıyorum', %21,1'i 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesine geçiş benim için kolaydı." soru maddesine öğretmenlerimizin %31,3'ü 'Katılıyorum', %48,7'si 'Biraz katılıyorum', %20,0'ı 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Öğrenci başarılarını ölçme ve değerlendirme için gerekli bir yöntemdir." soru maddesine öğretmenlerimizin %45,5'i 'Katılıyorum', %46,9'u 'Biraz katılıyorum', %7,6'sı 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntemi uygulamak için öğretmen olarak bilgilerim yeterlidir." soru maddesine öğretmenlerimizin %39,3'ü 'Katılıyorum', %52,7'si 'Biraz katılıyorum', %8,0'ı 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntemde karşılaştığım problemlerde okul yönetimi destekçidir." soru maddesine öğretmenlerimizin %35,3'ü 'Katılıyorum', %43,3'ü 'Biraz katılıyorum', %21,5'i 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Öğrenciler bu yöntemin uygulanmasında çok isteklidir." soru maddesine öğretmenlerimizin %34,5'i 'Katılıyorum', %52,4'ü 'Biraz katılıyorum', %13,1'i 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Yeni İlköğretim müfredatı ile uyumlu bir yöntemdir." soru maddesine öğretmenlerimizin %58,5'i 'Katılıyorum', %34,2'si 'Biraz katılıyorum', %7,3'ü 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesi, diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir

yöntemdir.” soru maddesine öğretmenlerimizin %57,8’i ‘Katılıyorum’, %35,3’ü ‘Biraz katılıyorum’, %6,9’u ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “

Bu veriler ışığında öğretmenlerimizin P.D.Y. hakkında, Günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntem olduğunu, uygulanması için uzun bir zaman gerektirdiğini, öğrenci başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntem olmadığını, okullarında olabildiği kadar etkili bir şekilde uygulamaya çalıştıklarını, P.D.Y.’ye geçişte çok fazla zorlanmadıklarını, öğrenci başarılarını ölçme ve değerlendirme için gerekli bir yöntem olduğunu, yöntemi uygulamak için bilgilerinin yeterli olduğunu, yöntemin uygulanmasında okul idaresinin yardımcı olduğunu, öğrencilerin bu yöntemi uygularken istekli olduklarını, yeni müfredat programı ile fazlasıyla uyumlu olduğunu, yöntemi uygulamayan okullara ve öğretmene tavsiye edilebilecek bir yöntem olduğunu, düşündüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 31: P.D.Y.’nin öğrenci becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili öğretmen görüşleri

Madde No	ANKET SORU MADDELERİ	Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	f
1	Öğrencinin kendini değerlendirme becerisini geliştirmesini sağlar.	181	65,8	87	31,6	7	2,5
2	Öğrencinin sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlar.	199	72,4	71	25,8	5	1,8
4	Öğrencinin yeteneklerini sergilemesini sağlar	202	73,5	66	24,0	7	2,5
8	Öğrencinin yaratıcılığını geliştirmesini sağlar	178	64,7	86	31,3	11	4,0
15	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.	133	48,4	118	42,9	24	8,7
17	Öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğretir.	170	61,8	93	33,8	12	4,4
18	Her öğrenciye “başarma fırsatı” verecek ortam oluşturur.	156	56,7	98	35,6	21	7,6
20	Öğrenciye “toplum içinde konuşma ve kendini ifade etme” becerisi kazandırır.	133	48,4	121	44,0	21	7,6
21	Bu yöntemle her öğrencide “bana bireysel değer veriliyor” duygusu oluşur.	160	58,2	103	37,5	12	4,4
29	Bu yöntemin öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi vardır.	148	53,8	111	40,4	16	5,8

Tablo 31'e göre, "Öğrencinin kendini değerlendirme becerisini geliştirmesini sağlar." soru maddesine öğretmenlerimizin %65,8'i 'Katılıyorum', %31,6'sı 'Biraz katılıyorum', %2,5'i 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Öğrencinin sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlar." soru maddesine öğretmenlerimizin %72,4'ü 'Katılıyorum', %25,8'i 'Biraz katılıyorum', %1,8'i 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Öğrencinin yeteneklerini sergilemesini sağlar." soru maddesine öğretmenlerimizin %73,5'i 'Katılıyorum', %24,0'ı 'Biraz katılıyorum', %2,5'i 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Öğrencinin yaratıcılığını geliştirmesini sağlar." soru maddesine öğretmenlerimizin %64,7'si 'Katılıyorum', %31,3'ü 'Biraz katılıyorum', %4,0'ı 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder." soru maddesine öğretmenlerimizin %48,4'ü 'Katılıyorum', %42,9'u 'Biraz katılıyorum', %8,7'si 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğretir." soru maddesine öğretmenlerimizin %61,8'i 'Katılıyorum', %33,8'i 'Biraz katılıyorum', %4,4'ü 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Her öğrenciye "başarma fırsatı" verecek ortam oluşturur." soru maddesine öğretmenlerimizin %56,7'si 'Katılıyorum', %35,6'sı 'Biraz katılıyorum', %7,6'sı 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Öğrenciye, toplum içinde konuşma ve kendini ifade etme becerisi kazandırır." soru maddesine öğretmenlerimizin %48,4'ü 'Katılıyorum', %44,0'ı 'Biraz katılıyorum', %7,6'sı 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntemle her öğrencide "bana bireysel değer veriliyor" duygusu oluşur." soru maddesine öğretmenlerimizin %58,2'si 'Katılıyorum', %37,5'i 'Biraz katılıyorum', %4,4'ü 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntemin öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi vardır." soru maddesine öğretmenlerimizin %53,8'i 'Katılıyorum', %40,4'ü 'Biraz katılıyorum', %5,8'i 'Katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "

Bu veriler ışığında öğretmenlerimizin, P.D.Y.'nin öğrenci becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili olarak; öğrencinin kendini değerlendirme becerisini geliştirdiğini, öğrencinin sorumluluk bilincini geliştirdiğini, öğrencinin yeteneklerini sergilemesi için fırsat verdiğini, öğrencinin yaratıcılığını geliştirdiğini, süreç içerisinde öğrenciye, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatı verdiğini, öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğrettiğini, her öğrenciye "başarma fırsatı" verecek ortam

oluşturduğunu, öğrenciye, toplum içinde konuşma ve kendini ifade etme becerisi kazandırdığını, öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi olduğunu, her öğrencide “bana bireysel değer veriliyor” duygusu oluşturduğunu, düşündüklerini söyleyebiliriz. Bu yönüyle P.D.Y.’nin öğrencilerin becerilerine (kazanım) fazlasıyla katkısı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 32: P.D.Y.’nin öğretmene sağladığı yararlar ile ilgili öğretmen görüşleri

Madde No	ANKET SORU MADDELERİ	Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
3	Öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine yardımcı olur.	167	60,7	88	32,0	20	7,3
5	Öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına elverişli bir yöntemdir.	145	52,7	110	40,0	20	7,3
6	Öğretmenlere, öğrencinin gelişim aşamalarını bir bütün olarak takip edebilme olanağı verir.	169	61,5	86	31,3	20	7,3
7	Öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, performansı ve gelişimini ayrıntılı bir şekilde gösterir.	155	56,4	106	38,5	14	5,1
13	Öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin belgelenmesini sağlar.	170	61,8	96	34,9	9	3,3

Tablo 32’ye göre, P.D.Y.’nin öğretmene sağladığı yararlar ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, “Öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine yardımcı olur.” soru maddesine öğretmenlerimizin %60,7’si ‘Katılıyorum’, %32,0’ı ‘Biraz katılıyorum’, %7,3’ü ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına elverişli bir yöntemdir.” soru maddesine öğretmenlerimizin %52,7’si ‘Katılıyorum’, %40,0’ı ‘Biraz katılıyorum’, %7,3’ü ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Öğretmenlere, öğrencinin gelişim aşamalarını bir bütün olarak takip edebilme olanağı verir.” soru maddesine öğretmenlerimizin %61,5’i ‘Katılıyorum’, %31,3’ü ‘Biraz katılıyorum’, %7,3’ü ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, performansı ve gelişimini ayrıntılı bir şekilde gösterir.” soru maddesine öğretmenlerimizin %56,4’ü ‘Katılıyorum’, %38,5’i ‘Biraz katılıyorum’, %5,1’i ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin

belgelenmesini sağlar.” soru maddesine öğretmenlerimizin %61,8’i ‘Katılıyorum’, %34,9’u ‘Biraz katılıyorum’, %3,3’ü ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “

Bu veriler ışığında öğretmenlerimizin, P.D.Y.’nin öğretmene sağladığı yararlar ile ilgili olarak; P.D.Y.’nin öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine yardımcı olduğunu, öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına elverişli bir yöntem olduğunu, öğretmenlere, öğrencinin gelişim aşamalarını bir bütün olarak takip edebilme olanağı verdiğini, öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, performansı ve gelişimini ayrıntılı bir şekilde gösterdiğini, öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin belgelenmesini sağladığını, düşündüğünü söyleyebiliriz. Bu yönüyle P.D.Y.’nin öğretmene ve öğretmenler arasındaki ilişkinin gelişmesine olumlu katkısı olduğu sonucuna varabiliriz.

Tablo 33: P.D.Y’ nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili öğretmen görüşleri

Madde No	ANKET SORU MADDELERİ	Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
		10	Aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlar.	129	46,9	117	42,5
11	Öğrenci çalışmalarına ve okul etkinliklerine, ailelerin katılma isteklerini artırır.	132	48,0	110	40,0	33	12,0
14	Öğrenci hakkında velilere güvenilir bir bilgi verme yoludur.	132	48,0	118	42,9	25	9,1
16	Öğrencinin çok yönlü gelişiminden velinin haberdar olmasını sağlar.	161	58,5	100	36,4	14	5,1
28	Veliler bu yöntemin uygulanmasından çok memnun ve yardımcıdır.	59	21,5	145	52,7	71	25,8

Tablo 33’e göre, P.D.Y.’nin aileye sağladığı yararlar ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, “Aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlar.” soru maddesine öğretmenlerimizin %46,9’u ‘Katılıyorum’, %42,5’i ‘Biraz katılıyorum’, %10,5’i ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Öğrenci çalışmalarına ve okul etkinliklerine, ailelerin katılma isteklerini artırır.” soru maddesine öğretmenlerimizin %48,0’ı ‘Katılıyorum’, %40,0’ı ‘Biraz katılıyorum’, %12,0’ı ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Öğrenci hakkında velilere güvenilir bir bilgi verme yoludur.” soru maddesine öğretmenlerimizin %48,0’ı ‘Katılıyorum’, %42,9’u ‘Biraz katılıyorum’, %9,1’i ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Öğrencinin çok yönlü gelişiminden velinin haberdar olmasını sağlar.” soru maddesine öğretmenlerimizin %58,5’i

‘Katılıyorum’, %36,4’ü ‘Biraz katılıyorum’, %5,1’i ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Veliler bu yöntemin uygulanmasından çok memnun ve yardımcıdır.” soru maddesine öğretmenlerimizin %21,5’i ‘Katılıyorum’, %52,7’si ‘Biraz katılıyorum’, %25,8’i ‘Katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “

Bu veriler ışığında öğretmenlerimizin, P.D.Y.’nin aileye sağladığı yararlar ile ilgili olarak; P.D.Y.’nin aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağladığını, öğrenci çalışmalarına ve okul etkinliklerine, ailelerin katılma isteklerini artırdığını, öğrenci hakkında velilere güvenilir bir bilgi verme yolu olduğunu, öğrencinin çok yönlü gelişiminden velinin haberdar olmasını sağladığını, veliler bu yöntemin uygulanmasından belli oranda memnun ve elinden geldiğince yardımcı olduğunu düşündüğünü söyleyebiliriz. Bu yönüyle P.D.Y.’nin aile, okul ve öğretmenler arasındaki ilişkinin gelişmesine olumlu katkısı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 34: Öğretmenlerin kişisel farklılıklarının P.D.Y. hakkındaki görüşüne etkisi

Değişken	Kişisel Bilgiler	N	P.D.Y.hakkındaki öğretmen fikri					
			Olumlu		Olumsuz		Fikrim yok	
			f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kadın	134	113	84,3	7	5,2	14	10,4
	Erkek	141	107	75,9	18	12,8	16	11,3
Meekte çalışma süresi	0 - 5 yıl	39	33	84,6	3	7,7	3	7,7
	6 - 10 yıl	76	64	84,2	7	9,2	5	6,6
	11 - 15 yıl	66	47	71,2	7	10,6	12	18,2
	16 yıl ve üzeri	94	76	80,9	8	8,5	10	10,6
Mezun olduğu okul tipi	Eğitim fakültesi	158	124	78,5	18	11,4	16	10,1
	Fen edebiyat fakültesi	30	21	70,0	3	10,0	6	20,0
	Eğitim enstitüsü	28	20	71,4	3	10,7	5	17,9
	Açıköğretim önlisans	16	16	100,0	0	0,0	0	0,0
	Öğretmen okulu	2	2	100,0	-	-	-	-
	Diğer	41	37	90,2	1	2,4	3	7,3
Asıl mezuniyet branşı	Sınıf öğretmenliği	204	161	78,9	22	10,8	21	10,3
	Eğitim fakültelerinin diğer bölümleri	24	23	95,8	-	-	1	4,2
	Fen edebiyat fakültelerinin bölümleri	25	17	68,0	2	8,0	6	24,0
	Diğer	22	19	86,4	1	4,5	2	9,1

Tablo 34' e göre çalışmamıza katılan öğretmenlerden cinsiyetine göre kadınların %84,3'ü P.D.Y. hakkında olumlu, %5,2'si olumsuz fikirlere sahipken %10,4'ü yöntem hakkında fikri olmadığını, erkeklerin %75,9'u P.D.Y. hakkında olumlu, %12,8'i olumsuz fikirlere sahipken %11,3'ü yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre 0-5 yıl arasında görev yapmış olanların %84,6'sı P.D.Y. hakkında olumlu, %7,7'si olumsuz fikirlere sahipken %7,7'si yöntem hakkında fikri olmadığını, 0-6 yıl arasında görev yapmış olanların %84,2'si P.D.Y. hakkında olumlu, %9,2'si olumsuz fikirlere sahipken %6,6'sı yöntem hakkında fikri olmadığını, 11-15 yıl arasında görev yapmış olanların %71,2'si P.D.Y. hakkında olumlu, %10,6'sı olumsuz fikirlere sahipken %18,2'si yöntem hakkında fikri olmadığını, 16 yıl ve üzerinde görev yapmış olanların %80,9'u P.D.Y. hakkında olumlu, %8,5'i olumsuz fikirlere sahipken %10,6'sı yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerimizin 'Mezun oldukları okul tipine göre' Eğitim Fakültesi mezunlarının %78,5'i P.D.Y. hakkında olumlu, %11,4'ü olumsuz fikirlere sahipken %10,1'i yöntem hakkında fikri olmadığını, Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %70,0'ı P.D.Y. hakkında olumlu, %10,0'ı olumsuz fikirlere sahipken %20,0'ı yöntem hakkında fikri olmadığını, Eğitim Enstitüsü mezunlarının %71,4'ü P.D.Y. hakkında olumlu, %10,7'si olumsuz fikirlere sahipken %17,9'u yöntem hakkında fikri olmadığını, Açıköğretim Önlisans mezunları ile Öğretmen Okulu mezunlarının %100'ü P.D.Y. hakkında olumlu fikirlere sahip olduğunu ve mezuniyetini 'diğer' olarak belirten öğretmenlerimizin %90,2'si P.D.Y. hakkında olumlu, %2,4'ü olumsuz fikirlere sahipken %7,3'ü yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerimizin 'Mezun olduğu asıl branşına göre' sınıf öğretmenliği mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %78,9'u P.D.Y. hakkında olumlu, %10,8'i olumsuz fikirlere sahipken %10,3'ü yöntem hakkında fikri olmadığını, Eğitim Fakültelerinin diğer bölümlerinden mezun olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %95,8'i P.D.Y. hakkında olumlu fikirlere sahipken %4,2'si yöntem hakkında fikri olmadığını, Fen Edebiyat Fakültelerinin bölümleri mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %68,0'ı P.D.Y. hakkında olumlu, %8,0'ı olumsuz fikirlere sahipken %24,0'ı yöntem hakkında fikri olmadığını, eğitimle ilgili

olmayan bölümlerden mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların %86,4'ü P.D.Y. hakkında olumlu, %4,5'i olumsuz fikirlere sahipken %9,1'i yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmişlerdir.

Tablonun yorumlanmasında kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre P.D.Y.'yi daha olumlu bulduğunu, meslekteki çalışma süresi bakımından 11-15 yıl arasında görev yapmış olanların diğer çalışma sürelerindeki öğretmenlere nazaran P.D.Y.'ye daha az olumlu baktığını, Eğitim Fakültelerinin diğer bölümlerinden mezun olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların belirgin bir biçimde P.D.Y. hakkında olumlu fikirlere sahipken Fen Edebiyat Fakültelerinin bölümleri mezunu olup sınıf öğretmeni olarak atanıp görev yapanların P.D.Y.'ye daha az olumlu baktığı sonuçlarına varabiliriz.

Tablo 35: Öğretmenlerin görev yaptığı okulların genel özelliklerinin P.D.Y. hakkındaki öğretmen görüşüne etkisi

Değişken	Kişisel Bilgiler	N	P.D.Y. Hakkındaki Öğretmen Fikri					
			Olumlu		Olumsuz		Fikrim yok	
			f	%	f	%	f	%
Okul türü	Resmî okul	254	203	79,9	23	9,1	28	11,0
	Özel okul	21	17	81,0	2	9,5	2	9,5
Yerleşim yeri	İl merkezi	255	202	79,2	25	9,8	28	11,0
	Köy merkezi	20	18	90,0	-	-	2	10,0
Okulların bulunduğu mahallelerin sosyo ekonomik yapısı	Şehir merkezi mahalle	79	61	77,2	7	8,9	11	13,9
	Merkeze yakın mahalle	73	55	75,3	9	12,3	9	12,3
	Kenar mahalle (sosyo-ekonomik durumu zayıf)	31	28	90,3	2	6,5	1	3,2
	Kalıcı konut bölgesi (Deprem konutları)	71	57	80,3	7	9,9	7	9,9
	Köy merkezi	21	19	90,0	-	-	2	10,0

Tablo 35'e göre, çalışmamıza katılan öğretmenlerin görev yaptığı okulun türüne göre; resmî okullarda görev yapan öğretmenlerin %79,9'u P.D.Y. hakkında olumlu, %9,1'i olumsuz fikirlere sahipken %11,0'ı yöntem hakkında fikri olmadığını, özel okullarda görev yapanların %81,0'ı P.D.Y. hakkında olumlu, %9,5'i olumsuz fikirlere sahipken %9,5'i yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin görev yaptığı okulun bulunduğu yerleşim yerine göre, il merkezindeki okullarda görev yapan öğretmenlerin %79,2'si P.D.Y. hakkında olumlu, %9,8'i olumsuz fikirlere sahipken %11,0'ı yöntem hakkında fikri olmadığını, köy merkezinde görev yapan öğretmenlerin %90,0'ı P.D.Y. hakkında olumlu fikirlere sahipken %10,0'ı yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin görev yaptığı okulların bulunduğu mahallenin sosyo-ekonomik yapısına göre, şehir merkezindeki mahallede bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %77,2'si P.D.Y. hakkında olumlu, %8,9'u olumsuz fikirlere sahipken %13,9'u yöntem hakkında fikri olmadığını, merkeze yakın mahallede bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %75,3'ü P.D.Y. hakkında olumlu, %12,3'ü olumsuz fikirlere sahipken %12,3'ü yöntem hakkında fikri olmadığını, kenar mahallede (sosyo-ekonomik durumu zayıf) bulunan bir okulda görevli öğretmenlerin %90,3'ü P.D.Y. hakkında olumlu, %6,5'i olumsuz fikirlere sahipken %3,2'si yöntem hakkında fikri olmadığını, kalıcı konut bölgesindeki (Deprem konutları) bir okulda görevli öğretmenlerin %80,3'ü P.D.Y. hakkında olumlu, %9,9'u olumsuz fikirlere sahipken %9,9'u yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmişlerdir.

Tablonun yorumlanmasında, öğretmenlerimizin görev yaptığı okul türünün özel veya resmi olmasının P.D.Y. hakkındaki öğretmen görüşlerinde belirgin etkisinin olmadığı, yüksek oranda olumlu baktıkları, okulun yerleşim yerine göre, şehir merkezi ve merkeze yakın okullarda görev yapan öğretmenlerin, kenar mahalle veya köy merkezindeki okullarda görevli öğretmenlere nazaran P.D.Y.'ye daha az olumlu baktıkları sonucuna varılabilir. Bunu öğretmen atama yöntemi ile açıklayabiliriz. M.E.B. öğretmen atamalarını, öğretmenlerin görev süresi ve görevli oldukları yere göre farklılıklar gösteren hizmet puanı üstünlüğüne göre yapmaktadır. Görev süresi fazla olan öğretmenlerin hizmet puanı yüksek olacağından il merkezinde tercih edilen okullara tayin talepleri çok kolay gerçekleşmektedir. Tablo 34'teki kişisel bilgilere göre öğretmenliğe başlama yılı eski olanların P.D.Y.'yi uygulama düzeyinin de düşük olduğu, yeni öğretmenlerin ise daha yüksek olduğu sonucunu belirtmiştik. Geleneksel yöntemleri kullanmayı tercih eden, yeni gelişmelere çok fazla açık olmayan, eğitimde meydana gelen gelişmelere akredite olmakta zorlanan bazı öğretmenlerin şehir merkezindeki okullarda bulunma olasılığının yüksek olacağı düşünülmektedir. Göreve

yeni başlayan öğretmenler nispeten kenar mahalle okulları ya da köy merkezindeki okullarda görev yapacak ve yeni bilgileriyle eğitimdeki gelişmelere daha olumlu bakacağı düşünülmektedir. Ayrıca P.D.Y.'ye en çok olumsuz bakan öğretmenlerin daha çok merkeze yakın mahallelerde görevli öğretmenler olduğu sonucuna varılmıştır.

3.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde, “İlköğretim birinci kademedeki Portfolyo değerlendirme yöntemini sınıflarında uygulayan sınıf öğretmenlerinin söz konusu uygulama ile ilgili sorulara açık uçlu sorulara verdikleri cevaplarda farklılıklar nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular ve bulguların yorumu sunulmuştur.

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde teyp kayıtları çözümlenmiş ve birbirine yakın görüşler gruplandırılarak aşağıda belirtilmiştir.

Soru 1. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayacağınızı duyduğunuzda neler düşündünüz?

- ✓ Öğrencilerimin kişisel gelişimine ve ders başarısına etkisi olacağını düşündüğüm için, onlar adına mutlu oldum.
- ✓ Standart ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden farklı bir uygulama yapacağım için sevindim.
- ✓ Öğrencilerin kolay uyum sağlayamayacağını düşündüm, endişelendim.
- ✓ Kişisel girişimlerimle uygulamaya başladığım için kendime çok güveniyordum.
- ✓ Zaten yoğun olan işlerimin biraz daha artacağını düşündüm.
- ✓ Nereden başlayacağımı şaşırdım. Araştırıp bilgi sahibi olmak istedim.
- ✓ Her ders için bu çalışmayı yaparak süre kaybedeceğimi düşündüm.
- ✓ Uygulama esnasında problem yaşayabileceğimi düşündüm.
- ✓ Konuya yabancıydım, seminerler ile fikir sahibi oldum.

Soru 2. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda aldığınız eğitimlerle ilgili neler düşünüyorsunuz?

- ✓ Uygulama ile ilgili herhangi bir eğitim almadım. Kendim araştırdım.
- ✓ Eğitim ve öğretim dönemi başındaki müfettiş seminerlerinde belirtildi ve araştırdım.

- ✓ Bilgilerimin yeterli olmadığını düşünüyorum. Daha iyi sonuçlar alabilmek için daha fazla eğitim alabilirim.
- ✓ Bu konu ile ilgili eğitimlerle beraber uygulama yapan kişilerin tecrübeleri daha faydalı olabilir.
- ✓ Herhangi bir eğitim almadık. Zümre arkadaşlarımızla beraber araştırmalarımızla planladık.
- ✓ Eğitim almadım ama her yıl yaptığım çalışmalar bana tecrübe oluyor. Her yıl bu uygulamanın daha ileriye gideceğini düşünüyorum.

Soru 3. Sizce veliler “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkında neler düşünüyorlar?

- ✓ Farklı bir uygulama olduğunu biliyorlar ama tam olarak amacını çözemediklerinden önyargılı yaklaşıyorlar.
- ✓ Tam anlamıyla ciddiye almıyorlar, öğretmenin özellikle sunu günlerini çok sıkı takip etmesi gerekir.
- ✓ Önemli buluyorlar ama klasik sınav sistemden tam anlamıyla kopamadıklarından sınav sonuçlarını daha çok önemsiyorlar.
- ✓ Bazen çocuklarının bu kadar becerikli olduklarını bilmediklerini belirtiyor ve şaşırıyorlar. Uygulama sonrası çocuklarının bilmedikleri yönlerinin ortaya çıkartılmasından çok mutlu oluyorlar.
- ✓ Oldukça olumlu bakıyorlar.
- ✓ Portfolyo sunum günlerinden çok memnun ayrılıyorlar.
- ✓ Çocuklarının çalışmalarının daha ayrıntılı görmek onları sevindiriyor.
- ✓ Çalışmaların faydalı olduğuna inanıyorlar.
- ✓ Çalışmalarını daha düzenli yapma ve saklama konusuna daha istekli olduklarını söylüyorlar.
- ✓ Çocuklarının sunum becerisi ve kendine güven konusunda çok olumlu etkisi olduğunu düşünüyorlar.

Soru 4. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ne geçiş aşamasında ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

- ✓ Yeni bir uygulamaya geçmek her zaman zor olmuştur. Bu nedenle zorlandım.

- ✓ Geçiş aşamasında zorlandım ancak işin içine girdikçe bizim yaptığımız şeylerden çok da farklı olmadığını anladım.
- ✓ Alışık olduğumuz sistemden farklı olduğu için zorlandım.
- ✓ Hazır testleri kullanmaktan çok etkinlik hazırlamak zor geldi.
- ✓ Değişik alanlarda performans ve proje ödevi konusu bulmakta zorluk çektim.
- ✓ Kağıtların dosyalara yerleştirilmesinde ve kategorilere ayrılmasında zorlandım.
- ✓ Klasik değerlendirme yönteminden çeşitli nedenlerle vazgeçemedim. Klasik yöntemle portfolyo değerlendirmesini bir arada uygulamak zorunda olduğumuz için zorlandım.
- ✓ Küçük sınıflarda uygulaması daha zor olduğu için zorlandım.
- ✓ Kalabalık sınıflarda öğrencilerde aynı kavrama düzeyini oluşturabilmek zor olduğu için öğrencilere yöntemi anlatmakta biraz zorlandım.
- ✓ Zorlanmadım, kolay oldu.

Soru 5. Şu anda zorluklarla karşılaşıyor musunuz?

- ✓ Şu anda herhangi bir zorluk yaşamıyorum.
- ✓ Öğrencilerin dosyalarını düzenlemede yaşadıkları problemlerden dolayı zorluk yaşıyorum.
- ✓ Öğrencilerde motivasyonu güçlü tutmakta biraz zorlanıyorum.
- ✓ Bazen çalışma kağıtlarını fazla verdiğimde öğrencilerde bıkkınlığa yol açıyor. Ayrıca, çalışmalar öğrencinin seviyesine uygun olursa zorlanmıyorlar.
- ✓ Öğrenciler zamanla neler yapacağını öğrendikçe zorluklar da azalmaya başladı.
- ✓ Bazı öğrenciler çalışmanın amacını kavrayamadığından çok önem vermiyor.
- ✓ Bazı öğrenciler çalışmalarını çok düzenli yapmıyor ve iyi saklamıyor.
- ✓ Şu anda her şey kolay ve sistemli gidiyor.

Soru 6. Sizce “portfolyo değerlendirme yöntemi” nedir?

- ✓ Öğrencinin gelişimini takip edebileceğimiz bir dosyalama sistemi.
- ✓ Öğrencilerin şimdiye kadar farkına varamadığımız yönlerini fark etmemizi sağlayan bir yöntemdir.
- ✓ Öğrenci çalışmalarının sergilenmesi ve velilerin bilgilendirilmesidir.
- ✓ Çocuğun gelişimini farklı zeka alanlarına göre değerlendirmedir.

- ✓ Öğrencinin becerilerini, çabalarını ve gelişimini yaptığı ürünleri sergileyerek ortaya konmasıdır.
- ✓ Öğrencinin sadece ne bildiğini ölçmek yerine onu değişik bilişsel alanlara (Bilgi – Kavrama – Uygulama – Analiz – Sentez - Değerlendirme) göre değerlendirmeye yarayan bir yöntemdir.
- ✓ Öğrencinin süreç içerisinde gelişiminin gözlenmesidir.
- ✓ Öğrencinin diğer zeka alanlarındaki gelişimini ölçebilmenin yoludur.
- ✓ Klasik değerlendirmeden farklı olarak öğrencinin bilgi düzeyinin nerede olduğunu değil nereden nereye geldiğini, gelişiminin nasıl olduğunu ortaya koyan bir yöntemdir.
- ✓ Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini orta çıkararak yaratıcılıklarını geliştiren ve öğrendiklerini görmemizi sağlayan bir yöntemdir.
- ✓ Öğrencinin gelişim sürecini belgelerle ortaya koyar. Veli ile öğretmenin öğrenci hakkında bilgi edinebilmesini sağlar. Portfolyo ile çocukların çok farklı yönleri ortaya konulabilir. Çocukların kendilerini ifade etmek için seçtikleri çalışmaların bir bütünüdür.
- ✓ Portfolyo çocuğun çeşitli zeka alanlarında öğrendiği bilgileri, yaparak ve yaşayarak, düşüncelerini katarak ortaya koymasısıdır. Bu şekilde öğrenilenlerin akıda kalıcı olması sağlanır.
- ✓ Öğrencinin yaptığı çalışmalarla kendini ifade etmesi, becerilerini göstermesidir.
- ✓ Öğrencinin tüm yönleriyle gelişiminin değerlendirilmesidir.
- ✓ Öğrencinin düşünme yapısını fark ederek çoklu zeka alanlarındaki tüm becerilerini ortaya koymasısıdır.
- ✓ Öğrencinin çok farklı şekillerde yaptığı çalışmaların değerlendirilmesidir.
- ✓ Derslerde öğrendiklerinin belgesi olan çalışmalarını kendi düşünceleri ile ifade etmesi ve gelişiminin değerlendirilmesidir.

Soru 7. Portfolyo sunum günü öncesinde ve portfolyo sunum gününde nelere dikkat ediyorsunuz?

- ✓ Portfolyo sunumunu her dönemin sonunda olacak şekilde iki kere yaparım.
- ✓ Sunum günü öncesinde öğrencilerle toplantı yaparım. Çalışmalarını düzenlemeleri konusunda uyarıyorum.
- ✓ Öğrencilerle velilerin portfolyo dosyasını beraberce hazırlamalarını isterim.

- ✓ Son üç haftayı değerlendirme sunumu için kullanmaya çalışıyorum. Kura ile sunum gününü ve saatini tespit ediyorum. Akran değerlendirmesi için arkadaşını da kura ile belirlerim. Her gün dört öğrenci sunum yapıyor. Sunum saatinden 10-15 dakika önce gelip sunum panosunu düzenlemesi gerekir.
- ✓ Hem kendim hem de anne-baba, akranı ve kendisinin de değerlendirme formu doldurmasını isterim.
- ✓ Bu uygulamada daha çok çocuğun gelişimi değerlendirmek gerektiğini velilere bildiririm. Hataların üzerine gitmektense nasıl düzeltilebileceği gibi yorumlar yapmalarını isterim. Daha çok olumlu yönünü kullanmaya çalışırım.
- ✓ Çocuklarına, onların bireysel özelliklerini göz önünde bulundurarak, nasıl yaklaşırlarsa derslerinde ve onlarla iletişimlerinde daha olumlu sonuçlar alabilecekleri konularında velileri bilgilendirmeye çalışıyorum.
- ✓ Öğrencinin sunacağı çalışmaları üzerinde daha önceden çalışmasını isterim.
- ✓ Sunum günü mümkün olduğunca öğrenciyi konuşturmaya çalışıp, çalışmalarını, nerelerde zorlandığını, nelerden hoşlandığını ailesine anlatmasını istiyorum.
- ✓ Velilere, çocuklarını değerlendirirken, olumsuz özelliklerinden çok olumlu özelliklerini farkedip, geleceğe yönelik kendine güvenin kırılmaması için uyarılarda bulunurum.
- ✓ Sunum sırasında öğrencinin rahat olması için salonda rahat bir ortamın olmasına dikkat ederim. Öncelikle okul kıyafeti ile değil de serbest bir kıyafet giymesini tercih ederim. Küçük ikramlar faydalı olabiliyor.
- ✓ Velilere, öğrencinin dosyası, gelişimi ve sunum sırasındaki tespitlerini paylaşımları için özellikle ısrarda bulunuyorum.

Soru 8. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğretmen için faydaları nelerdir?

- ✓ Öğrencilerin gelişimi bütün halinde görmemizi sağlar.
- ✓ Her öğrencinin farklı yönlerini tanımamızı sağlar.
- ✓ Öğretmenleri sadece sınav sonuçlarına göre değerlendirme yapmaktan ve tekdüzelikten kurtarır.
- ✓ Öğrencilerin bireysel olarak değerlendirmemizi sağlar. Her öğrencinin gelişimi ve becerisi aynı alanda olmayacağından öğrencileri ayrı ayrı değerlendirebilmeyi sağlar.

- ✓ Öğrencilerin olumsuzluklarından çok, olumlu yönlerini görmemizi sağlar. Öğrenci ile aramızdaki bağın kuvvetlenmesini sağlar.
- ✓ Öğrencinin gelişimi, çabaları, sorumluluk duygusu, tertipli ve düzenli çalışması vb. konular hakkında ayrıntılı bilgiye sahip olmamızı sağlar
- ✓ Öğrencinin hangi konularda ne kadar bilgiye sahip olduğundan çok öğrencinin diğer öğrencilerden farklı olarak neler bildiğini görmemizi sağlar.
- ✓ Hangi dersin hangi konusunu daha iyi kavrayıp hangilerini kavramadığımızı bütün olarak görmemizi sağlar.
- ✓ Öğrencinin gizli yeteneklerini tanımamıza yardımcı olur.
- ✓ Sınavlardaki net sayısını sayısal olarak değerlendirmekten çok öğrenciyi her yönü ile değerlendirmemizi sağlar.
- ✓ Öğrencinin becerilerini farkedip bu yönde geliştirmemize yardımcı olur.

Soru 9. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğrenci için faydaları nelerdir?

- ✓ Öğrencinin anne ve babasının karşısına, yazılı ve sözlü notlarının dışında, kendi emeği ile hazırladığı çalışmalarla çıkması onlara zevk verir.
- ✓ İşbirliği içinde çalışabilme becerilerini geliştirir, öğrencilerin grup çalışmalarına yatkınlıklarını artırır.
- ✓ Öğrencinin değişik zeka alanlarının da ortaya çıkmasını sağlar.
- ✓ Öğrencinin yaratıcılığını geliştirip, ürün ortaya koymasını sağlar.
- ✓ Öğrencinin çalışma ve başarıma arzusunu artırır.
- ✓ Sadece bilgi düzeyinde değil diğer bilişsel alanlardaki becerilerinin de gelişmesini sağlar.
- ✓ Kendi çalışmalarını ve arkadaşının çalışmalarını eleştirme becerilerini geliştirir.
- ✓ Topluluk karşısında konuşma ve sunum becerilerini geliştirir.
- ✓ Derslere bir amaç için, sıkılmadan, zevkle katılmalarını sağlar.
- ✓ Kendi çalışmalarını yine kendisi sunum değerlendireceği için sorumluluk duygusu gelişir.
- ✓ Başarılı olmanın verdiği duyguları, ailesi, öğretmeni ve arkadaşıyla birlikte yaşamak.
- ✓ Öğrencinin okula karşı olumlu tutum geliştirmesini sağlar.
- ✓ Öğrencinin çalışmalarını ailesi ve başkaları ile paylaşacağını bilmesi onun daha özenli ve dikkatli olmasını sağlar

- ✓ Öğrenciler çalışmalarını kendileri yaptıklarından ve sunduklarından öğrenmeleri daha kalıcı olur.
- ✓ Öğrencinin ailesiyle daha resmi bir ortamda iletişim kurması ile çocukta birey olarak değer verildiği hissi uyanır.
- ✓ Öğrenci, sadece ders başarılarını değil aynı zamanda kişilik özelliklerini de anlatabilmek için fırsat bulmuş olur.

Soru 10. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin veli için faydaları nelerdir?

- ✓ Velilerin çocuklarını daha iyi tanımalarını ve yeteneklerinin farkına varmalarını sağlar.
- ✓ Okullarda yapılan etkinlikler velilerin okula olan ilgisini ve okul etkinliklerine katılım düzeyini artırır. Veliler, okulda yapılan etkinliklerden haberdar olurlar, okula olan ilgileri artar.
- ✓ Velinin, okulda yapılan etkinliklerle ‘bizim okulda değişik uygulamalar yapılıyor’ düşüncesi geliştirmesine ve okula sahiplenme duygusunun artmasına sebep olur.
- ✓ Çocuklarına okulda özel ilgi gösterildiğini, birey olarak değer verildiğinin farkına varmalarını sağlar.
- ✓ Her çocuğun gelişiminin ayrı ayrı ortaya konduğunun farkına varırlar.
- ✓ Aileler, çocuklarının farklı becerilerini görünce çocuklarına bakış açıları değişir.
- ✓ Aile içindeki iletişim değişir ve gelişir.
- ✓ Veliler çocuklarının ilgi ve ihtiyaçlarının farkına varırlar. Hangi konularda yetenekli veya hangi konularda eksikliği var fark etmelerini sağlar.
- ✓ Çocukları ile beraber ilerde hatırlayacakları güzel bir deneyime sahip olurlar.
- ✓ Çocukları ile daha fazla ilgilenmeleri gerektiğinin farkına varırlar.
- ✓ Okul ile ilgili en önemli şeyin sadece derslerden alınan notlar veya sınavlardaki başarı sırası olmadığını farkına varırlar.

Soru 11. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin dezavantajları nelerdir?

- ✓ Öğrencilerin ileriki yaşamlarında girecekleri sınavlarda bilgiye yönelik sınavların yapılması klasik yöntemlerden uzak kalmayı engellemektedir. Ancak öğretmenler olarak alternatif yöntemlerin uygulanmasının gerekliliğinin farkındayım. Bu sebeple her iki değerlendirme yönteminin (klasik ve portfolyo

değerlendirmesi) bir arada uygulanması zaman kaybına yol açabileceği gibi zor da olacaktır.

- ✓ Öğrencilerde zamanla bıkkınlık meydana gelebilmektedir. Bu sebeple motivasyon yüksek tutulmalı.
- ✓ Sistemli çalışılmazsa dosyalama konusunda problem yaşanabilir.
- ✓ Müfredatın yoğunluğu ve bundan dolayı yeterli zamanın olmayışından dolayı uygulanması zordur.
- ✓ Öğretmen ve öğrencinin zamanını alıyor.
- ✓ Öğrencilerin girecekleri sınavlara yönelik bir yöntem olmadığından test başarısını veya hızlı bir test tekniği öğrenmelerini engelleyebilir.
- ✓ Kalabalık sınıflarda uygulanması zor bir yöntemdir.
- ✓ Özellikle ilköğretim 1-2-3. sınıflarda uygulanması zor olabilmekte. Ancak 4-5. sınıflarda uygulanması daha kolay olabilir.
- ✓ Öğretmenin ders dışında da fazlasıyla zaman ayırması gereken bir değerlendirme yöntemidir.

Soru 12. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanmasıyla ilgili değişmesini istediğiniz (eklemek ya da çıkarmak istediğiniz) şeyler var mı?

- ✓ Öğretmenlerin, öğrenci dosyalarına konulabilecek etkinlik sayfaları kullanmaları daha iyi olacaktır.
- ✓ Veliler portfolyo değerlendirme yöntemi hakkında daha fazla bilinçlendirilip çocuklarının çalışmalarını daha yakından takip etmeleri sağlanabilir.
- ✓ Not çizelgesinde ayrı bir sütun olarak belirtilip ortalamaya konulabilir.
- ✓ Müfredat programının azaltılması bu yöntemin daha etkili uygulanmasını sağlayabilir.

Soru 13. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni okullarında uygulamak isteyen öğretmenler için önerileriniz nelerdir? nelere dikkat etmeleri gerekir?

- ✓ Portfolyo değerlendirme yöntemini uygulayan kişilerle görüşmeliler.
- ✓ Konu ile ilgili eğitim almaları faydalı olabilir.
- ✓ Konu ile ilgili doküman, kitap araştırmalı ve okumalıdır.
- ✓ Başta problem yaşayacaklardır. Fakat öğrenciler zamanla uygulamayı kavrayacağından dolayı, hemen uygulamadan vazgeçmesinler.

- ✓ Öğrencilerin yapmış oldukları çalışma kağıtlarını eğer öğretmen değerlendirdiyse motive edici sözler yazmalı
- ✓ Çalışmanın başından iyi bir planlama yapılmalı. Amaçlar ve değerlendirme ölçekleri beraberce baştan belirlenmeli.
- ✓ Çalışmanın daha çok olumlu yönleri kullanılmalı. Yani öğrencilerin eksik olduğu yönleri belirtmektense iyi yaptığı başarılarını ön plana çıkartarak eksik çalışmaların nasıl tamamlanabileceği üzerinde durulmalı.
- ✓ Eleştirmek değil pekiştirme yapılmalı.
- ✓ Öğretmen ve aile, öğrenciye rehber olmalılar. Bazı çalışmalarını öğrenci ile birlikte yapmalılar.
- ✓ Veliler “portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda daha fazla bilinçlendirilmeli

Soru 14. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni okullarında uygulamak isteyen yöneticiler için önerileriniz nelerdir? Nelere dikkat etmeleri gerekir?

- ✓ Sınıfında P.D.Y.’yi uygulamak isteyen öğretmene her konuda yardımcı olmak ve gerekli imkanları kullandırmak.
- ✓ Uygulamanın bütün okul genelinde uygulanmasını sağlamak.
- ✓ Portfolyo değerlendirmesini uygulayan okulları incelemeleri, örnekleri görmeleri
- ✓ Alternatif değerlendirme yöntemleri ve P.D.Y. ile ilgili okul genelinde belli bir takvim izlenerek hizmetiçi seminer düzenlenmeli. Seminerler, süreç içine yayılmalı ve uygulamalı örnekler içermesi gerekir.
- ✓ Başlangıçta uygulamayı pilot bir sınıfta başlatmalı ya da uygulama yapan öğretmenlerden bilgiler alarak, aksayan noktaları tespit edip düzelttikten sonra tüm okulda uygulamaya başlamalıdır.
- ✓ Konu ile ilgili araştırma yapmalı, doküman ve kitaplar toplamalıdır.
- ✓ Öğretmenler ile birlikte onlar da seminerlere katılmalı ve kendileri de portfolyo değerlendirmesinin ne demek olduğunu çok iyi öğrenmelidir.
- ✓ Velilere de portfolyo değerlendirmesi ile ilgili seminerler verilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalı.

Soru 15. “Portfolyo değerlendirme yöntemi ile elde ettiğiniz değerlendirme sonucunu öğrenci not ortalamasında kullanıyor musunuz?

- ✓ Kanaat notu olarak kullanıyorum.
- ✓ Proje ve performans ödevi şeklinde kullanıyorum.
- ✓ Tek bir yöntemle not vermenin doğru olmadığını düşündüğüm için sınav, test ve diğer not verme yöntemleriyle birlikte kullanıyorum.
- ✓ Yeni yönetmelik gereği, öğretmene kanaat için biraz daha serbestlik tanınmış. Bu sebeple bütün ortalamalar haricinde direkt ortalamaya etki edecek şekilde ciddi bir şekilde kullanıyorum.
- ✓ Kanaat notu kullanmamda yol gösterici oluyor.
- ✓ Direkt karneye not olarak yansıtıyorum. Daha çok öğrenci gelişimini takip amaçlı bilgi sahibi oluyorum.

3.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde, “Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı sınıflarda, öğrenciler uygulama ile ilgili neler düşünmektedirler?” alt problemine ilişkin bulgular ve bulguların yorumu sunulmuştur. Öncelikle araştırmaya katılan öğrencilerin P.D.Y. hakkındaki görüşleri frekans ve yüzdelik dağılımlarıyla değerlendirilecektir. Daha sonra öğrencilere P.D.Y. hakkında uygulama ile ilgili sorulara verdikleri cevaplar yakınlık derecelerine göre sınıflandırılıp aktarılacaktır.

Tablo 36: Öğrencilerin P.D.Y.’ye genel bakış açısı.

Madde No	ANKET MADDELERİ	Evet katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
9	Bana göre portfolyo uygulanması kolay bir yöntemdir.	4	25,0	7	43,8	5	31,3
14	Portfolyo dosyasını inceleyen kimse, benim hakkımda bilgi edinir	8	50,0	7	43,8	1	6,3
16	Portfolyo değerlendirmesi yapılıyorsa başka değerlendirme yöntemlerine (yazılı, test, sözlü...) gerek yoktur.	6	37,5	3	18,8	7	43,8
17	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman gerektirmektedir.	8	50,0	4	25,0	4	25,0
18	Bu yöntemle ‘Bana Değer Verildiğini’ anladım.	11	68,8	3	18,8	2	12,5
22	Bu yöntem, okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.	6	37,5	6	37,5	4	25,0

Tablo 36' nın devamıdır.

23	Portfolyo dosyası oluşturmak benim için kolay oldu.	8	50,0	4	25,0	4	25,0
24	Portfolyo dosyası hazırlamak hoşuma giden bir uygulama değildir.	-	-	4	25,0	12	75,0
25	Bu yöntemi uygulamakta çok istekli değilim.	2	12,5	4	25,0	10	62,5
28	Portfolyo değerlendirmesi diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.	12	75,0	4	25,0	-	-

Tablo 36' ya göre, “Bana göre portfolyo uygulanması kolay bir yöntemdir.” soru maddesine öğrencilerden %25,0’ı ‘Evet katılıyorum’, %43,8’i ‘Biraz katılıyorum’, %31,3’ü ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo dosyasını inceleyen kimse, benim hakkımda bilgi edinir” soru maddesine öğrencilerden %50,0’ı ‘Evet katılıyorum’, %43,8’i ‘Biraz katılıyorum’, %6,3’ü ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirmesi yapılıyorsa başka değerlendirme yöntemlerine (yazılı, test, sözlü...) gerek yoktur.” soru maddesine öğrencilerden %37,5’i ‘Evet katılıyorum’, %18,8’i ‘Biraz katılıyorum’, %43,8’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Uygulanabilmesi için uzun bir zaman gerektirmektedir.” soru maddesine öğrencilerden %50,0’ı ‘Evet katılıyorum’, %25,0’ı ‘Biraz katılıyorum’, %25,0’ı ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Bu yöntemle ‘Bana Değer Verildiğini’ anladım.” soru maddesine öğrencilerden %68,8’i ‘Evet katılıyorum’, %18,8’i ‘Biraz katılıyorum’, %12,5’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Bu yöntem, okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.” soru maddesine öğrencilerden %37,5’i ‘Evet katılıyorum’, %37,5’i ‘Biraz katılıyorum’, %25,5’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo dosyası oluşturmak benim için kolay oldu.” soru maddesine öğrencilerden %50,0’ı ‘Evet katılıyorum’, %25,0’ı ‘Biraz katılıyorum’, %25,0’ı ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo dosyası hazırlamak hoşuma giden bir uygulama değildir.” soru maddesine öğrencilerden %25,0’ı ‘Biraz katılıyorum’, %75,0’ı ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Bu yöntemi uygulamakta çok istekli değilim.” soru maddesine öğrencilerden %12,5’i ‘Evet katılıyorum’, %25,0’ı ‘Biraz katılıyorum’, %62,5’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirmesi diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.” soru maddesine öğrencilerden %75,0’ı ‘Evet katılıyorum’, %25,0’ı ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir.

Bu veriler ışığında öğrencilerin; P.D.Y.'nin aslında çok kolay bir yöntem olmadığını, portfolyo dosyasını inceleyen bir kişinin öğrenci hakkında bilgi edinebileceğini, P.D.Y. ile birlikte diğer standart ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin de gerekli olduğunu, uygulanabilmesi için çok uzun zamana gerek olmadığı yani zaman kaybına neden olmadığını, bu yöntemle kendisine değer verildiğini hissettiğini, yöntemi uygulamaya başlarken çok fazla zorlanmadığını, uygulamadan zevk aldığını, uygulama sırasında istekli olduğunu ve P.D.Y.'nin başka okullara ve uygulamayan öğrencilere tavsiye edilebilecek bir yöntem olduğunu düşündüğü sonucuna varabiliriz. Özetle; P.D.Y.'yi uygulayan öğrenciler bu yönetime genel olarak olumlu tavır göstermektedirler.

Tablo 37: Öğrencilerin P.D.Y.'nin becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili görüşleri

Madde No	ANKET MADDELERİ	Evet katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
1	Portfolyo değerlendirmesi güçlü ve zayıf yönlerimi farketmemi sağlar.	15	93,8	1	6,3	-	-
2	Portfolyo değerlendirmesi sorumluluk duygumun artmasını sağlar	14	87,5	2	12,5	-	-
3	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile kendime güvenim gelişir.	10	62,5	5	31,3	1	6,3
4	Portfolyo değerlendirme yöntemi yeteneklerimi sergilememi sağlar.	13	81,3	3	18,8	-	-
5	Portfolyo değerlendirme yöntemi güzel çalışmalarımı sergilememi sağlar.	13	81,3	3	18,8	-	-
6	Portfolyo değerlendirme yöntemi gelişimimi takip edebilme olanağı verir.	7	43,8	9	56,3	-	-
7	Bu yöntemle sunum yeteneğim ve konuşma yeteneğim gelişir.	10	62,5	5	31,3	1	6,3
8	Portfolyo değerlendirmesi yaratıcılığımın gelişmesini sağlar.	11	68,8	5	31,3	-	-
10	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile başarılarımı gösterme şansını buldum.	13	81,3	3	18,8	-	-
15	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.	9	56,3	7	43,8	-	-
19	Portfolyo değerlendirme yöntemi okuldaki başarıyı artırmıştır.	6	37,5	7	43,8	3	18,8
20	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çalışmalarımı daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladım.	12	75,0	4	25,0	-	-

Tablo 37' nin devamıdır

21	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çalışmalarımı saklama ve temiz tutma konusunda daha dikkatli davranmaya başladım	10	62,5	6	37,5	-	-
27	Bu yöntemin uygulanması gelecekteki başarıyı olumlu yönde etkileyecek.	12	75,0	4	25,0	-	-

Tablo 37' ye göre, “Portfolyo değerlendirmesi güçlü ve zayıf yönlerimi farketmemi sağlar.” soru maddesine öğrencilerden %93,8'i ‘Evet katılıyorum’, %6,3’ü ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirmesi sorumluluk duygumun artmasını sağlar.” soru maddesine öğrencilerden %87,5'i ‘Evet katılıyorum’, %12,5'i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi ile kendime güvenim gelişir.” soru maddesine öğrencilerden %62,5'i ‘Evet katılıyorum’, %31,3’ü ‘Biraz katılıyorum’, %6,3’ü ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi yeteneklerimi sergilememi sağlar.” soru maddesine öğrencilerden %81,3’ü ‘Evet katılıyorum’, %18,8'i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi güzel çalışmalarımı sergilememi sağlar.” soru maddesine öğrencilerden %81,3’ü ‘Evet katılıyorum’, %18,8'i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi gelişimimi takip edebilme olanağı verir.” soru maddesine öğrencilerden %43,8'i ‘Evet katılıyorum’, %56,3’ü ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Bu yöntemle sunum yeteneğim ve konuşma yeteneğim gelişir.” soru maddesine öğrencilerden %62,5'i ‘Evet katılıyorum’, %31,3’ü ‘Biraz katılıyorum’, %6,3’ü ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirmesi yaratıcılığımın gelişmesini sağlar.” soru maddesine öğrencilerden %68,8'i ‘Evet katılıyorum’, %31,3’ü ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi ile başarılarımı gösterme şansı buldum.” soru maddesine öğrencilerden %81,3’ü ‘Evet katılıyorum’, %18,8'i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.” soru maddesine öğrencilerden %56,3’ü ‘Evet katılıyorum’, %43,8'i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi okuldaki başarıyı artırmıştır.” soru maddesine öğrencilerden %37,5'i ‘Evet katılıyorum’, %43,8'i ‘Biraz katılıyorum’, %18,8'i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. “Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çalışmalarımı daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladım.” soru maddesine

öğrencilerden %75,0'ı 'Evet katılıyorum', %25,0'ı 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çalışmalarımı saklama ve temiz tutma konusunda daha dikkatli davranmaya başladım." soru maddesine öğrencilerden %62,5'i 'Evet katılıyorum', %37,5'i 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntemin uygulanması gelecekteki başarıyı olumlu yönde etkileyecek." soru maddesine öğrencilerden %75,0'ı 'Evet katılıyorum', %25,0'ı 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "

Bu veriler ışığında P.D.Y.'nin öğrencilerin becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili olarak; güçlü ve zayıf yönlerini fark ettirdiğini, sorumluluk duygusunun artırdığını, kendine güvenini geliştirdiğini, yeteneklerini sergileme fırsatı bulduğunu, güzel çalışmalarını sergileme fırsatı bulduğunu, kendi başarısını takip etmede nispeten başarılı bir yöntem olduğunu, konuşma ve sunum yeteneğinin gelişmesinde ve yaratıcılığını geliştirmede nispeten kullanılacak bir yöntem olduğunu, başarılarını ailesine, öğretmenine ve arkadaşlarına gösterebilme fırsatı bulduğunu, kendisine ileriye dönük hedefler belirlemede biraz da olsa olumlu etkisi olduğunu, okul başarısını kısmi oranda olumlu etkilediğini, çalışmalarını daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladığını ve daha itinalı sakladığını ve gelecek yıllardaki başarısını olumlu yönde etkilediğini düşündüğü sonucuna varabiliriz.

Tablo 38: Öğrencilerin P.D.Y'nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili görüşleri.

Madde No	ANKET MADDELERİ	Evet katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
11	Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması ailemle öğretmenim arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlar.	9	56,3	6	37,5	1	6,3
12	Portfolyo değerlendirmesi ile ailem başarılarımı daha iyi fark etmiş olur.	13	81,3	3	18,8	-	-
13	Portfolyo değerlendirmesi ailemin, okul etkinliklerine katılma isteğini artırır.	7	43,8	6	37,5	3	18,8
26	Ailem sınıfımda bu yöntem uygulandığı için çok memnun.	12	75,0	3	18,8	1	6,3

Tablo 38' de, P.D.Y'nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili öğrencilerin soru maddelerine verdiği cevaplara göre; "Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması ailemle öğretmenim arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlar." soru maddesine öğrencilerden

%56,3'ü 'Evet katılıyorum', %37,5'i 'Biraz katılıyorum', %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesi ile ailem başarılarımı daha iyi fark etmiş olur." soru maddesine öğrencilerden %81,3'ü 'Evet katılıyorum', %18,8'i 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesi ailemin, okul etkinliklerine katılma isteğini artırır." soru maddesine öğrencilerden %43,8'i 'Evet katılıyorum', %37,5'i 'Biraz katılıyorum', %18,8'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Ailem sınıfımda bu yöntem uygulandığı için çok memnun." soru maddesine öğrencilerden %75,0'ı 'Evet katılıyorum', %18,8'i 'Biraz katılıyorum', %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir.

Bu veriler ışığında P.D.Y'nin aileye sağladığı faydalar ile ilgili öğrencilerin soru maddelerine verdiği cevaplara göre öğrencilerin; aile-okul ve öğretmen arasındaki ilişkilerde P.D.Y.'nin nispeten olumlu etkisinin olduğunu, anne ve babasının, başarısını daha iyi fark ettiğini, ailelerin okulda yapılan etkinliklere katılma arzusunu nispeten olumlu etkilediğini, ailesinin bu yöntemin sınıfında uygulanmasından fazlasıyla memnun olduğunu düşündüğü sonucuna varabiliriz.

Bu bölümde, öğrencilerin, P.D.Y. ile ilgili açık uçlu sorulara verdikleri cevaplardan birbirine yakın görüşler gruplandırılarak aşağıda belirtilmiştir. Öğrencilere P.D.Y. uygulaması, olumlu ve olumsuz yönleri hakkında açık uçlu olarak 7 adet soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin verdiği cevaplar, özneliğini korumak açısından mümkün olduğunca değiştirilmeden küçük imla hataları düzeltilerek aktarılmıştır. Sorulara verilen cevaplar şu şekildedir:

Soru 1. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre iyi yönleri ve yararları nelerdir?

- ✓ Bilgimi ve becerilerimi geliştiriyor, başarıyı artırıyor.
- ✓ Babam ve annem derslerimdeki başarımla alakalı bilgi sahibi oluyor.
- ✓ Kendime güvenim arttı, sorumluluk duygum gelişti.
- ✓ Topluluk önünde konuşma ve anlatım yeteneğim gelişti.
- ✓ Çalışmayı zevk alarak yaptım.
- ✓ Eski çalışmalarımı görüp gelişimimi ve zayıf yönlerimi fark ettim.
- ✓ Dönem başından bugüne kadar yaptığım çalışmaları bir arada görebiliyorum.
- ✓ Ailem ve öğretmenim çalışmalarımı görüyor, beğeniyor ve memnun oluyor.

- ✓ Öğrencinin kendi kendini değerlendirmesi iyi bir şeydir.
- ✓ Öğretmenim, arkadaşım ve ailem çalışmalarımı görerek benimle gurur duyuyor.
- ✓ Benim ne kadar düzenli olduğumu ve çalışmalarımı nasıl yaptığımı anlarlar.
- ✓ Benim başka arkadaşımın dosyasını değerlendirmem ve arkadaşımın da benim dosyama değerlendirmesi çok güzel oluyor.
- ✓ Bundan sonra çalışmalarımı daha güzel nasıl yaparım öğreniyorum.
- ✓ Arkadaşlarımın yaptığı çalışmaları görüyor, kendi çalışmamla kıyaslıyorum, benim yaptıklarım yanlış veya eksikse onları tamamlamaya çalışıyorum. Bu da benim daha çok çalışmamı sağlıyor.

Soru 2. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre olumsuz yönleri nelerdir?

- ✓ Hazırladığım dosyayı sunabilmek zor oluyor.
- ✓ Bence çalışmanın olumsuz bir yönü yoktur. Çok güzel bir çalışma.
- ✓ Dosyayı hazırlamak, çalışmalardan en güzellerini seçmek, anlatırken heyecanlanmak ve kaç puan alacağını bilmemek olumsuz bir yönüdür.
- ✓ Portfolyo dosyama düşük puan vermeleri beni üzer. Bu da benim başarıımı düşürür.
- ✓ Biraz zaman alıcı ve yorucu bir çalışmadır.

Soru 3. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulaması sırasında nelere dikkat ettiniz?

- ✓ Güzel olmasına ve dikkat çekici olmasına,
- ✓ Sunum sırasında heyecan yapmamaya ve güzel bir sunum olmasına,
- ✓ Öğretmenimizin verdiği çalışmaları ve ödevleri tam ve düzgün yapmaya,
- ✓ Sunum sırasında çalışmalarımı panoya asarken düzenli olmasına,
- ✓ Portfolyo dosyasının düzenli ve tertipli olmasına,
- ✓ Çalışmalarda kullandığım yazıların düzgün olmasına,
- ✓ Çalışmaları temiz saklamaya,
- ✓ Sunum için seçtiğim ürünlerin çeşitli olmasına,
- ✓ Dosyaya güzel ve dikkatimi çeken ürünleri koymaya dikkat ettim.

Soru 4. Portfolyo (Ürün Dosyası) dosyasına koyacağın ürünleri seçerken hangi özellikleri aradın?

- ✓ Güzel, temiz ve tertipli, renkli, düzenli, seçici olan çalışmaları,
- ✓ Doğrularımın daha çok olduğu çalışmaları,
- ✓ Yazılarımın güzel olduğu çalışmaları,
- ✓ Yaparken hoşlandığım ve güzel olduğunu düşündüğüm çalışmaları,
- ✓ Her çeşit uygulamadan örnek olacak güzel ve doğru olan çalışmaları,
- ✓ Dört gruba ayırdım: Fen ve teknoloji, Matematik, Türkçe ve Sosyal Bilgiler. Her birinden güzel olanları seçtim.
- ✓ Eğlenerek yaptığım çalışmaları seçtim.

Soru 5. Portfolyo değerlendirme çalışması sırasında karşılaştığın güçlükler nelerdir?

- ✓ Çalışmaları seçerken ve dosyayı hazırlarken,
- ✓ Sunum sırasında çok heyecanlandığımdan dolayı,
- ✓ Öğretmenimin verdiği çalışmalardan bazılarını yaparken,
- ✓ Birkaç kere dosyayı düzenlemek zorunda kaldım,
- ✓ İnsan her yeni çalışmaya başlarken biraz zorluk çeker, ben de bazı zorluklar çektim,
- ✓ Anlatım sırasında ne söyleyeceğimi belirlerken,
- ✓ Sunum sırasında sorulan sorulara cevap vermekte,
- ✓ Bana kötü not verecekleri düşüncesi ile anlatım sırasında, çok zorlandım.

Soru 6. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasını tekrar yapacak olsan nelere dikkat edersin?

- ✓ Dönem boyunca öğretmenimin verdiği veya ödev olarak hazırladığım çalışmaları öncekinden daha güzel, daha dikkatli, daha özenli, daha düzgün ve daha doğru yapmaya,
- ✓ Çalışmalara cevap verirken daha doğru cevaplar vermeye,
- ✓ Çalışmalarda kullandığım yazımın daha güzel olmasına,
- ✓ Çalışmaları seçerken daha iyi seçimler yapmaya,
- ✓ Daha güzel ve eğlenceli bir sunum yapmaya,
- ✓ Ürün dosyamda daha çeşitli ürünlerin olmasına,
- ✓ Çalışma kağıtlarının kırışmamış ve temiz olmasına,
- ✓ Başaracağıma inanarak yaptığının daha iyisini yapmaya gayret etmeye,

- ✓ Herkesten çok daha güzel bir dosya hazırlayıp sunmaya,
- ✓ Anlamlı ve ilgi çekici olmasına,
- ✓ Yaptığım çalışmalarını kontrol eder, eksiklerini tamamlar o şekilde koymaya dikkat ederdim.

Soru 7. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulaması ile ilgili öğretmenine tavsiyelerin nelerdir?

- ✓ Aynı çalışmayı tekrar yapmayı çok isterim,
- ✓ Çok güzel bir çalışma oldu. Bir tavsiyem yok.
- ✓ Öğretmenimin dosyama verdiği notu beğenmedim.
- ✓ Her gün sadece bir kişi değerlendirilebilir. Sunum süresi uzun tutulmalı.
- ✓ Her yıl uygulanmasını isterim.

3.2.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde, “Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı sınıflarda öğrenci velileri uygulama ile ilgili neler düşünmektedirler?” alt problemine ilişkin bulgular ve bulguların yorumu sunulmuştur. Öncelikle araştırmaya katılan velilerin P.D.Y. hakkındaki görüşleri frekans ve yüzdelik dağılımlarıyla değerlendirilecektir. Daha sonra velilere yöneltilen P.D.Y. hakkında uygulama ile ilgili sorulara verdikleri cevaplar yakınlık derecelerine göre sınıflandırılıp aktarılacaktır.

Bu bölümde velilerin, yukarıda belirtilen konu alanları ile ilgili vermiş olduğu cevaplar incelenecektir:

Tablo 39: P.D.Y.’ye genel bakış açısı ile ilgili veli görüşleri

Madde No	ANKET MADDELERİ	Evet katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
8	Bana göre portfolyo uygulaması kolay bir yöntemdir.	6	37,5	7	43,8	3	18,8
10	Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlar	14	87,5	2	12,5	-	-
12	Portfolyo değerlendirmesi okul etkinliklerine katılma isteğimi artırdı.	9	56,3	7	43,8	-	-
15	Portfolyo değerlendirmesi yapılıyorsa başka değerlendirme yöntemlerine (yazılı, test, sözlü...) gerek yoktur.	2	12,5	2	12,5	12	75,0

Tablo 39' un devamıdır

16	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman gerektirmektedir.	6	37,5	5	31,3	5	31,3
17	Bu yöntemle her çocuğa ayrı olarak 'Değer verildiğini' anladım.	10	62,5	5	31,3	1	6,3
21	Bu yöntem, sınıfımızda etkili bir şekilde uygulanmıştır.	13	81,3	3	18,8	-	-
22	Çocuğum portfolyo dosyasını oluştururken hiç zorlanmadı.	13	81,3	2	12,5	1	6,3
23	Portfolyo uygulaması sırasında çocuğuma benim de katkıları oldu.	4	25,0	6	37,5	6	37,5
24	Sınıfımızda bu yöntem uygulandığı için çok memnunum.	14	87,5	-	-	2	12,5
26	Portfolyo değerlendirmesi diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.	14	87,5	2	12,5	-	-

Tablo 39'da, P.D.Y.'ye genel bakış açısı ile ilgili, velilerin soru maddelerine verdiği cevaplara göre; "Bana göre portfolyo uygulaması kolay bir yöntemdir." soru maddesine velilerden %37,5'i 'Evet katılıyorum', %43,8'i 'Biraz katılıyorum', %18,8'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlar." soru maddesine velilerden %87,5'i 'Evet katılıyorum', %12,5'i 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesi okul etkinliklerine katılma isteğimi artırdı." soru maddesine velilerden %56,3'ü 'Evet katılıyorum', %43,8'i 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesi yapılıyorsa başka değerlendirme yöntemlerine (yazılı, test, sözlü...) gerek yoktur." soru maddesine velilerden %12,5'i 'Evet katılıyorum', %12,5'i 'Biraz katılıyorum', %75,0'ı 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Uygulanabilmesi için uzun bir zaman gerektirmektedir." soru maddesine velilerden %37,5'i 'Evet katılıyorum', %31,3'ü 'Biraz katılıyorum', %31,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntemle her çocuğa ayrı olarak 'Değer verildiğini' anladım." soru maddesine velilerden %62,5'i 'Evet katılıyorum', %31,3'ü 'Biraz katılıyorum', %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntem, sınıfımızda etkili bir şekilde uygulanmıştır." soru maddesine velilerden %81,3'ü 'Evet katılıyorum', %18,8'i 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Çocuğum portfolyo dosyasını oluştururken hiç zorlanmadı." soru maddesine velilerden %81,3'ü 'Evet katılıyorum', %12,5'i 'Biraz katılıyorum', %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo uygulaması sırasında çocuğuma benim de katkıları oldu."

soru maddesine velilerden %25,0'ı 'Evet katılıyorum', %37,5'i 'Biraz katılıyorum', %37,5'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Sınıfımızda bu yöntem uygulandığı için çok memnunuz." soru maddesine velilerden %87,5'i 'Evet katılıyorum', %12,5'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesi diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir." soru maddesine velilerden %87,5'i 'Evet katılıyorum', %12,5'i 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir.

Bu veriler ışığında; P.D.Y. hakkında, velilerin anket soru maddelerine verdikleri cevaplara göre velilerin genel olarak; uygulanmasının çok ta kolay bir yöntem olmadığını, bu yöntemin aile, okul ve öğretmen arasındaki ilişkinin gelişmesine olumlu etkisi olduğunu, okul etkinliklerine katılım konusunda olumlu tesiri olduğunu, ancak öğrenci başarılarını ölçme ve değerlendirmede tek başına yeterli bir yöntem olmadığını, uygulamanın çok ta kısa sürmediğini, zaman aldığını, bu uygulamayla çocuklarına değer verildiğini hissettiğini, uygulamanın sınıfta etkili bir biçimde uygulandığını, uygulama sırasında çocuğunun çok fazla zorlanmadığını, çocuğuna az da olsa yardımı dokunduğunu, uygulamadan memnun olduğunu ve tavsiye edebileceği bir yöntem olduğunu düşündüğünü söyleyebiliriz.

Tablo 40: P.D.Y.'nin öğrenciye sağladığı faydalarla ilgili veli görüşleri

Madde No	ANKET MADDELERİ	Evet katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
2	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun sorumluluk duygusunun artmasını sağlar	14	87,5	2	12,5	-	-
3	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile çocuğumun kendine güveni gelişir.	16	100,0	-	-	-	-
4	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile çocuğum yeteneklerini sergileme fırsatı buldu.	16	100,0	-	-	-	-
6	Bu yöntemle çocuğumun sunum yeteneği ve konuşma yeteneği gelişir.	15	93,7	1	6,3	-	-
7	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun yaratıcılığının gelişmesini sağlar.	13	81,3	3	18,7	-	-
14	P.D.Y. süreci içerisinde çocuğum, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.	11	68,8	4	25,0	1	6,3
18	Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğumun okul başarısını artırmıştır.	8	50,0	4	25,0	4	25,0

Tablo 40' in devamıdır

19	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çocuğum çalışmalarını daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladı.	11	68,8	3	18,7	2	12,5
20	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çocuğum çalışmalarını saklama ve temiz tutma konusunda daha dikkatli davranmaya başladı.	13	81,3	3	18,8	-	-
25	Bu yöntemin uygulanması çocuğumun gelecekteki başarısını olumlu yönde etkileyecektir.	12	75,0	4	25,0	-	-

Tablo 40'ta, P.D.Y.'nin öğrenciye sağladığı faydalarla ilgili, velilerin soru maddelerine verdiği cevaplara göre; "Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun sorumluluk duygusunun artmasını sağlar." soru maddesine velilerden %87,5'i 'Evet katılıyorum', %12,5'i 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirme yöntemi ile çocuğumun kendine güveni gelişir." ve "Portfolyo değerlendirme yöntemi ile çocuğum yeteneklerini sergileme fırsatı buldu." soru maddesine velilerden hepsi 'Evet katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntemle çocuğumun sunum yeteneği ve konuşma yeteneği gelişir." soru maddesine velilerden %93,7'si 'Evet katılıyorum', %6,3'ü 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun yaratıcılığının gelişmesini sağlar." soru maddesine velilerden %81,3'ü 'Evet katılıyorum', %18,7'si 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde çocuğum, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder." soru maddesine velilerden %68,8'i 'Evet katılıyorum', %25,0'ı 'Biraz katılıyorum', %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğumun okul başarısını artırmıştır." soru maddesine velilerden %50,0'ı 'Evet katılıyorum', %25,0'ı 'Biraz katılıyorum', %25,0'ı 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çocuğum çalışmalarını daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladı." soru maddesine velilerden %68,8'i 'Evet katılıyorum', %18,7'si 'Biraz katılıyorum', %12,5'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çocuğum çalışmalarını saklama ve temiz tutma konusunda daha dikkatli davranmaya başladı." soru maddesine velilerden %81,3'ü 'Evet katılıyorum', %18,8'i 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Bu yöntemin uygulanması çocuğumun gelecekteki başarısını olumlu yönde etkileyecektir." soru

maddesine velilerden %75,0'ı 'Evet katılıyorum', %25,0'ı 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. “

Bu veriler ışığında; P.D.Y.'nin öğrenciye sağladığı faydalarla ilgili, velilerin soru maddelerine verdiği cevaplara göre velilerin; uygulamadan dolayı çocuğunun sorumluluk duygusunun, kendine güveninin, toplum huzurunda konuşma ve sunum yeteneğinin geliştiğini, yaratıcılığının arttığını, çocuğunun yeteneklerini sergileme fırsatı bulduğunu, çocuğun kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde ettiğini, okul başarısını nispeten olumlu yönde etkilediğini, çalışmalarını daha düzenli yapmada ve saklamada olumlu etkisi olduğunu, çocuğun gelecekteki başarısını olumlu yönde etkileyeceğini düşündüğünü söyleyebiliriz.

Tablo 41: P.D.Y.'nin velilere öğrenciyi tanıma ve gelişimlerini takip etme konusunda sağladığı faydalarla ilgili veli görüşleri

Madde No	ANKET MADDELERİ	Evet katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
1	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun güçlü ve zayıf yönlerini farketmemi sağlar.	12	75,0	4	25,0	-	-
5	Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğumun gelişimini takip edebilme olanağı verir.	14	87,5	-	-	2	12,5
9	Bu yöntemle çocuğumun diğer öğrencilerden farklı konularda başarı gösterebildiğini fark ettim.	11	68,8	5	31,3	-	-
11	Portfolyo değerlendirmesi ile çocuğumun şimdiye kadar hiç bilmediğim bir özelliğini fark ettim.	8	50,0	3	18,8	5	31,3
13	Portfolyo dosyasını inceleyen kimse çocuğum hakkında bilgi edinir.	11	68,8	5	31,3	-	-

Tablo 41'de, P.D.Y.'nin velilere öğrenciyi tanıma ve gelişimlerini takip etme konusunda sağladığı faydalarla ilgili velilerin soru maddelerine verdiği cevaplara göre velilerin; “Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun güçlü ve zayıf yönlerini farketmemi sağlar.” soru maddesine velilerden %75,0'ı 'Evet katılıyorum', %25,0'ı 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğumun gelişimini takip edebilme olanağı verir.” soru maddesine velilerden %87,5'i 'Evet katılıyorum', %12,5'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. “Bu yöntemle çocuğumun diğer öğrencilerden farklı konularda başarı gösterebildiğini fark ettim.” soru

maddesine velilerden %68,8'i 'Evet katılıyorum', %31,3'ü 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo değerlendirmesi ile çocuğumun şimdiye kadar hiç bilmediğim bir özelliğini fark ettim." soru maddesine velilerden %50,0'ı 'Evet katılıyorum', %18,8'i 'Biraz katılıyorum', %31,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. "Portfolyo dosyasını inceleyen kimse çocuğum hakkında bilgi edinir." soru maddesine velilerden %68,8'i 'Evet katılıyorum', %31,3'ü 'Biraz katılıyorum' cevabını vermişlerdir.

Bu veriler ışığında P.D.Y.'nin velilere öğrenciyi tanıma ve gelişimlerini takip etme konusunda sağladığı faydalarla ilgili velilerin soru maddelerine verdiği cevaplara göre velilerin; çocuğunun güçlü ve zayıf yönlerini farketmesini sağladığını, çocuğunun gelişimini takip etme fırsatı verdiğini, çocuğunun diğer öğrencilerden farklı konularda başarı gösterebildiğini fark etmesini sağladığını, çocuğunun bilmediği özelliklerini fark etmede nispeten etkisinin olduğunu, çocuğunun portfolyo dosyasını inceleyen kimselerin çocuğunun gelişimi hakkında bilgi edineceğini düşündüğünü söyleyebiliriz.

Bu bölümde, öğrenci velilerinin, P.D.Y. ile ilgili açık uçlu sorulara verdikleri cevaplardan birbirine yakın görüşler gruplandırılarak aşağıda belirtilmiştir. Velilere P.D.Y. uygulamasının olumlu ve olumsuz yönleri hakkında açık uçlu olarak 6 adet soru yöneltilmiştir. Velilerin verdiği cevapların, özneliğini korumak açısından mümkün olduğunca değiştirilmeden küçük imla hataları düzeltilerek aktarılmıştır. Sorulara verilen cevaplar şu şekildedir:

Soru 1. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre iyi yönleri ve yararları nelerdir?

- ✓ Çocuğun derslerini ve ödevlerini daha dikkatli ve düzenli yapmasını sağlar.
- ✓ Çocuğun eksik yönlerini düşünmesini sağlar.
- ✓ Veli olarak çocuğumuzun başarılı olduğu ve eksik olduğu yönleri görme fırsatı buldum.
- ✓ Öğrencilerin bizim kontrolümüzde çalışmalarını aktarması, sunması benim açımdan olumlu bir durumdur.
- ✓ Çocuğumun sunum yeteneğinin ve anlatım kabiliyetinin gelişmesini sağladı.
- ✓ Yaptığı çalışmaların takip ediliyor olması onların daha dikkatli ders çalışmalarına sebep olmuştur.

- ✓ Çocuğumun daha tertipli ve düzenli olmasını sağladı.
- ✓ Kendine güveni arttı.
- ✓ Yaptığı çalışmalarını daha iyi aklında tutması ve unutmamasını sağladı.
- ✓ Arkadaşları arasında bir rekabet ortamı oluşturarak daha çok çalışmasını sağladı.
- ✓ Çocuğumun kendini ifade yeteneği gelişti.
- ✓ Kızımın içine kapanık olma gibi bir problemi var. Sunumu sırasında kendine güveninin geldiğini hissettim, daha çok derslerine yöneldi, derslerine daha çok çalışmaya başladı.
- ✓ Düzenli çalışmayı sağlıyor, çalışmaları dosyada toplayıp istediği zaman eski gelişimini görmesini sağlıyor. Ürünlerini bir arada tutuyor.
- ✓ Çocuğumun ne kadar başarılı olduğu ve kendine güveni olduğunu fark ettim.
- ✓ Hangi konularda eksiği var, hangi konularda yeteneği görmemi sağladı.
- ✓ Çocuğun kendisini bireysel olarak geliştirmesini sağlar. Hayatta bir anlamda 'Ben de varım' diyebilmesini sağlıyor.
- ✓ Çocuğumun bilinmeyen yönlerini fark ettim.

Soru 2. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre olumsuz yönleri nelerdir?

- ✓ Bence uygulamanın olumsuz bir yönü yoktur.
- ✓ Olumsuzluk değil de uygulamanın daha da geliştirilebileceğini düşünüyorum.
- ✓ Yeterli destek olmadığı zaman kendisini ifade etmekte zorlanan çocukların daha da içine kapanacağını düşünüyorum.
- ✓ Öğrenciler eksikliklerini görüp ders çıkarabilmeleri gerekir. Eğer bu olmazsa uygulama asıl amacına ulaşmaz.

Soru 3. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasında çocuğunuza nasıl katkıda buldunuz?

- ✓ Çocuğum kendi başına hazırladı, bizim bir katkımız olmadı.
- ✓ Bazı çalışmalarında kendisine yardımcı oldum.
- ✓ Okulda yapılan sunum çalışmasına katıldım.
- ✓ Dosyasını düzenleme sırasında yardımcı oldum.
- ✓ Çalışmaları sırasında verdiğim fikirlerle yardımcı olmaya çalıştım.
- ✓ Sunum sırasında heyecanlanmaması için yardımcı oldum.

- ✓ Dönem boyunca yapmış olduğu çalışmalardan güzel olanları seçmekte ve dosyasını oluşturmakta yardımcı olabildim.
- ✓ Sunum öncesi evde prova şeklinde sunum yaptırdım.
- ✓ Daha düzenli ve dikkatli çalışmasını sağladım.
- ✓ Çalışma sırasında yanında olduğumuzu, her zaman desteklediğimizi belirten manevi destek verdik.

Soru 4. Çocuğunuzun dönem sonunda yaptığı değerlendirme sunumunu nasıl buldunuz?

- ✓ Çok güzel ve düzenli bir dosya hazırlamış ve sunumu güzel oldu.
- ✓ Bu tür bir uygulamayı ilk defa yaptığı için çocuğumu, heyecanlı, meraklı ve çok ilgili buldum. Yaptığı çalışmaya çok önem verdi. Değerlendirme sonucunu güzel buldum.
- ✓ Çocuğum kusursuz bir sunum yapmıştır, gurur duydum.
- ✓ Diğer arkadaşlarının sunumlarını göremediğimiz için tam bir değerlendirme yapamadık. Ama bana göre başarılıydı.
- ✓ Bu kadar güzel bir anlatım yapacağını hiç tahmin etmemiştim, çok beğendim.
- ✓ Biraz üzüldüm. Dosyasında bazı eksikleri vardı. Sunumu da çok iyi olmadı.
- ✓ Başarılı olacağından emindim, güzel bir anlatım sergiledi.
- ✓ Çocuğumun sunum becerisi yetersiz, kendisini bu konuda yetiştirmesi gerekir.

Soru 5. Çocuğunuz portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasını tekrar yapacak olsa nelere dikkat etmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

- ✓ Daha temiz ve düzenli bir dosya hazırlamasını isterim.
- ✓ Daha akıcı ve güzel bir sunum yapmasını isterim.
- ✓ Anlatımı zayıf ve sıkılıyor, bunları aşmasını isterim.
- ✓ Çalışmalarını seçerken daha çeşitli olmasına dikkat etmesini isterim.
- ✓ Öğretmenin verdiği ödevler ve çalışmaları daha doğru yapmasını isterim.
- ✓ Daha dikkatli olmasını ve kendini biraz daha derslerine vermesini isterim.
- ✓ Sunum sırasında heyecanlanmamasını isterim.
- ✓ Çocuğumun bu çalışmada çok başarılı olduğunu düşünüyorum. Aynı başarısını devam ettirmesini isterim.

- ✓ Çocukların ilk deneyimi olduğu için eksiklikleri vardı, olacaktır da. Ama bir sonraki çalışmada daha dikkatli olacaklarını düşünüyorum.

Soru 6. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulaması ile ilgili öğretmenine tavsiyelerin nelerdir?

- ✓ Uygulama çok güzel oldu, herhangi bir tavsiyem yoktur.
- ✓ Böyle bir uygulamayı çocuklarımıza yaşattığı için öğretmenimize teşekkür ediyorum.
- ✓ Okuldaki diğer sınıflarda da uygulanması, daha geniş kitlelere yayılması ve velilerin bu tür çalışmalardan mümkün olduğunca fazla haberdar olması faydalı olacaktır.
- ✓ Bu uygulamada başarısı düşük olan öğrencilere özen gösterilmesi.
- ✓ Uygulamanın devam etmesini diliyorum.
- ✓ Bu çalışmada, öğrencilerle birlikte daha derinlemesine yöntemler kullanılarak daha etkin uygulanması.
- ✓ Sunum sırasında öğrencinin ne bildiğinden çok yaşadığı duyguları ve önemli anlara da yer verilmeli.
- ✓ Devam ettirmesini ve diğer öğretmenlere de tavsiye etmesini öneririm.
- ✓ Yeni bir uygulama olduğundan özellikle anlatımlar sırasında çocuğum çok zorlandı. Bu konuda nelere dikkat etmeleri konusunda bilgi verilebilir.

3.2.5. Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Anket Maddelerine Verdikleri Cevapların

Karşılaştırılması

Bu bölümde, araştırmamızda veri toplama aracı olarak kullanılan anket maddelerine cevap veren öğretmen, öğrenci ve öğrenci velilerinin anket maddelerine verdikleri cevaplar arasında farklılık olup olmadığına değinilecektir. Çalışmamıza 275 öğretmen, 16 öğrenci ve 16 öğrenci velisi katılmıştır.

Yapılan üç ayrı ankette birbirine yakın ve aynı bilgiyi ölçmeye çalışan 22 anket soru maddesi belirlenmiştir. Bu maddelere verilen cevaplar frekans ve yüzde oranlarına göre aşağıdaki tablolarda karşılaştırılıp bulgular yorumlanmaya çalışılmıştır.

Tablo 42: ‘P.D.Y. öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini farketmesine yardımcı olur.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini farketmesine yardımcı olur.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
		1	Öğretmen Görüşü	181	65,8	87	31,6
1	Öğrenci Görüşü	15	93,8	1	6,3	-	-
1	Velinin Görüşü	12	75,0	4	25,0	-	-

Tablo 42'ye göre; 'P.D.Y. öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini farketmesine yardımcı olur' anket maddesine; öğretmenlerin %65,8'i, öğrencilerin %93,8'i ve velilerin %75'i 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %31,6'sı, öğrencilerin %6,3'ü ve velilerin %25'i 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %2,5'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.'nin, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini büyük oranda fark etmesini sağladığını söyleyebiliriz.

Tablo 43: 'P.D.Y. öğrencinin sorumluluk duygusunun gelişmesini sağlar.' anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrencinin sorumluluk duygusunun gelişmesini sağlar.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
		2	Öğretmen Görüşü	199	72,4	71	25,8
2	Öğrenci Görüşü	14	87,5	2	12,5	-	-
2	Velinin Görüşü	14	87,5	2	12,5	-	-

Tablo 43'e göre; 'P.D.Y. öğrencinin sorumluluk duygusunun gelişmesini sağlar.' anket maddesine; öğretmenlerin %72,4'ü, öğrencilerin ve velilerin %87,5'i 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %25,8'i, öğrencilerin ve velilerin %12,5'i 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %1,8'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.'nin, öğrencinin sorumluluk duygusunun geliştirdiğini söyleyebiliriz.

Tablo 44: 'P.D.Y. öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine güvenli bilgi sağlar.' anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine güvenli bilgi sağlar							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
		3	Öğretmen Görüşü	167	60,7	88	32,0
14	Öğrenci Görüşü	8	50,0	7	43,8	1	6,3
13	Velinin Görüşü	11	68,8	5	31,3	-	-

Tablo 44'e göre; 'P.D.Y. öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine güvenli bilgi sağlar.' anket maddesine; öğretmenlerin %60,7'si, öğrencilerin %50'si ve velilerin %68,8'i 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %32'si, öğrencilerin %43,8'i ve velilerin %31,3'ü 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %7,3'ü, öğrencilerin %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.'nin, öğrencilerin gelecekteki öğretmenlerine veya öğrencinin dosyasını inceleyen kişiye öğrencinin gelişimi ve performansı hakkında fikir verebileceğini düşünebiliriz.

Tablo 45: 'P.D.Y. öğrencinin yeteneklerini sergileme fırsatı verir.' anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrencinin yeteneklerini sergileme fırsatı verir.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
4	Öğretmen Görüşü	202	73,5	66	24,0	7	2,5
4	Öğrenci Görüşü	13	81,3	3	18,8	-	-
4	Velinin Görüşü	16	100,0	-	-	-	-

Tablo 45'e göre; 'P.D.Y. öğrencinin yeteneklerini sergileme fırsatı verir.' anket maddesine; öğretmenlerin %73,5'i, öğrencilerin %81,3'ü ve velilerin tamamı 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %24'ü, öğrencilerin %18,8'i 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %2,5'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.'nin öğrencilerin yeteneklerini sergileme fırsatı verdiğini söyleyebiliriz.

Tablo 46: 'P.D.Y. öğrencinin gelişimini bir bütün olarak takip etme fırsatı verir.' anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrencinin gelişimini bir bütün olarak takip etme fırsatı verir							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
6	Öğretmen Görüşü	169	61,5	86	31,3	20	7,3
6	Öğrenci Görüşü	7	43,8	9	56,3	-	-
5	Velinin Görüşü	14	87,5	-	-	2	12,5

Tablo 46'ya göre; 'P.D.Y. öğrencinin gelişimini bir bütün olarak takip etme fırsatı verir.' anket maddesine; öğretmenlerin %61,5'i, öğrencilerin %43,8'i ve velilerin %87,5'i 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %31,3'ü, öğrencilerin %56,3'ü

‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %7,3’ü ve velilerin %12,5’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.’nin, öğrencinin gelişimini bir bütün olarak takip etmeyi ve öğrencinin gelişimi ile ilgili bilgi sahibi olmayı sağladığını söyleyebiliriz.

Tablo 47: ‘P.D.Y. öğrencinin yaratıcılık yeteneğini geliştirir.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrencinin yaratıcılık yeteneğini geliştirir.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
8	Öğretmen Görüşü	178	64,7	86	31,3	11	4,0
8	Öğrenci Görüşü	11	68,8	5	31,3	-	-
7	Velinin Görüşü	13	81,3	3	18,7	-	-

Tablo 47’ye göre; ‘P.D.Y. öğrencinin yaratıcılık yeteneğini geliştirir.’ anket maddesine; öğretmenlerin %64,7’si, öğrencilerin %68,8’i ve velilerin %81,3’ü ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin ve öğrencilerin %31,3’ü, velilerin %18,7’si ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %4’ü ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.’nin, öğrencinin yaratıcılık yeteneğini geliştirip yeni ürünler ortaya koyma istek ve becerisini geliştirdiğini söyleyebiliriz.

Tablo 48: ‘P.D.Y. uygulanması kolay bir yöntemdir.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. uygulanması kolay bir yöntemdir.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
9	Öğretmen Görüşü	94	34,2	121	44,0	60	21,8
9	Öğrenci Görüşü	4	25,0	7	43,8	5	31,3
8	Velinin Görüşü	6	37,5	7	43,8	3	18,8

Tablo 48’e göre; ‘P.D.Y. uygulanması kolay bir yöntemdir.’ anket maddesine; öğretmenlerin %34,2’si, öğrencilerin %25’i ve velilerin %37,5’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %44’ü, öğrencilerin ve velilerin %43,8’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %21,8’i, öğrencilerin %31,3’ü ve velilerin %18,8’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y. uygulanması çok kolay bir yöntem

olmayıp nispeten zor bir yöntemdir. En büyük oranda öğrenciler yöntemin zorluğundan bahsetmiştir.

Tablo 49: ‘P.D.Y. aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin gelişmesini sağlar.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin gelişmesini sağlar.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
10	Öğretmen Görüşü	129	46,9	117	42,5	29	10,5
11	Öğrenci Görüşü	9	56,3	6	37,5	1	6,3
10	Velinin Görüşü	14	87,5	2	12,5	-	-

Tablo 49’a göre; ‘P.D.Y. aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin gelişmesini sağlar.’ anket maddesine; öğretmenlerin %46,9’u, öğrencilerin %56,3’ü ve velilerin %87,5’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %42,5’i, öğrencilerin %37,5’i ve velilerin %12,5’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %10,5’i, öğrencilerin %6,3’ü ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.’nin aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin gelişmesine olumlu katkısı olmaktadır. Bu yargıya en çok veliler olumlu cevap verirken en az öğretmenler olumlu cevap vermişlerdir.

Tablo 50: ‘P.D.Y.’nin ailenin okul etkinliklerine katılım oranına olumlu etkisi vardır.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y.’nin ailenin okul etkinliklerine katılım oranına olumlu etkisi vardır							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
11	Öğretmen Görüşü	132	48,0	110	40,0	33	12,0
13	Öğrenci Görüşü	7	43,8	6	37,5	3	18,8
12	Velinin Görüşü	9	56,3	7	43,8	-	-

Tablo 50’ye göre; ‘P.D.Y.’nin ailenin okul etkinliklerine katılım oranına olumlu etkisi vardır.’ anket maddesine; öğretmenlerin %48’i, öğrencilerin %43,8’i ve velilerin %56,3’ü ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %40’ı, öğrencilerin %37,5’i ve velilerin %43,8’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %12’si, öğrencilerin %18,8’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.’nin ailelerin

okulda yapılan etkinliklere katılım oranına olumlu tesirinin olduğunu söyleyebiliriz. Bu konuda öğretmen, öğrenci ve veliler birbirine yakın fikirler beyan etmişlerdir.

Tablo 51: ‘P.D.Y.’nin uygulanabilmesi için uzun bir zamana ihtiyaç vardır.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y.’nin uygulanabilmesi için uzun bir zamana ihtiyaç vardır.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
12	Öğretmen Görüşü	171	62,2	83	30,2	21	7,6
17	Öğrenci Görüşü	8	50,0	4	25,0	4	25,0
16	Velinin Görüşü	6	37,5	5	31,3	5	31,3

Tablo 51’e göre; ‘P.D.Y.’nin uygulanabilmesi için uzun bir zamana ihtiyaç vardır.’ anket maddesine; öğretmenlerin %62,2’si, öğrencilerin %50’si ve velilerin %37,5’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %30,2’si, öğrencilerin %25’i ve velilerin %31,3’ü ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %7,6’sı, öğrencilerin %25’i ve velilerin %31,3’ü ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y., uygulanması için zaman gerektiren ve bazen zaman kaybına neden olabilecek, böylelikle yıllık planlamada aksaklığa neden olabilecek bir yöntemdir diyebiliriz.

Tablo 52: ‘Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
15	Öğretmen Görüşü	133	48,4	118	42,9	24	8,7
15	Öğrenci Görüşü	9	56,3	7	43,8	-	-
14	Velinin Görüşü	11	68,8	4	25,0	1	6,3

Tablo 52’ye göre; ‘Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.’ anket maddesine; öğretmenlerin %48,4’ü, öğrencilerin %56,3’ü ve velilerin %68,8’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını,

öğretmenlerin %42,9'u, öğrencilerin %43,8'i ve velilerin %25'i 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %8,7'si ve velilerin %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde, Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder diyebiliriz. Bu soru maddesine veliler en yüksek olumlu cevap veren grup iken öğretmenler daha düşük oranda katılıyor ve hatta %8,7 oranında olumsuz fikir belirtmişlerdir.

Tablo 53: 'P.D.Y. öğrencinin gelişimini takip edebilmeyi sağlar.' anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrencinin gelişimini takip edebilmeyi sağlar							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
16	Öğretmen Görüşü	161	58,5	100	36,4	14	5,1
12	Öğrenci Görüşü	13	81,3	3	18,8	-	-
5	Velinin Görüşü	14	87,5	-	-	2	12,5

Tablo 53'e göre; 'P.D.Y. öğrencinin gelişimini takip edebilmeyi sağlar.' anket maddesine; öğretmenlerin %58,5'i, öğrencilerin %81,3'ü ve velilerin %87,5'i 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %36,4'ü, öğrencilerin %18,8'i 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %5,1'i ve velilerin %12,5'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.'nin öğrencinin süreç içerisinde gelişimini hem ailesi hem öğretmeni hem de kendisi yönüyle takip imkanı sağladığını söyleyebiliriz.

Tablo 54: 'P.D.Y. her öğrenciye başarıma fırsatı verecek bir ortam oluşturur.' anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. her öğrenciye başarıma fırsatı verecek bir ortam oluşturur.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
18	Öğretmen Görüşü	156	56,7	98	35,6	21	7,6
10	Öğrenci Görüşü	13	81,3	3	18,8	-	-
3	Velinin Görüşü	16	100,0	-	-	-	-

Tablo 54'e göre; 'P.D.Y. her öğrenciye başarıma fırsatı verecek bir ortam oluşturur.' anket maddesine; öğretmenlerin %56,7'si, öğrencilerin %81,3'ü ve velilerin tamamı 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %35,6'sı, öğrencilerin %18,8'i 'Biraz

katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %7,6’sı ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.’nin her öğrenciye başarıma fırsatı ve başarısını sergileme fırsatı verdiğini söyleyebiliriz. Bu konuda veliler öğretmen ve öğrencilere nazaran daha olumlu düşüncelere sahiptirler.

Tablo 55: ‘P.D.Y. öğrencinin başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrencinin başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
19	Öğretmen Görüşü	47	17,1	105	38,2	123	44,7
16	Öğrenci Görüşü	6	37,5	3	18,8	7	43,8
15	Velinin Görüşü	2	12,5	2	12,5	12	75,0

Tablo 55’e göre; ‘P.D.Y. öğrencinin başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.’ anket maddesine; öğretmenlerin %17,1’i, öğrencilerin %37,5’i ve velilerin %12,5’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %38,2’si, öğrencilerin %18,8’i ve velilerin %12,5’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %44,7’si, öğrencilerin %43,8’i ve velilerin %75’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde öğrencilerin başarı düzeylerini ölçme ve değerlendirmede P.D.Y.’nin tek başına yeterli bir yöntem olmadığını, P.D.Y. yanında başka standart ve alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin de kullanılması gerektiğini söyleyebiliriz.

Tablo 56: ‘P.D.Y. öğrenciye toplum içinde konuşma ve sunum yapma yeteneği kazandırır.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. öğrenciye toplum içinde konuşma ve sunum yapma yeteneği kazandırır.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
20	Öğretmen Görüşü	133	48,4	121	44,0	21	7,6
7	Öğrenci Görüşü	10	62,5	5	31,3	1	6,3
6	Velinin Görüşü	15	93,7	1	6,3	-	-

Tablo 56’ya göre; ‘P.D.Y. öğrenciye toplum içinde konuşma ve sunum yapma yeteneği kazandırır.’ anket maddesine; öğretmenlerin %48,4’ü, öğrencilerin %62,5’i ve velilerin %93,7’si ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %44’ü, öğrencilerin %31,3’ü ve

velilerin %6,3'ü 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %7,6'sı, öğrencilerin %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y. öğrenciye toplum içinde konuşma ve sunum yapma yeteneği kazandırdığını söyleyebiliriz.

Tablo 57: 'P.D.Y. her öğrenciye sınıf içerisinde değer verildiğinin duygusu gelişir.'
anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. her öğrenciye sınıf içerisinde değer verildiğinin duygusu gelişir.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
21	Öğretmen Görüşü	160	58,2	103	37,5	12	4,4
18	Öğrenci Görüşü	10	62,5	5	31,3	1	6,3
17	Velinin Görüşü	15	93,7	1	6,3	-	-

Tablo 57'ye göre; 'P.D.Y. ile her öğrencide sınıf içerisinde değer verildiğinin duygusu gelişir.' anket maddesine; öğretmenlerin %58,2'si, öğrencilerin %62,5'i ve velilerin %93,7'si 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %37,5'i, öğrencilerin %31,3'ü ve velilerin %6,3'ü 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %4,4'ü, öğrencilerin %6,3'ü 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.'de her öğrenciye özel zaman ayırarak, öğrenciye özel alaka gösterildiğini hissetmesini sağladığını söyleyebiliriz. Bu konuda veliler olumlu düşünürken öğretmenler biraz daha temkinli tutum sergilemişlerdir.

Tablo 58: 'P.D.Y. okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.' anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
22	Öğretmen Görüşü	70	25,5	147	53,5	58	21,1
22	Öğrenci Görüşü	6	37,5	6	37,5	4	25,0
21	Velinin Görüşü	13	81,3	3	18,8	-	-

Tablo 58'e göre; 'P.D.Y. okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.' anket maddesine; öğretmenlerin %25,5'i, öğrencilerin %37,5'i ve velilerin %81,3'ü 'Evet katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %53,5'i, öğrencilerin %37,5'i ve velilerin %18,8'i 'Biraz katılıyorum' cevabını, öğretmenlerin %21,1'i, öğrencilerin %25'i 'Hayır katılmıyorum' cevabını vermişlerdir. O halde veliler P.D.Y.'nin sınıflarda etkili bir

şekilde uygulandığını düşünmekte. Öğretmen ve öğrenciler uygulamanın nispeten etkili bir şekilde uygulandığını düşünmektedir.

Tablo 59: ‘P.D.Y. ‘ye geçişte zorlanmadım (çocuğum zorlanmadı).’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. ‘ye geçişte zorlanmadım (çocuğum zorlanmadı)							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
23	Öğretmen Görüşü	86	31,3	134	48,7	55	20,0
23	Öğrenci Görüşü	8	50,0	4	25,0	4	25,0
22	Velinin Görüşü	13	81,3	2	12,5	1	6,3

Tablo 59’a göre; ‘P.D.Y. ‘ye geçişte zorlanmadım (çocuğum zorlanmadı).’ anket maddesine; öğretmenlerin %31,3’ü, öğrencilerin %50’si ve velilerin %81,3’ü ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %48,7’si, öğrencilerin %25’i ve velilerin %12,5’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %20’si, öğrencilerin %25’i ve velilerin %6,3’ü ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde velileri çocuğunun bu uygulamaya geçerken zorlanmadığını düşünüyor. Öğrenciler nispeten zorlandıklarını belirtmişler. Öğretmenler ise yöntemin uygulayıcısı ve düzenleyicisi olarak biraz zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bunda, öğretmen hem kendisi yöntemi araştırıp öğrenecek hem de veli ve öğrenciye yöntemin uygulanmasını ve faydalarını izah etmek durumunda kaldığı için zorluk çektiğini düşünebiliriz.

Tablo 60: ‘P.D.Y. ‘yi uygulamada öğrenciler isteklidir.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. ‘yi uygulamada öğrenciler isteklidir.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
27	Öğretmen Görüşü	95	34,5	144	52,4	36	13,1
25	Öğrenci Görüşü	10	62,5	4	25,0	2	12,5

Tablo 60’a göre; ‘P.D.Y. ‘yi uygulamada öğrenciler isteklidir.’ anket maddesine; öğretmenlerin %34,5’i, öğrencilerin %62,5’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %52,4’ü, öğrencilerin %25’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %13,1’i, öğrencilerin %12,5’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde öğrencilerin

P.D.Y.'yi uygulamada istekli olduklarını söyleyebiliriz. Öğretmenler ise, öğrencilerin yöntemi nispeten istekli bir şekilde uyguladıklarını düşündüğünü söyleyebiliriz.

Tablo 61: ‘Veliler P.D.Y.’nin uygulanmasından memnun ve yardımcıdır.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

Veliler P.D.Y.’nin uygulanmasından memnun ve yardımcıdır.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
28	Öğretmen Görüşü	59	21,5	145	52,7	71	25,8
26	Öğrenci Görüşü	12	75,0	3	18,8	1	6,3
24	Velinin Görüşü	14	87,5	-	-	2	12,5

Tablo 61’e göre; ‘Veliler P.D.Y.’nin uygulanmasından memnun ve yardımcıdır.’ anket maddesine; öğretmenlerin %21,5’i, öğrencilerin %75’i ve velilerin %87,5’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %52,7’si, öğrencilerin %18,8’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %25,8’i, öğrencilerin %6,3’ü ve velilerin %12,5’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde veliler P.D.Y.’nin sınıflarında uygulanıyor olmasından fazlasıyla memnun olduğunu, öğrencilerin de, ailelerinin bu uygulamadan memnun olduğunu düşündüğünü söyleyebiliriz. Velilerin memnuniyeti hususunda öğretmenler daha düşük oranda olumlu cevap vermişlerdir.

Tablo 62: ‘P.D.Y.’nin öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi vardır.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y.’nin öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi vardır.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
29	Öğretmen Görüşü	148	53,8	111	40,4	16	5,8
27	Öğrenci Görüşü	12	75,0	4	25,0	-	-
25	Velinin Görüşü	12	75,0	4	25,0	-	-

Tablo 62’ye göre; ‘P.D.Y.’nin öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi vardır.’ anket maddesine; öğretmenlerin %53,8’i, öğrencilerin ve velilerin %75’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %40,4’ü, öğrencilerin ve velilerin %25’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %5,8’i ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde P.D.Y.’nin öğrencilerin gelecekteki başarılarına ve ilerde başarılı işler ortaya koymaya olumlu etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 63: ‘P.D.Y. tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.’ anket maddesi ile ilgili görüşler

P.D.Y. tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.							
Anket Madde No	GÖRÜŞLER	Evet Katılıyorum		Biraz katılıyorum		Hayır Katılmıyorum	
		f	%	f	%	f	%
31	Öğretmen Görüşü	159	57,8	97	35,3	19	6,9
28	Öğrenci Görüşü	12	75,0	4	25,0	-	-
26	Velinin Görüşü	14	87,5	2	12,5	-	-

Tablo 63’e göre; ‘P.D.Y. tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.’ anket maddesine; öğretmenlerin %57,8’i, öğrencilerin %75’i ve velilerin %87,5’i ‘Evet katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %35,3’ü, öğrencilerin %25’i ve velilerin %12,5’i ‘Biraz katılıyorum’ cevabını, öğretmenlerin %6,9’u ‘Hayır katılmıyorum’ cevabını vermişlerdir. O halde genel olarak P.D.Y. diğer okullara ve bu okullarda görevli olan öğretmenlere tavsiye edilebilecek bir ölçme ve değerlendirme yöntemi olduğunu söyleyebiliriz. Bu konuda en olumlu veliler, sonra öğrenciler olumlu düşünülmektedirler. Öğretmenler yöntemin kullanımı hususunda öğretmene inisiyatif bırakmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, ‘Portfolyo değerlendirme yönteminin Sakarya ili Adapazarı Merkez İlçesine bağlı ilköğretim okulları birinci kademesinde uygulanma düzeyi’ adlı araştırmada, sınıf öğretmenleri, öğrenciler ve onların velilerinin anket çalışmalarındaki sorulara verdikleri cevapların incelenmesi neticesi elde edilen bulgulara dayalı olarak varılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusundaki önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Öğretmenlerin %82,2’si P.D.Y.’yi sınıflarında uygulamakta, %17,8’i P.D.Y.’yi sınıflarında ölçme ve değerlendirme yöntemi olarak kullanmamaktadır. Portfolyo değerlendirme yönteminin Sakarya ili Adapazarı Merkez ilçe ve bu ilçelere bağlı okullardaki uygulanma düzeyi %82,2’dir.

Öğretmenler, yeni müfredat programı ile değişen eğitim ve öğretim anlayışı içerisinde, öğrenci başarılarını sadece sonuca ve ürüne dayalı olarak değil aynı zamanda süreç içerisindeki gelişimlerini, çabalarını ve başarılarını da değerlendirmenin önemini kavrayıp bu değerlendirme yöntemini uygulamaktadırlar.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden %78,5’i okulundaki diğer sınıflarda da P.D.Y.’nin uygulandığını, %8,0’ı da uygulanmadığını belirtmişlerdir.

P.D.Y.’nin sınıflarda uygulanma sebebinin %30,9 oranında ‘Öğretmenlerin Kişisel Girişimleri’ olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında ,

- Okul genelinde bir uygulama olduğu için,
- Zümre kararı gereği uygulandığı için,
- Yeni müfredat gereği olduğu için uygulandığını belirten öğretmenlerimiz de olmuştur. Öğretmenin yeni gelişmeleri takip etmesi ve bu gelişmeleri uygulama isteği, sınıf başarısına % 30 oranında etki etmektedir.

Öğretmenler, P.D.Y. yanında diğer ölçme ve değerlendirme yöntemlerini de kullanmaktadırlar. Öğretmenlerin % 56’sı P.D.Y. ile birlikte diğer alternatif yöntemleri de kullanmakta, % 5,1’i P.D.Y. dışında başka alternatif yöntemler kullanmamakta, %12’si başka alternatif yöntemler kullandıkları halde P.D.Y.’yi kullanmamakta, % 2,5’i ise sınıflarında hiçbir alternatif yöntem kullanmamaktadır.

Sınıfında P.D.Y.'yi uygulayıp uygulamadıklarına bakılmaksızın öğretmenlerimizin %80'i P.D.Y. hakkında olumlu, %9,1'i olumsuz fikirlere sahipken %10,9'u da yöntem hakkında fikri olmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerimiz P.D.Y. hakkında genel olarak olumlu fikirlere sahiptir.

Sınıflarında P.D.Y.'yi uygulayan öğretmenlerin %72'si yöntem hakkında olumlu fikirlere sahipken %6,9'u yöntem hakkında olumsuz fikirlere sahiptir.

Kadın sınıf öğretmenlerinin P.D.Y.'yi uygulama düzeyi %87,3, erkek sınıf öğretmenlerinin P.D.Y.'yi uygulama düzeyi %77,3'tür. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre P.D.Y.'yi uygulama düzeyi daha yüksektir.

Meslekteki görev süresine göre 11-15 yıl arasında görev yapmakta olan öğretmenlerimizin sınıflarında bu uygulamayı yapma düzeyleri %72,7 ile diğer kıdem durumlarına nazaran daha düşük ve genel uygulama düzeyinden daha düşüktür.

Öğretmenlerin mezun oldukları okul tipine göre 'Eğitim fakültesi mezunu sınıf öğretmenlerinin' P.D.Y.'yi uygulama düzeyi % 78,5 ve 'Eğitim enstitüsü mezunu sınıf öğretmenlerinin' P.D.Y.'yi uygulama düzeyleri %78,6 ile diğer bölüm mezunlarına göre daha düşüktür.

Asıl Mezuniyet branşlarına göre, öğretmenlerimizin P.D.Y.'yi uygulama düzeyleri arasında belirgin bir fark tespit edilmemiş ise de Fen Edebiyat Fakültesi'nin bölümlerinden mezun olup sınıf öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerin P.D.Y.'yi uygulama düzeyi % 80 ile diğer bölüm mezunlarına göre daha düşüktür.

Öğretmenlerimizin görev yaptıkları okulların özelliklerine göre bir değerlendirme yaptığımızda; özel ilköğretim okullarında uygulanma düzeyi %85,7 ve resmi ilköğretim okullardaki uygulama düzeyi %81,9'dur. P.D.Y.'nin uygulanma düzeyi özel okullarda daha yüksektir. Bu veriyi sözlü görüşmeye katılan öğretmenlerden doğrulayanlar olmuştur.

Okulun bulunduğu yerleşim merkezine göre; il veya köy merkezi olması durumunda P.D.Y.'yi uygulama düzeyinde belirgin bir fark olmamasına rağmen köy okullarındaki uygulanma düzeyi %90 ile daha yüksektir.

Okulların bulunduğu mahallelerin sosyo- ekonomik yapısına göre, şehir merkezinde bulunan okullarda %74,7 ve şehrin nispeten kenar mahallesinde bulunan okullardaki P.D.Y.'yi uygulama düzeyi %77,4 ile belirgin bir şekilde düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca şehir merkezinde bulunan ilköğretim okullarında P.D.Y.'nin uygulanmadığı sınıfların %25,3 olduğu tespit edilmiştir.

P.D.Y.'nin öğrencilerin becerilerine (kazanım) fazlasıyla katkısı olduğu sonucuna varılmıştır. P.D.Y.'nin öğrenci becerilerine (kazanım) katkısı ile ilgili olarak; P.D.Y. öğrencinin kendini değerlendirme becerisini geliştirmekte, öğrencinin sorumluluk bilincini geliştirmekte, öğrencinin yeteneklerini sergilemesi için fırsat vermekte, öğrencinin yaratıcılığını geliştirmekte, süreç içerisinde öğrenciye, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatı vermekte, öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğretmekte, her öğrenciye “başarma fırsatı” verecek ortam oluşturmakta, öğrenciye “toplum içinde konuşma ve kendini ifade etme” becerisi kazandırmakta, öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etki yapmakta, her öğrencide “bana bireysel değer veriliyor” duygusu oluşturmaktadır.

P.D.Y. öğretmene ve öğretmenler arasındaki ilişkinin gelişmesine olumlu katkısı olduğu sonucuna varılmıştır. P.D.Y.'nin öğretmene sağladığı yararlar ile ilgili olarak; P.D.Y. öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine yardımcı olmakta, öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına imkan vermekte, öğretmenlere, öğrencinin gelişim aşamalarını bir bütün olarak takip edebilme olanağı vermekte, öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, performansı ve gelişimini ayrıntılı bir şekilde görmede güvenilir bilgi vermekte, öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin belgelenmesini sağlamaktadır.

P.D.Y.'nin aileye ve aile, okul ve öğretmenler arasındaki ilişkinin gelişmesine olumlu katkısı vardır. P.D.Y. öğrenci çalışmalarına ve okul etkinliklerine, ailelerin katılma isteklerini artırmakta, öğrenci hakkında velilere güvenilir bir bilgi vermede ispatlayıcı belge olarak önem kazanmakta, öğrencinin çok yönlü gelişiminden velinin haberdar olmasını sağlamaktadır.

Öğretmenlerin %72,4'üne, öğrencilerin ve velilerin %87,5'ine göre, P.D.Y. öğrencinin sorumluluk duygusunun gelişmesini sağlamaktadır.

Öğretmenlerin %60,7'si, öğrencilerin %50'si ve velilerin %68,8'ine göre, P.D.Y. öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine ve öğrenci hakkında bilgi edinmek isteyen kişilere öğrencinin gelişim düzeyi hakkında güvenli bilgi sağlar.

Öğretmenlerin %73,5'i, öğrencilerin %81,3'ü ve velilerin tamamına göre, P.D.Y. öğrencinin yeteneklerini sergileme fırsatı veren bir yöntemdir.

Öğretmenlerin %61,5'i, öğrencilerin %43,8'i ve velilerin %87,5'ine göre; öğretmenin, ailenin ya da öğrencinin kendisinin gelişimlerini takip etmesi yönüyle P.D.Y. bir bütün olarak takip etme imkanı verir ve öğrencinin gelişimini görme şansı tanır.

Öğretmenlerin %64,7'si, öğrencilerin %68,8'i ve velilerin %81,3'üne göre, P.D.Y. öğrencinin yaratıcılık yeteneğini geliştirir ve özgün eserler ortaya koyma isteğini ve becerisini artırır.

Öğretmen ve velilerin çoğunluğuna göre; P.D.Y. uygulanması yönüyle nispeten kolay bir yöntem iken öğretmenlerin %21,8'i ve öğrencilerin %31,3'üne göre uygulanması zor bir yöntemdir.

Öğretmenlerin %46,9'u, öğrencilerin %56,3'ü ve velilerin %87,5'ine göre; P.D.Y. aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin gelişmesini sağlar. Hazırlık toplantıları, dönem sonu ve yılsonu toplantıları ile öğrenci sunum programları bu ilişkinin iyi yönde gelişmesinde kullanılabilir fırsatlardır.

Öğretmenlerin %48'i, öğrencilerin %43,8'i ve velilerin %56,3'üne göre; P.D.Y. ailenin okul etkinliklerine katılım oranına olumlu etkisi vardır.

Öğretmenlerin %62,2'si, öğrencilerin %50'si ve velilerin %37,5'ine göre; P.D.Y. uzun zaman alan ve zaman kaybına neden olabilecek ve böylece müfredattaki planlamanın yetişmemesine neden olabilecek bir yöntemdir.

Öğretmenlerin %48,4'ü, öğrencilerin %56,3'ü ve velilerin %68,8'ine göre; Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.

Öğretmenlerin %56,7'si, öğrencilerin %81,3'ü ve velilerin tamamına göre, P.D.Y. her öğrenciye başarıma fırsatı verecek bir ortam oluşturur.

Öğretmenlerin %44,7'si, öğrencilerin %43,8'i ve velilerin %75'ine göre; öğrenci başarı düzeyini ve gelişimini belirlemede P.D.Y. tek başına yeterli bir yöntem değildir, P.D.Y. yanında diğer standart ve alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin uygulanmalıdır. Bu veriyi görüşme yapılan öğretmenler de doğrulamıştır.

Öğretmenlerin %48,4'ü, öğrencilerin %62,5'i ve velilerin %93,7'sine göre; P.D.Y. öğrenciye toplum içinde konuşma ve sunum yapma yeteneği kazandırır.

Öğretmenlerin %58,2'si, öğrencilerin %62,5'i ve velilerin %93,7'sine göre; P.D.Y. ile her öğrencide sınıf içerisinde 'Bana değer veriliyor' duygusu gelişir.

Velilerin %81,3'ü ile öğretmen ve öğrencilerin çoğunluğu bu uygulamanın sınıflarında etkili bir şekilde uygulandığını belirtirken öğretmenlerin %21,1'i ile öğrencilerin %25'i uygulamanın sınıflarında etkili bir şekilde uygulanmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin %31,3'ü, öğrencilerin %50'si P.D.Y.'ye geçişte zorluk çekmediğini belirtmiş, velilerin %81,3'ü çocuğunun bu uygulamaya çabuk uyum sağladığını belirtmiş. Yine öğretmenlerin %48,7'si, öğrencilerin %25'i ve velilerin %12,5'ine göre uygulamaya geçişte biraz zorluk çektiklerini ama zamanla bu zorlukların ortadan kalktığını belirtmiş, ancak, öğretmenlerin %20'si, öğrencilerin %25'i ve velilerin %6,3'ü uygulamaya geçişte zorluklarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin %62,5'i P.D.Y. uygulamasında istekli olduğunu ve memnun olduğunu belirtirken % 12,5'i olumsuz fikirler beyan etmiştir. Yine öğretmenlerin %34,5'i öğrencilerin uygulamadan zevk aldıklarını, %52,4'ü öğrencilerin bu uygulamadan dolayı biraz memnun olduklarını ve %13,1'i bu uygulamadan öğrencilerin zevk almadıklarını belirtmiştir.

Velilerin %87,5'i P.D.Y.'nin sınıflarında uygulanmasından dolayı memnundur, %12,5'i ise memnun değildir. Öğrencilere aynı soru yöneltildiğinde %75'i ailelerinin bu uygulamadan memnun olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin %52,7'si velilerin bu uygulamadan memnun olduklarını %25,8'i de velilerin bu uygulamadan memnun olmadığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin %53,8'i, öğrencilerin ve velilerin %75'ine göre; P.D.Y.'nin öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi vardır.

Öğretmenlerin %57,8'i, öğrencilerin %75'i ve velilerin %87,5'ine göre; P.D.Y. başka okullardaki sınıflara tavsiye edebilecekleri bir yöntemdir. Öğrenci ve veliler tavsiye etme konusunda olumsuz hiçbir fikir beyan etmezken öğretmenlerin %6,9'u P.D.Y.'yi diğer öğretmenlere tavsiye etmemektedir.

Öğretmenlerimizin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplara göre; P.D.Y. öğrenciye, öğretmene, veliye ve okul yönetimine birçok yararı olduğu gibi uygulamadaki bazı dezavantajlar uygulamanın başarısını ve sonuçta elde edilmek istenen amacı görebilmek çok uzun bir süreç olduğundan, uygulamanın başarısı pek ortaya çıkmamakla birlikte öğrenciye sağladığı kazanımlar yönüyle çok olumlu bir yöntemdir.

Öğrenciler, en çok, dosyaya ürün seçiminde zorlanmaktadırlar. Ayrıca öğrencilerin sunum esnasında heyecanlanması, asıl performansını sergilemekte olumsuz etki yapmaktadır.

Veliler yönüyle, okullarında ve sınıflarında bu uygulamanın yapılması onları fazlasıyla memnun etmekte, çocuklarının farklı yeteneklerini keşfetmekte, başarılarıyla gurur duymaktalar. Konu ile ilgili yeterli bilgileri olmadığı için çocuklarına bu konuda fazla yardımda bulunamamışlardır.

P.D.Y.'nin uygulandığı okullardaki öğrencilerde, sorumluluk bilinci, toplum karşısında konuşma, kendi kendini değerlendirme, başarıma isteği ve yaratıcılık gibi becerileri gelişmektedir.

P.D.Y. öğrencilerin sorgulayıcı, araştırmacı, yansıtıcı, üretken ve kendine güvenen bireyler olarak yetişmesine yardımcı olmaktadır.

Öneriler

Araştırma problemi doğrultusunda elde edilen sonuçlara dayanarak P.D.Y.'nin uygulanmasını kolaylaştıracak bazı önerilerde bulunulmuştur.

- ✓ “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulamaya başlamadan önce mutlaka öğretmenler uygulamalı seminerler almalı ve bu seminerler belli zaman aralıklarıyla tekrarlanmalıdır. Velilere de konu ile ilgili seminerler verilmelidir.
- ✓ Öğretmenlere uygulama ile ilgili somut örnekler sunulmalıdır. Bu örneklerin sınıfta nasıl kullanılacağı ve nasıl geliştirileceği, konunun uzmanları tarafından

gösterilmelidir. Konu uzmanı ile öğretmenlerin belli bir süre bir arada çalışmaları da faydalı olabilir.

- ✓ P.D.Y.' ye geçilmeden öğrencilere de süreç anlatılmalı, planlama birlikte yapılmalı, başarı ölçütleri baştan öğrencilerle birlikte belirlenmeli.
- ✓ Süreç içerisinde aceleci davranılmamalı, bazı öğrenciler uygulamada zorlanabilirler. Onlara rehberlik edilmeli.
- ✓ Sunum günü iyi planlanmalı, zamanlamaya dikkat edilmeli, her öğrenciye eşit zaman ayrılmalı.
- ✓ Sunum sırasında ortam öğrencinin heyecanını bastırarak bir şekilde hazırlanmalı. Öğrenciye rahat bir ortam oluşturulmalı.
- ✓ Sunum sırasında öğrenciye sınav yapılmadığı, başarılarını ve çabalarını görmek üzere burada toplanıldığı özellikle belirtilmeli.
- ✓ Öğrencinin bilmediklerinin üzerine giderek üzülmemesi, daha çok bildiklerinden yola çıkarak eksik olan çalışmaların nasıl düzeltilebileceği şeklinde yüreklendirici ve heveslendirici bir yaklaşım sergilenmeli.
- ✓ Her öğrenciye kendi çalışmasını değerlendirmesi için fırsat verilmeli. Aynı zamanda sınıfından bir arkadaşının da kendi çalışmasını değerlendirmesi için planlama yapılmalı.
- ✓ Öğrenci dosyası sınıfta muhafaza edilmeli, kolay ulaşılabilir bir yerde tutulmalı.
- ✓ Çalışma devamlılık göstermeli, dönemsel hızlanmalar şeklinde değil planlı ve programlı bir uygulama takip edilmesi kaliteyi artıracak gibi sonuçta elde edilmek istenen amacın başarı oranını yükseltecektir.
- ✓ Çalışma sonunda daha önceden belirlenmiş bir ödülün takdimi öğrenci ve veliler üzerinde daha olumlu yaklaşımlara neden olması yönüyle önemlidir.
- ✓ Portfolyo çalışmasında elde edilen veriler daha sonraki zamanlarda öğrenci ile yapılan birebir görüşmelerde, veli ziyaretleri ve toplantılarında değerlendirilip öğrencide fark edilen eksiklikler ve gelişmeler paylaşılmalı, kayıt altına alınmalı.

Elde edilen veriler öğrencinin dersine giren öğretmenlerle ve rehberlik servisi ile mutlaka paylaşılmalı.

- ✓ P.D.Y., öğrenci başarısını belirlemede tek başına yeterli bir yöntem olmadığından diğer standart ve alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılarak ortak bir değerlendirme yapılmalı.
- ✓ Portfolyo dosyaları, öğrencinin dönem boyunca yaptığı ürünleri koyduğu bir dosya olarak kalmamalı, bu ürünlerin değerlendirmesi yapılmalı, öğrencinin gelişimi belirlenmeli, ileriye doğru hedefler konulmalı. Aksi halde öğrencinin iyi çalışmalarının bir koleksiyonundan ibaret bir dosya olarak kalır.
- ✓ P.D.Y.'de öğrenci ile öğretmen arasında samimi ve esnek ilişkiler kurulacağından bazı öğrenciler bunu olumsuz yönde kullanabilir. Bu durumda öğretmenin sınıf yönetimi konusunda zafiyetleri oluşabilir. Öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişki seviyesi çok iyi belirlenmeli.
- ✓ Portfolyo dosyasının oluşturulmasında velilerden destek alınabilir, fakat bu çalışma öğrencinin özgün bir eseri olmalı, daha çok velilerin hazırladığı çalışmaların olduğu bir dosya olmamalı.
- ✓ Portfolyo dosyaları elektronik ortama aktarılıp hem saklanması ve hem de istenildiğinde izlenilmesi bakımından kullanışlı bir hale getirilebilir.
- ✓ Portfolyo çalışması yıllık yapılabileceği gibi, dönemlik ve aylık olarak ta yapılabilir. Bir ünite veya konu ile ilgili bir portfolyo da hazırlanabilir.

KAYNAKLAR

- AĞCA, Burcu (2005), **Ana Sınıfı ve İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenleri İle Yöneticilerinin “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”ne İlişkin Görüşleri**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AKKOYUNLU, Buket ve Mukaddes Erdem (2005), **Yeni Öğretim Programları**, Mutlu Yayıncılık, İstanbul.
- ALAKURT, Turgay (2006), **Puanlama Yönergesine (Rubrik) Dayalı Değerlendirme ve Geleneksel Değerlendirme Açısından İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar Dersi Başarılarının Karşılaştırılması**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- AYDIN, İnyet Pehlivan (2002), **Alternatif Okullar (1. Baskı)**, Pegem A Yayıncılık, Ankara
- BAKİ, Adnan ve Osman Birgin, (2002), “Matematik Eğitiminde Alternatif Bir Değerlendirme Olarak Bireysel Gelişim Dosyası Uygulaması”, **5. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Kitabı**, 16-17 Eylül 2002, ODTÜ, Ankara
- BAKİ, A., O. Birgin, B. Güven ve İ. Karataş, (2004a), “Bilgisayar Destekli Bireysel Gelişim Dosyası (Portfolio) Uygulaması”, **Eğitimde İyi Örnekler Konferansı 2004**, 17 Ocak 2004, Sabancı Üniversitesi, İstanbul.
<http://www.erg.sabanciuniv.edu/iok2004>
Son erişim: 18.05.2007
- BAKİ, Adnan ve Osman Birgin (2004b), “Alternatif Değerlendirme Aracı Olarak Bilgisayar Destekli Bireysel Gelişim Dosyası Uygulamasından Yansımalar: Bir Özel Durum Çalışması”, **The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET**, Volume 3, Issue 3, Article 11
<http://www.tojet.net>
Son erişim: 18.05.2007

- BEKİROĞLU, Feral Ogan (2004), **Ne Kadar Başarılı? Klasik ve Alternatif Ölçme ve Değerlendirmede Yöntemleri ve Fizikte Uygulamalar**, Nobel Yayınları, Ankara
- BÜMEN, Nilay T. (2002), **Okulda Çoklu Zeka Kuramı** (1. Baskı), Pegem A Yayıncılık, Ankara
- CAR, Arzu (2006), “Portfolyo”, **Türk Eğitim Derneği e-Bülten**, Sayı: Şubat 2006, s: 2-5
<http://www.ted.org.tr/bulten/TedBulten-Subat.pdf>
Son erişim: 17.05.2007
- ERDOĞAN, Tolga (2006), **Yabancı Dil Öğretiminde Portfolyoya Dayalı Değerlendirmenin Öğrenci Başarısı ve Derse Yönelik Tutumlarına Etkisi**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- EROĞLU, Erol ve Yavuz Köktan (2005), **Araştırma Metot Ve Teknikleri**, 1.Basım, Sakarya Kitabevi, Adapazarı.
- GÜNGÖR, Seyhan (2005), **Ortaöğretim Geometri Dersi Üçgenler Konusunda Oluşturmacı (Constructivism) Yaklaşımına Dayalı Elle Yapılan Materyaller ve Portfolyo (Portfolio) Hazırlamanın Öğrenciler Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KAPTAN, Fitnat ve Hünkar Korkmaz (2000), “Fen Öğretiminde Tümel (Portfolio) Değerlendirme”, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, sayı:19, s:212-219
- KARAMANOĞLU, Seda (2006), **İlköğretim Öğrencilerinin Fen Başarısının Değerlendirilmesinde Sorgulama Programının Kullanımı**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- KARASAR, Niyazi (2005), **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, 15.Baskı, Nobel Yayınları, Ankara.
- Ed: KARİP, Emin (2005), **İlköğretim 1–5. Sınıf Programları Tanıtım El Kitabı**, Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi, Ankara

- KORKMAZ, Hünkar ve Fitnat Kaptan (2002), “Fen Öğretiminde Öğrencilerin Gelişimini Değerlendirmek İçin Portfolyo Kullanımı Üzerine Bir İnceleme”, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, sayı:23, s:167-176
- KORKMAZ, Hünkar ve Fitnat Kaptan (2003), “İlköğretim Fen Öğretmenlerinin Portfolyoların Uygulanabilirliğine Yönelik Güçlükler Hakkındaki Algıları”, **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, sayı:13, s:159-166
- KORKMAZ, Hünkar (2004), **Fen ve Teknoloji Eğitiminde Alternatif Değerlendirme Yaklaşımları**, Yeryüzü Yayınevi, Ankara
- ÖZYENGİNER, Elif (2006), **Bilgisayar Dersinde Elektronik Portfolyo Yöntemi Kullanımı Üzerine Bir Çalışma**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- SABAN, Ahmet (2004), **Öğrenme Öğretme Süreci Yeni Teori ve Yaklaşımlar**, Nobel Yayınları, Ankara.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü (2005), **Eğitimde Reform Daha Aydınlık Gelecek**,
http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=Downloads&d_op=viewdownload&cid=48
Son Erişim: 11.05.2007
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2004), **İlköğretim Türkçe Dersi (1.-5. Sınıflar) Öğretim Taslak Programı**, Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi, Ankara.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, (2005), **İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi 4 ve 5. Sınıf Öğretim Programı**, Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi, Ankara
- TEKİN, Halil (1991), **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, 16. baskı, Yargı Yayınevi, Ankara

YILMAZ, Aydın (1995), **Lise 2'nci Sınıf Fizik Dersinde Aktif Yöntemin Öğrenci Başarısına Etkisi**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitimi Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

YILDIRIM, Alpaslan, (2006), **İlköğretim Okulları İkinci Kademedeki Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Görüşler (Diyarbakır ve Elazığ İli Örneği)**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

EKLER

Ek 1. Valilik Onayı

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.54.00.05.01.070/
KONU : Anket

11352
VALİLİK MAKAMINA
SAKARYA

İLGİ : "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi"

İlimiz;Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Oğuzhan KABAŞ;

"Portfolyo Değerlendirme Yönetiminin Sakarya İlindeki İlköğretim Okulu Birinci Kademesinde 1-5 Sınıflar Derecesinde Uygulama Düzeyi" konulu tezinin çalışması nedeniyle;

İlimiz;Merkezindeki Resmi ve Özel İlköğretim Okullarındaki 310 adet 1.Kademe Sınıf Öğretmenine anket uygulaması yapmak istediğini,02.04.2007 tarihli dilekçesiyle belirtmektedirler.

Anket soruları komisyonumuzca incelenmiş olup,Yasal gerekliliğin ilgili okul müdürlüklerine ait olması ve dersleri aksatmamak kaydıyla anket uygulamasının yapılması, Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınızı arz ederim.

Murat YAZICI
Milli Eğitim Müdürü

OLUR.
25.../04/2007
Muammer AKSOY
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek 2. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Uygulanması Anketi (Öğretmen)

PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİNİN UYGULANMASI ANKETİ

Sevgili meslektaşım,

Eğitim alanında günden güne yeni gelişmeler olmakta ve bu gelişmeler öğretmenlerimiz tarafından öğrenci başarısını artırma amacıyla uygulanmaktadır. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi (Ürün Dosyası) de bu yeni gelişmelerden biridir. Bu değerlendirme yöntemi kısaca; öğrencinin eğitim süreci içindeki çalışmalarını, çabalarını, etkinlik ve ürünlerini belirli bir düzen halinde biriktirmesi, bu ürünlerin belirli zaman aralıklarıyla sergilenmesi ve değerlendirilmesidir. Bu değerlendirmeye öğrencinin kendisi ile beraber öğretmeni, ailesi ve arkadaşı da katılabilir.

Bu anket, öğretmenlerimizin 'Portfolyo Değerlendirme' yöntemine ilişkin görüşleri belirlenmek amacıyla hazırlanmıştır. Ankette düşünceleriniz, duygularınız ve davranışlarınız yer almaktadır. Her ifadeyi okuyarak size en uygun olduğunu düşündüğünüz seçeneği işaretleyiniz.

Bu anketin sonuçları Sakarya Üniversitesi tarafından yürütülen yüksek lisans tezinde bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Bu çalışmada şahıslar değil görüşler önemli olduğundan isim veya kimlik belirleyici maddeler konulmamıştır.

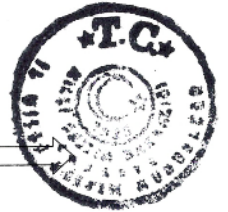
Anketi doldurmada gösterdiğiniz ilgi ve samimiyetten dolayı teşekkür ederim.

Oğuzhan KABAS

**Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı**

- I. Cinsiyetiniz nedir?**
1. Kadın () 2. Erkek ()
- II. Eğitimci olarak toplam çalışma süreniz ne kadardır?**
1. 0-5 yıl () 2. 6-10 yıl () 3. 11-15 yıl () 4. 16 yıl ve üzeri ()
- III. Mezun olduğunuz okul tipi hangisidir?**
1. Eğitim Fakültesi () 2. Fen Edebiyat Fakültesi () 3. Eğitim Enstitüsü ()
4. Açıköğretim Önlisans () 5. Öğretmen Okulu () 6. Diğer.....
- IV. Mezuniyetinize göre asıl branşınız nedir?**
1. Sınıf Öğretmenliği () 2. Eğitim Fak. Bölümleri () 3. Fen Edebiyat Fakültesi Bölümleri ()
3. Diğer.....
- V. Okulunuzun bulunduğu yerleşim yeri nedir?**
1. İl merkezi () 2. İlçe merkezi () 3. Belde merkezi () 4. Köy merkezi ()
- VI. Sınıfınızda Portfolyo değerlendirme yöntemini uyguluyor musunuz?**
1. Evet () 2. Hayır ()
- VII. Okulunuzda Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı sınıflar var mı?**
1. Evet () 2. Hayır () 3. Bilmiyorum ()
- (Not: VI veya VII. soruya Evet olarak cevaplandırdıysanız VIII. Soruyu cevaplandırınız.)
- VIII. Okul veya sınıfınızda Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanma sebebi nedir?**
1) Okul geneli alınan bir karar olduğundan. ()
2) Zümre kararı gereği uygulanmaktadır. ()
3) Kişisel girişimlerim sonucu sınıfınızda uygulanmaya başlamıştır. ()
4) Veli ve öğrencilerden gelen talep doğrultusunda uygulanmaya başlamıştır. ()
5) Diğer:.....
- IX. Bilinen ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin (klasik sınav, test, boşluk doldurma, doğru-yanlış soruları) yanında farklı değerlendirme yöntemlerini uyguluyor musunuz?**
1. Evet uyguluyorum () 2. Hayır uygulamıyorum () 3. Bazen ()
- X. Genel olarak Portfolyo değerlendirme yöntemi hakkındaki görüşünüz nedir?**
1. Olumlu () 2. Olumsuz () 3. Fikrim yok ()

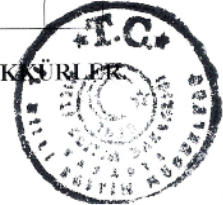
LÜTFEN ARKA SAYFAYA GEÇİNİZ

Bu bölümde Portfolyo değerlendirme yöntemi ile ilgili düşünceleriniz yer almaktadır. Size en uygun olan cevabı işaretleyiniz.

		Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılmıyorum
1	Öğrencinin kendini değerlendirme becerisini geliştirmesini sağlar.			
2	Öğrencinin sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlar.			
3	Öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine yardımcı olur.			
4	Öğrencinin yeteneklerini sergilemesini sağlar.			
5	Öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına elverişli bir yöntemdir.			
6	Öğretmenlere, öğrencinin gelişim aşamalarını bir bütün olarak takip edebilme olanakları verir.			
7	Öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, performansı ve gelişimini ayrıntılı bir şekilde gösterir.			
8	Öğrencinin yaratıcılığını geliştirmesini sağlar.			
9	Günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntemdir.			
10	Aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlar.			
11	Öğrenci çalışmalarına ve okul etkinliklerine, ailelerin katılma isteklerini artırır.			
12	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman sürecini gerektirmektedir.			
13	Öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin belgelenmesini sağlar.			
14	Öğrenci hakkında velilere güvenilir bir bilgi verme yoludur.			
15	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.			
16	Öğrencinin çok yönlü gelişiminden velinin haberdar olmasını sağlar.			
17	Öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğretir.			
18	Her öğrenciye “başarma fırsatı” verecek ortam oluşturur.			
19	Öğrenci başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.			
20	Öğrenciye “toplum içinde konuşma ve kendini ifade etme” becerisi kazandırır.			
21	Bu yöntemle her öğrencide “bana bireysel değer veriliyor” duygusu oluşur.			
22	Bu yöntem, okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.			
23	Portfolyo değerlendirmesine geçiş benim için kolaydı.			
24	Öğrenci başarılarını ölçme ve değerlendirme için gerekli bir yöntemdir.			
25	Bu yöntemi uygulamak için öğretmen olarak bilgilerim yeterlidir.			
26	Bu yöntemde karşılaştığım problemlerde okul yönetimi destekçidir.			
27	Öğrenciler bu yöntemin uygulanmasında çok isteklidir.			
28	Veliler bu yöntemin uygulanmasından çok memnun ve yardımcıdır.			
29	Bu yöntemin öğrencilerin gelecekteki başarılarına olumlu etkisi vardır.			
30	Yeni ilköğretim müfredatı ile uyumlu bir yöntemdir.			
31	Portfolyo değerlendirmesi, diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.			

ANKET BİTTİ. TEŞEKKÜRLEK

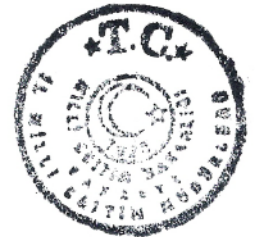

Ek 3. Öğretmen Görüşme Formu

“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Öğretmen Görüşme Formu

Adı Soyadı:	Görüşme Tarihi:
Mezun Olduğu Okul:	Görüşme Başlangıç Saati:
Meslekte Çalışma Süresi:	Görüşme Bitiş Saati:
Portfolyo Değ. Uyguladığı Yıl:	

1. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayacağınızı duyduğunuzda neler düşündünüz?
2. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda aldığımız eğitimlerle ilgili neler düşünüyorsunuz?
3. Sizde veliler “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkında neler düşünüyorlar?
4. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ne geçiş aşamasında ne gibi zorluklarla karşılaştınız?
5. Şu anda zorluklarla karşılaşılıyor musunuz?
6. Sizde “portfolyo değerlendirme yöntemi” nedir?
7. Portfolyo sunum günü öncesinde ve portfolyo sunum gününde nelere dikkat ediyorsunuz?
8. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğretmen için faydaları nelerdir?
9. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğrenci için faydaları nelerdir?
10. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin veli için faydaları nelerdir?
11. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin dezavantajları nelerdir?
12. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanmasıyla ilgili değişmesini istediğiniz (eklemek ya da çıkarmak istediğiniz) şeyler var mı?
13. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni sınıflarında uygulamak isteyen öğretmenler için önerileriniz nelerdir? Nelere dikkat etmeleri gerekir?
14. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni okullarında uygulamak isteyen yöneticiler için önerileriniz nelerdir? Nelere dikkat etmeleri gerekir?
15. Portfolyo değerlendirme yöntemi ile elde ettiğiniz değerlendirme sonucunu öğrenci not ortalamasında kullanıyor musunuz?

Ek 4. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğrenci Görüş Anketi

PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞ ANKETİ

Sevgili öğrenciler,

Eğitim alanında günden güne yeni gelişmeler olmakta. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi (Ürün Dosyası) de bu yeni gelişmelerden biridir. 2006-2007 Eğitim ve Öğretim yılında bu değerlendirme yöntemini uyguladınız.

Bu anket, Portfolyo değerlendirme yöntemini uygulayan öğrencilerin bu yönteme ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Ankette düşünceleriniz, duygularınız ve davranışlarınız yer almaktadır. Her ifadeyi okuyarak size en uygun olduğunu düşündüğünüz seçeneği işaretleyiniz.

Bu anketin sonuçları Sakarya Üniversitesi tarafından yürütülen yüksek lisans tezinde bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Bu çalışmada şahıslar değil görüşler önemli olduğundan isim veya kimlik belirleyici maddeler konulmamıştır.

Anketi doldurmada gösterdiğiniz ilgi ve samimiyetten dolayı teşekkür ederim.

Oğuzhan KABAS
Sınıf Öğretmeni

I. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre iyi yönleri ve yararları nelerdir?

.....
.....
.....
.....

II. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre olumsuz yönleri nelerdir?

.....
.....
.....
.....

III. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulaması sırasında nelere dikkat ettiniz?

.....
.....
.....
.....

IV. Portfolyo (Ürün Dosyası) dosyasına koyacağın ürünleri seçerken hangi özellikleri aradın?

.....
.....
.....
.....

V. Portfolyo değerlendirmesi çalışması sırasında karşılaştığın güçlükler nelerdir?

.....
.....
.....
.....

VI. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasını tekrar yapacak olsan nelere dikkat edersin?

.....
.....
.....
.....

VII. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulaması ile ilgili öğretmenine tavsiyelerin nelerdir?

.....
.....
.....
.....

LÜTFEN ARKA SAYFAYA GEÇİNİZ

Bu bölümde Portfolyo değerlendirme yöntemi ile ilgili düşünceleriniz yer almaktadır. Size en uygun olan cevabı işaretleyiniz.

		Ev Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Hayır Katılmıyorum
1	Portfolyo değerlendirmesi güçlü ve zayıf yönlerimi farketmemi sağlar.			
2	Portfolyo değerlendirme sorumluluk duygumun artmasını sağlar			
3	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile kendime güvenim gelişir.			
4	Portfolyo değerlendirme yöntemi yeteneklerimi sergilememi sağlar.			
5	Portfolyo değerlendirme yöntemi güzel çalışmalarımı sergilememi sağlar.			
6	Portfolyo değerlendirme yöntemi gelişimimi takip edebilme olanağı verir.			
7	Bu yöntemle sunum yeteneğim ve konuşma yeteneğim gelişir.			
8	Portfolyo değerlendirme yaratıcılığımın gelişmesini sağlar.			
9	Bana göre portfolyo uygulanması kolay bir yöntemdir.			
10	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile başarılarımı gösterme şansı buldum.			
11	Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması ailemle öğretmenim arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlar.			
12	Portfolyo değerlendirme ile ailem başarılarımı daha iyi fark etmiş olur.			
13	Portfolyo değerlendirme ailemin, okul etkinliklerine katılma isteğini artırır.			
14	Portfolyo dosyasını inceleyen kimse benim hakkımda bilgi edinir			
15	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.			
16	Portfolyo değerlendirme yapılıyorsa başka değerlendirme yöntemlerine (yazılı, test, sözlü...) gerek yoktur.			
17	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman gerektirmektedir.			
18	Bu yöntemle 'Bana Değer Verildiğini' anladım.			
19	Portfolyo değerlendirme yöntemi okuldaki başarıyı artırmıştır.			
20	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çalışmalarımı daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladım.			
21	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çalışmalarımı saklama ve temiz tutma konusunda daha dikkatli davranmaya başladım			
22	Bu yöntem, okulumuzda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.			
23	Portfolyo dosyası oluşturmak benim için kolay oldu.			
24	Portfolyo dosyası hazırlamak hoşuma giden bir uygulama değildir.			
25	Bu yöntemi uygulamakta çok istekli değilim.			
26	Ailem sınıfımda bu yöntem uygulandığı için çok memnun.			
27	Bu yöntemin uygulanması gelecekteki başarıyı olumlu yönde etkileyecek.			
28	Portfolyo değerlendirme diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.			

ANKET BİTTİ. TEŞEKKÜRLER.

Ek 5. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğrenci Velisi Görüş Anketi

PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ ÖĞRENCİ VELİSİ GÖRÜŞ ANKETİ

Sayın öğrenci velimiz,

Eğitim alanında günden güne yeni gelişmeler olmakta. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi (Ürün Dosyası) de bu yeni gelişmelerden biridir. 2006-2007 Eğitim ve Öğretim yılında bu değerlendirme yöntemi sınıfımızda 1. Kanaat döneminde uygulandı. Bu uygulamada sizlere görevler düştü.

Bu anket, Portfolyo değerlendirme yöntemini uygulayan öğrenci ailelerinin bu yönteme ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Ankette düşünceleriniz, duygularınız ve davranışlarınız yer almaktadır. Her ifadeyi okuyarak size en uygun olduğunu düşündüğünüz seçeneği işaretleyiniz.

Bu anketin sonuçları Sakarya Üniversitesi tarafından yürütülen yüksek lisans tezinde bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Bu çalışmada şahıslar değil görüşler önemli olduğundan isim veya kimlik belirleyici maddeler konulmamıştır.

Anketi doldurmada gösterdiğiniz ilgi ve samimiyetten dolayı teşekkür ederim.

Oğuzhan KABAS

Sınıf Öğretmeni

I. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre iyi yönleri ve yararları nelerdir?

.....
.....
.....
.....

II. Portfolyo değerlendirme yönteminin size göre olumsuz yönleri nelerdir?

.....
.....
.....
.....

III. Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasında çocuğunuza nasıl katkıda buldunuz?

.....
.....
.....
.....

IV. Çocuğunuzun dönem sonunda yaptığı değerlendirmesi sunumunu nasıl buldunuz?

.....
.....
.....
.....

V. Çocuğunuz portfolyo değerlendirme yöntemi uygulamasını tekrar yapacak olsa nelere dikkat etmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

VI. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulaması ile ilgili öğretmenine tavsiyelerin nelerdir?

.....
.....
.....
.....

LUTFEN ARKA SAYFAYA GEÇİNİZ

Bu bölümde Portfolyo değerlendirme yöntemi ile ilgili düşünceleriniz yer almaktadır. Size en uygun olan cevabı işaretleyiniz.		Evet Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Hayır Katılmıyorum
1	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun güçlü ve zayıf yönlerini farketmemi sağlar.			
2	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun sorumluluk duygusunun artmasını sağlar			
3	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile çocuğumun kendine güveni gelişir.			
4	Portfolyo değerlendirme yöntemi ile çocuğum yeteneklerini sergileme fırsatı buldu.			
5	Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğumun gelişimini takip edebilme olanağı verir.			
6	Bu yöntemle çocuğumun sunum yeteneği ve konuşma yeteneği gelişir.			
7	Portfolyo değerlendirmesi çocuğumun yaratıcılığının gelişmesini sağlar.			
8	Bana göre portfolyo uygulaması kolay bir yöntemdir.			
9	Bu yöntemle çocuğumun diğer öğrencilerden farklı konularda başarı gösterebildiğini fark ettim.			
10	Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulanması aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlar.			
11	Portfolyo değerlendirmesi ile çocuğumun şimdiye kadar hiç bilmediğim bir özelliğini fark ettim.			
12	Portfolyo değerlendirmesi okul etkinliklerine katılma isteğimi artırdı.			
13	Portfolyo dosyasını inceleyen kimse çocuğum hakkında bilgi edinir.			
14	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde çocuğum, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.			
15	Portfolyo değerlendirmesi yapılıyorsa başka değerlendirme yöntemlerine (yazılı, test, sözlü...) gerek yoktur.			
16	Uygulanabilmesi için uzun bir zaman gerektirmektedir.			
17	Bu yöntemle her çocuğa ayrı olarak 'Değer Verildiğini' anladım.			
18	Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğumun okul başarısını artırmıştır.			
19	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çocuğum çalışmalarını daha düzenli ve dikkatli yapmaya başladı.			
20	Bu yöntem uygulanmaya başlayınca çocuğum çalışmalarını saklama ve temiz tutma konusunda daha dikkatli davranmaya başladı.			
21	Bu yöntem, sınıfımızda etkili bir şekilde uygulanmıştır.			
22	Çocuğum portfolyo dosyasını oluştururken hiç zorlanmadı.			
23	Portfolyo uygulaması sırasında çocuğuma benim de katkıları oldu			
24	Sınıfımızda bu yöntem uygulandığı için çok memnunum.			
25	Bu yöntemin uygulanması çocuğumun gelecekteki başarısını olumlu yönde etkileyecektir.			
26	Portfolyo değerlendirmesi diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.			

ANKET BİTTİ. TEŞEKKÜRLER.

ÖZGEÇMİŞ

1978 yılında Samsun'da doğdu. İlk, orta ve lise öğreniminden sonra Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nü kazandı. 2000 yılında bu bölümden iyi bir derece ile mezun oldu. Aynı yıl Kırıkkale'ye sınıf öğretmeni olarak atandı. Sakarya Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı'nda lisansüstü öğrenimine başlaması sebebiyle Sakarya iline atandı. Halen Camili Sait Faik Abasıyanık İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.